

Butile i Garnizon Banja Luka primljene su po tri cisterne mazuta.⁷⁾ U intendantsko skladište 993. pozadinske baze 4. aprila je primljeno 20,3 tone svinjske masti iz DP »29. novembar« iz Subotice, a u intendantsko skladište 904 pozadinske baze 60 tona brašna iz Sremske Mitrovice.⁸⁾ Od Vojne ustanove »Karađorđevo« 993. pozadinska baza je u toku 5. aprila dobila 60 tona šećera u kristalu, 40 tona koncentrata za svinje i 70 tona svježeg krompira.⁹⁾ Istog dana je u intendantsko skladište 530. pozadinske baze primljeno 8 tona tvrdog sira, 11.000 litara voćnog soka i 5 tona keksa, a u garnizon Banja Luka 52 tone mazuta.¹⁰⁾ Sljedećeg dana je u intendantsko skladište 993. pozadinske baze primljeno: 60 tona šećera, 70 tona krompira, 3 tone čajne kobasice, 1 tona kranjskih kobasica i viršli i 2.054 kg slanine.¹¹⁾ Za potrebe jedinica u garnizonu Banja Luka je u toku 7. aprila primljeno: 108.000 komada svježih jaja; 3,8 tona mlijeka u prahu; 2,2 tone topljenog sira; 4,2 tone sira u kriškama; 2,3 tone marmelade; 114 kg bibera; 500 kg paprike u prahu i 1.000 kg vegete. Iz garnizona u Loznici vršeno je snabdijevanje svježim mlijekom svih jedinica i komandi na teritoriji 17. korpusa.¹²⁾

8 tona konzervi za pse. (AIIZ, 2-115, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br.1 0/36-1906, 01.04.1992. - Operativnom Centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ, - za Sektor pozadine).

7) Isto. Od tri cisterne mazuta koje su 2. aprila 1992. godine primljene u garnizonu Banja Luka, dvije su upućene u kasarnu »Kozara«, a jedna za Okučane.

8) AIIZ, 2-118, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-1986, 04.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

9) AIIZ, 2-121, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2051, 07.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

10) AIIZ, 2-119, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-1999, 05.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

11) AIIZ, 2-120, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2024, 06.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

12) AIIZ, 2-90, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2050, 07.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar, i drugima; Isto, 2-91, Komanda 2. Vojne oblasti,

Težište rada u pozadinskom osiguranju Komande 2. vojne oblasti 9. aprila 1992. bilo je usmjereno na »doturu osnovnih potreba jedinica razmještenih na širem prostoru Pale-Sokolac, kao i doturu goriva iz skladišta Ilijaš u skladište Lička Kaldrma«. Istovremeno je u sastav pozadinskog voda za potrebe 11. Operativne grupe izvršena popuna artiklima ishrane i drugim intendantskim materijalnim sredstvima. S tim u vezi, »preduzete su mere za organizaciju kretanja snabdevačkih kolona uz jaku oružanu pratnju«. Međutim, realizaciju tih zadataka otežavala je »sve lošija popunjenost sa građanskim licima i delom AVL (aktivna vojna lica - prim. autora), prvenstveno muslimanske i hrvatske nacionalnosti, koji napuštaju službu«.¹³⁾

Komanda 2. vojne oblasti se u prvoj polovini aprila sa organima Intendantske uprave SSNO i društvenih preduzeća sa teritorije Srbije usaglasila da se za potrebe njenih jedinica iz sastava 9., 5., 10 i 17. korpusa redovno vrši dotur artikala hrane i goriva. U skladu sa tim dogovorom iz Srbije su mnoge snabdjevačke kolone motornih vozila SSNO dovlacile ogromne količine hrane, goriva, naoružanja i drugih materijalno tehničkih sredstava jedinicama 2. vojne oblasti i tzv. »republici srpska krajina«. Tako je iz Srbije, preko Sremske Rače i Bijeljine, 10. aprila krenuo konvoj od 20 do 25 motornih vozila sa atriklima hrane i 3 cisterne mazuta za garnizon Banja Luka i jedinice u tzv. »Republici Srpska krajina«. Tom prilikom u garnizon Banja Luka primljena su sljedeća intendantska materijalna sredstva: 178 tona

Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2082, 08.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar i drugi; Isto, 2-121, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2051, 07.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-122, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2083, 08.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

13) AIIZ, 2-123, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2105, 09.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-124, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2126, 10.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-92, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2704, 09.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ - Operativni centar, i drugima.

pšeničnog brašna (tip - 850); 20 tona konzervi (gotovo jelo); 6 tona jetrenih pašeta; 11,1 tona raznih sireva; 19,2 tone suhomesnatih proizvoda; 2,1 tona maslaca i 42 tone mazuta (dvije cisterne). Komanda 2. vojne oblasti je u toku 10. aprila iz garnizona Sarajevo »pod punim borbenim obezbeđenjem« izvršila dotur i popunu jedinica prvenstveno artiklima hrane u širem rejonu Pala i Sokoca. Garnizon Knin je 11. aprila primio: 17 tona raznih sireva; 11 tona suhomesnatih proizvoda; 1,5 tona mlijeka u prahu; 0,7 tona maslaca i 100.000 komada svježih jaja. Jedna hladnjača sa suhomesnatim proizvodima Poljoprivredno - industrijskog kombinata »Kikinda« iz Kikinde 12. aprila 1992. iz Tuzle je prevežena za potrebe jedinica u garnizonu Sarajevo i Rajlovac.¹⁴⁾

Dvije kolone SSNO za snabdijevanje jedinica 2. vojne oblasti su 14. aprila 1992. upućene iz Srbije. Kretanje jedne kolone u Ljuboviji, a druge u Sremskoj Rači se »nastavlja po planu«. Od strane Društvenog preduzeća PIK »Kikinda« iz Kikinde je u toku 15. aprila vršeno snabdijevanje Komande, jedinica i ustanova 2. vojne oblasti artiklima hrane, prvenstveno snabdijevanje svježim mesom i suhomesnatim proizvodima. Kolona od preko 100 motornih vozila iz Srbije je 17. aprila stigla u garnizon Banja Luka i Bihać, a 18. aprila u garnizon Knin. U garnizon Tuzla su 17. aprila iz Srbije primljena sljedeća intendantska materijalna sredstva: 30 tona pasulja u zrnu; 10 tona

14) AIIZ, 2-123, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2105, 09.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-124, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2126, 10.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-125, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2148, 11.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-126, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2181, 12.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-103, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2357, 19.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar i drugi; Isto, 2-129, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2248, 15.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-93, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2125, 10.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar, i drugima.

pirinča; 18 tona jestivog ulja; 40 tona konzervi gotovog jela; 18 tona konzervi mesnog nareška; 14 tona kukuruznog griza; 7,5 tona raznih cigareta; 72.000 komada svježih jaja i 4 tone svježeg kvasca. Istog dana je za potrebe garnizona Sarajevo primljeno 37 tona jetrene pašete; 4 tone svježeg mesa i 3 šlepera prehrambenih artikala za potrebe Vojne ustanove »Romanija«. Za potrebe garnizona Banja Luka primljeno je: 20 tona suhomesnatih proizvoda; 5 tona svježeg mesa; 36 tona svježeg krompira; 9,5 tona mesnih konzervi (gotova jela); 35 tona jetrene pašete; 20 tona konzervi mesnog nareška; 20 tona masti; 16 tona kukuruznog griza; 8 tona sušenog kvasca; 24 tone tjestenine; 5 tona cigareta; 195 tona pšeničnog brašna (od čega 71 tona za Knin i 46 tona za Glinu) i 90 tona mazuta. Za potrebe garnizona Bihać 17. aprila primljeno je 108.000 komada svježih jaja; 4 tone mlijeka u prahu; 800 kg maslaca; 12 tona svih vrsta sireva; 10 tona suhomesnatih proizvoda; 6 tona svježeg mesa; 18.000 komada voćnih sokova; 4 tone cigareta i 250 litara glicerinskog ulja. Povratnim transportom iz intendantskog skladišta 904. pozadinske baze u garnizon Krajujevac 18. aprila prevežene su dvije mašine za pranje rublja od 1.000 kg i jedna mašina za fazonsko pranje rublja. U intendantsko skladište 530. pozadinske baze od društvenih preduzeća iz Srbije je primljeno: 20 tona šećera; 18 tona tjestenine; 14 tona kukuruznog griza i 3 tone suhog kvasca, a u garnizon Knin: 40 tona tjestenine; 20 tona šećera; 21 tona konzerviranog duveča i 250 litara glicerinskog ulja. U toku 18. aprila izvršen je istovar materijalnih sredstava sa motornih vozila koja su došla sa prostora 1. VO i utovar materijalnih sredstava koja treba evakuisati. Ujedno je organiziran »prihvat i obezbeđenje kolone od 26 motornih vozila koja na prostor 2. VO dolaze organizovano 21.04.1992. godine iz 3.VO«. U toku 19. aprila u garnizonu na pravcu: Tuzla - Bijeljina - Knin i Ljubovija - Sokolac - Sarajevo iz Srbije su stigle kolone motornih vozila koje su za jedinice 2. vojne oblasti dovezle razne artikle hrane. Za kretanje motornih vozila JNA je koristila puteve: Sremska Rača - Bijeljina - Tuzla - Doboj - selo Stanari - Banja Luka - Prijedor - Ključ - Bosanski Petrovac i dalje prema Bihaću i Kninu, zatim: Bije

ljina - Tuzla - Kladanj - Olovo - Sarajevo, kao i put: Ljubovija - Bratunac - selo Tekija - Vlasenica - Podromanija - Pale, te lošijim putem do Sarajeva. Preraspodjelom Saobraćajne uprave SSNO jedinicama 2. vojne oblasti iz Saobraćajnog nastavnog školskog centra i 341. Artiljerijskog-nastavnog centra dodijeljeno je 32 motorna vozila, čiji je prijem izvršen 20. aprila. Najnužniji artikli hrane za 3. tehničko skladište municije 744. pozadinske baze u Ustikolini dovezeni su helikopterima 20. aprila 1992.¹⁵⁾

Organiziranim kolonama pod borbenim osiguranjem je u toku 21. aprila »vršeno snabdjevanje potčinjenih jedinica«. Naime, 65 motornih vozila je za Bihać i Knin prevozilo hranu. Iz Društvenog preduzeća »Takovo« iz Gornjeg Milanovca redovno je vršena isporuka hrane u garnizone: Travnik, Derventa, Konjic, Ustikolina i dr.¹⁶⁾

U garnizonu Banja Luka 22. aprila su primljeni: 6,4 tone salame; 4,9 tona viršli; 1,8 tona kranjskih kobasica; 2,9 tona trajnih kobasica i 3,1 tona slanine, a u garnizon Bihać 3 tone mlijeka u tetrapaku i 16 tona voćnog soka. Za jedinice 993. pozadinske baze 22. aprila je primljeno 3.500 kg junećeg mesa. U to-

15) AIIZ, 2-128, Komanda 2. Vojne oblasti, Str.pov.br. 10/36-2225, 14.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-129, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2248, 15.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-130, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2272, 16.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-131, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2296, 17.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-132, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2320, 18.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-133, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2356, 19.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-134, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2383, 20.04.1992. - Operativnom centru Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-135, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2401, 21.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

16) AIIZ, 2-135, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2401, 21.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

ku 24. aprila iz »Žitoprometa« Zrenjanin 904. pozadinska baza je preuzela 60 tona brašna.¹⁷⁾

Krajem aprila 1992. snabdjevačke grupe motornih vozila SSNO iz transportnih preduzeća iz Srbije pojačale su svoju aktivnost na snabdjevanju jedinica, te prijemu i prevoženju intendantskih materijalnih sredstava u komande, jedinice i ustanove 2. vojne oblasti. Tako je npr. u toku 25. i 26. aprila iz 524. pozadinske baze 1. vojne oblasti izvršen prijem sljedećih intendantskih materijalnih sredstava:

a) u garnizonu Tuzla: 5 šlepera intendantsko-materijalnih sredstava (nisu nam poznate vrste i količina svih sredstava);

b) u garnizonu Banja Luka: 15 tona suhomesnatih proizvoda; 21 tona konzervi gotovog jela; 11,6 tona sireva svih vrsta; 2,1 tona marmelade; 4,5 tona mlijeka u prahu (od čega 1,7 tona za Školski centar oklopnih i motoriziranih jedinica) i 112 kg bibera. Istog dana je iz Banja Luke za Srbiju otišlo 18 šlepera sa povratnim transportom.

c) u garnizonu Sarajevo i okolnim garnizonima: 53 tone konzervi jetrene pašete; 14,5 tona voćnih sokova; 13 tona mlijeka u prahu; 10 tona sireva svih vrsta; 11 tona svježeg krompira; 19 tona koncentrata za ishranu koka nosilica; 5 tona svježeg mesa i 4 tone suhomesnatih proizvoda. Navedene količine artikala hrane, preko Ljubovije i Han Pijeska, dovežene su do Pala gdje su istovarene. Tom prilikom dio je zadržan na Palama i Han Pijesku, a dio se u organizaciji Komande 2. vojne oblasti »razvozi do krajnjih korisnika«. Pored toga do Pala je stiglo i 50 tona mazuta za potrebe kasarne »Lukavica« i »Rajlovac«, »ali iz be-

17) AIIZ, 2-136, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2441, 23.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-137, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2466, 24.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-138, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2488, 25.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-129, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2248, 15.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-100, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2297, 17.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ - Operativni centar, i drugima.

zbednosnih razloga nije istovareno. Predzimaju se mere i traže rešenja da se isti bezbedno dopremi do mesta istovara.«

d) za garnizon Bihać jedan broj vozila je dopremio određene količine intendantsko-materijalnih sredstava (nisu poznate dopremljene količine).¹⁸⁾

Tokom 29. aprila 1992. godine u jedinice 2. vojne oblasti primljeno je:

a) u garnizonu Banja Luka: 19 tona voćnih sokova; 15,5 tona sireva svih vrsta; 2 tone mesa i 314 tona brašna. Navedene količine artikala hrane su doturene u garnizone tzv. »Republike Srpska Krajina«;

b) u garnizonu Bihać: 7 tona komponenti za užinu i jedno motorno vozilo sa istim artiklima za potrebe 200. Vojne bolnice;

c) u garnizonu Sarajevo: 30 tona jestivog ulja; 10 tona dvopeka i 500 kg suhog kvasca po nalogu Vojne pošte 2082 Beograd; 10 tona konzervirane boranije; 25 tona konzerviranog đuveča; 3 tone gusto kuhanog paradajza; 18 tona kiselih krastavaca; 22 tone kisele paprike iz Vojne pošte 1119 Niš, te 45 tona mazuta.¹⁹⁾

U toku 30. aprila 1992. »uspešno se vrši prihvatanje materijalnih rezervi koje se doturaju sa teritorije 1. VO« (1. vojne oblasti - prim. autora). Tada je »realizovano planirano snabdevanje jedinica sa svežim mesom i suhomesnatim proizvodima iz Poljoprivredno-industrijskog kombinata »Kikinda«, iz Kikinde i »Slavije«, iz Beograda. Tog dana je primljeno i najvećim delom istovareno na Pale: 14 tona konzervi gotovih jela; 25.600 litara voćnih sokova; 60 tona brašna; 22 tone kukuruznog griza; 47.160 komada svježih jaja; 13,5 tona vafli proizvoda i 1,5 tona koncentrata supe. Istog dana je iz 405. pozadinske baze

18) AIIZ, 2-139, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2500, 26.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-109, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2489, 25.04.1992. - Generalštabu oružanih snaga SFRJ-Operativni centar, i drugima.

19) AIIZ, 2-142, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2539, 30.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

Knin »izvršen dotur« intendantskih materijalnih sredstava za pozadinske baze tzv. »zonskog štaba teritorijalne odbrane« Vojnic.²⁰⁾

Komande i jedinice 9. i 10. korpusa su aprila 1992. »težišno angažovane« na »konsolidaciji organa vlasti« i pružanju pomoći paradržavnom »glavnom štabu teritorijalne odbrane« i »ministarstvu unutrašnjih poslova« tzv. »Republike Srpska Krajina« u formiranju, opremanju i popuni tih jedinica sa materijalno-tehničkim i drugim sredstvima (oprema, naoružanje i dr.). Za potrebe mobilizacije te paradržavne tvorevine je do 19. aprila završeno farbanje 64 motorna vozila TAM 110 T-7. U toku 20. aprila 1992. izvršen je prijem 32 motorna vozila iz Saobraćajnog nastavnog školskog centra i 341. Artiljerijskog nastavnog centra, koje su preraspodelom Saobraćajne uprave SSNO, dodeljena jedinicama 2. vojne oblasti. Nakon što je završeno farbanje svih motornih vozila za predaju municije tokom 23. aprila 22 motorna vozila su odvezena i predana u Knin, a 12 u Benkovac. Jedinicama milicije tzv. »Republike Srpska Krajina« je u periodu od 23 do 26. aprila predato 45 motornih vozila TAM 110 T-76V i to: 20 komanda Knin, 12 Benkovcu i 13 Petrinji.²¹⁾

U intendantsko skladište 993. pozadinske baze 1. aprila 1992.

20) AIIZ, 2-142, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2539, 30.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-143, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2549, 01.05.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

Interesantno je istaći da je zastupnik komandanta za pozadinu Komande 2. Vojne oblasti, pukovnik Dušan Kovačević, u svom Pozadinskom izvještaju - OP 71, od 1. maja 1992., tražio od Generalštaba Oružanih snaga SFRJ da se »preko DP (društvena preduzeća - prim. autora) sa teritorije Republike Srbije što hitnije obezbedi 150 tona krompira svetlog za potrebe 5.k (korpus - prim. autora) u Banja Luci«. (AIIZ, 2-143).

21) AIIZ, 2-130, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2272, 16.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-134, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2383, 20.04.1992. - Operativnom centru Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-142, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2539, 30.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-162, Komanda 993. Pozadinske baze, Str. pov. br. 47-120, 23.04.1992., Komandi 2. Vojne oblasti i Komandi

je primljeno 1.700²²⁾ planinskih kapa. Od dobavljača iz Srbije (iz DP »Cveta Dabić«, iz Titovog Užica) je u intendantsko skladište 744. pozadinske baze 2. aprila 1992., pored ostalog primljeno, 15.040 komada peškira.²³⁾ Za potrebe oblačenja »dobrovoljaca« i mobiliziranih jedinica 5. korpusa Komanda 2. vojne oblasti je 3. aprila 1992. Generalštabu Oružanih snaga SFRJ uputila zahtjev da se za potrebe garnizona Banja Luka osigura 5.000 kompleta odjeće, »kao i redovnu isporuku mazuta«.²⁴⁾ Za opremanje »vojnih obveznika« koji su mobilizirani u jedinicama 5. korpusa, Komanda 2. vojne oblasti je tražila da

5. korpusa; Isto, 2-92, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2704, 09.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ - Operativni centar, i drugima; Isto, 2-93, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2125, 10.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar, i drugima; Isto, 2-102, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2321, 18.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar, i drugima.

22) AIIZ, 2-115, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-1906, 01.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

Komanda 2. Vojne oblasti je 01. aprila 1992. zatražila od Generalštaba Oružanih snaga SFRJ (Sektor za pozadinu) da, za potrebe jedinica 17. korpusa, »angažovanih na kriznom području«, osigura iz njihovih rezervi 700 kompleta odjeće i obuće.

23) AIIZ, 2-116, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-1941, 02.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

Komanda 2. Vojne oblasti je, dostavljajući svoj Pozadinski izvještaj Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ, tražila od Sektora za pozadinu da Tehnička uprava Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu »interveniše kod DP »Ljubiša Miodragović« za isporuku 300 metara ceradnog platna, radi dovođenja u ispravno stanje m/v (motorna vozila - prim. autora) TAM 110 T7 koji se predaju miliciji R.S.Krajina« (takozvana »Republika Srpska Krajina« - prim. autora). Pukovnik Dušan Kovačević, zastupnik pomoćnika komandanta za pozadinu Komande 2. Vojne oblasti, tom prilikom je molio da im se za potrebe oblačenja »dobrovoljaca«, koji se primaju u 49. motoriziranu brigadu 4. korpusa osigura 500 pari cipela sa povišenim sarama broj 43 do 46 (Isto).

24) AIIZ, 2-117, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-1958, 03.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

joj se osigura: 5.000 borbenih ranaca; 5.000 transportnih vreća i 1.500 kompleta pribora za jelo M-64 (nož, viljuška, kašika).²⁵⁾ Ista komanda je 11. aprila od Generalštaba Oružanih snaga SFRJ hitno tražila »dotur artikala hrane za tekući obrok za 3.000 ljudi za 30 dana; goriva D-2, 90 tona; MB-86, 30 tona; ulje DS-50, 100 litara i ulja HIP-90, 600 litara«. Ta sredstva »hitno je potrebno doturiti u rejon Šeković (na putu Zvornik - Kalesija).²⁶⁾

U toku 14. aprila za potrebe »vojnih obveznika« 5. korpusa iz intendantskih skladišta 530. i 993. pozadinske baze izdato je 503 kompleta odječne opreme. Od jedinica »teritorijalne odbrane« 6. Operativne grupe 10. korpusa, koje su ulazile u sastav »teritorijalne odbrane« tzv. »Republike Srpska Krajina« povučena je u garnizon Bihać intendantska oprema u količini: 2.355 vojničkih vjetrovki smb M-77, 2.703 vojničkih bluza smb M-77, 1.585 vojničkih pantalona smb M-77, 1.579 pari cipela sa povišenim saricama i 1.127 vojničkih košulja smb M-75, kao i manje količine ostale opreme.²⁷⁾ Iz garnizona Bihać je istog dana povratnim transportom upućeno na opravku 1.200 pari cipela sa povišenim saricama obučarskoj radionici 993. pozadinske baze.²⁸⁾

Za oblačenje »vojnih obveznika« mobilisanih u jedinice 5. korpusa 18. i 19. aprila 1992. izdato je 299 kompleta opreme za odjevanje; 20. aprila 1992. 215 i dio trpezarijskog pribora za potrebe jedinica u Mrkonjić Gradu, i 21. aprila 99 kompleta opreme za odjevanje. Za garnizon Banja Luka je u toku 25. i 26. aprila iz 524. pozadinske baze 1. vojne oblasti primljena, pored ostalih artikala hrane, i sljedeća oprema za odjevanje: 10.000 kratkih

25) AIIZ, 2-124, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2126, 10.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

26) AIIZ, 2-125, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2148, 11.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

27) AIIZ, 2-129, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2248, 15.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

28) Isto.

vojničkih gaća, 12.000 pari čarapa, 10.000 komada zimskih potkošulja i 10.000 komada ljetnih košulja.²⁹⁾

Zbog opće mobilizacije na području Bosanskog Grahova i mobilizacije dva bataljona u širem rejonu Drvara iz rezervi koje su bile namijenjene za popunu glavne pozadinske baze tzv. »republike srpske krajine« u Kninu, za potrebe 9. korpusa, 25. aprila, izdato je 1.500 kompleta odjeće i obuće i 1.000 komada vreća za spavanje. Za oblačenje »vojnih obveznika« u 5. korpusu 26. aprila je izdato 40 kompleta odjeće.³⁰⁾

U garnizon Tuzla su 26. aprila 1992. iz Mladenovca primljena sljedeća materijalna sredstva: 1.500 pari cipela sa povišenim sarama; 500 komada opasača za starješine; 10.000 komada

29) AIIZ, 132, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2320, 18.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-133, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2356, 19.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-134, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2383, 20.04.1992. - Operativnom centru Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-135, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2401, 21.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 132, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2320, 18.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-133, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2356, 19.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-134, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2383, 20.04.1992. - Operativnom centru Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-135, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2401, 21.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-136, Komanda 2. Vojne oblasti Str. pov. br. 10/36-2441, 23.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-137, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2466, 24.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-138, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2488, 25.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-139, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2500, 26.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

30) AIIZ, 2-138, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2488, 25.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-139, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2500, 26.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

peškira; 5.000 komada potkošulja; 2.000 pari rukavica; 5.000 komada kratkih gaća, a iz skladišta Zuce: po 3.000 komada bluza, pantalona i vjetrovki; 1.530 komada planinskih kapa; 1.140 komada kapa M 77; 9.900 komada kratkih gaća; 9.000 komada ljetnih potkošulja i 10.000 pari dokoljenica.³¹⁾

Krajem aprila 1992. »i dalje su povećani zahtevi za obezbeđenje odećne opreme i obuće za oblačenje dobrovoljaca«. Društveno preduzeće »Bosna«, Banja Luka, 30. aprila je izvršila kontrolu i prijem 100 pari cipela sa povišenim sarama. Prvog maja je za oblačenje »vojnih obveznika« izdat 41 komplet odjeće i obuće i po 300 kompleta za oblačenje u 4. i 9. korpus.³²⁾

U toku marta i aprila 1992. pojačani su vojni pokreti i vozila na teritoriji Bosne i Hercegovine. Tako su, ilustracije radi, pored vojnih pokreta i pojačanog broja vojnih vozila u Sarajevu 20. marta iz pravca Nikšića prema Trebinju, odnosno Mostaru, kao i iz pravca Knina prema Kupresu 7. aprila primijećen pokret jačih vojnih efektiva JNA.³³⁾

U poslijepodnevrim satima 9. aprila 1992. kroz Tuzlu su u pravcu Doboja prošle dvije kolone JNA sa oko 50 vozila - kamiona, tenkova i drugih oklopnih vozila, koji su prevozili ratnu opremu i ljudstvo, a posebno su bili opremljeni protivavionskim i drugim borbenim sredstvima. Oko 30 vojnih kamiona je 12. aprila 1992. iz Bileće krenulo prema Stocu. Istog dana su tenkovi JNA krenuli prema Podveležju, a helikopteri prevoze municiju na brdo Hum.³⁴⁾

31) Isto, 2-140, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2508, 27.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

32) Isto, 2-143, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2549, 01.05.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

33) Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu iz dana u dan, Dokumenti o agresiji na Republiku Bosnu i Hercegovinu, Ured za informiranje Vlade Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agresija), Sarajevo, 1993, str. 14 i str. 27.

34) Bilten MNO, br. 1, 09.04.1992.; Isto, br. 7, 12.04.1992.; Isto, br. 13, 15.04.1992. Jedinice JNA su sljedećeg dana okupirale Stolac.

U toku 13. aprila 1992. godine iz Srbije je prema Vlasenici upućen veliki kontingent jedinica JNA. Istog dana helikopteri JNA dovoze ljudstvo, vojnu opremu i sredstva u srpska sela na području općine Višegrad, radi napada na grad. Samo u toku 15. aprila je registrirano 15 takvih letova. Jedinice Užičkog korpusa, pod komandom generala Dragoljuba Ojdanića, 15. aprila su ušle u Višegrad, zauzele grad i uspostavile kontrolu nad HE Višegrad. Iz Užica je tog dana krenula vojna kolona od 100 teških kamiona za Višegrad, sa prikačenim artiljerijskim naoružanjem. Iz pravca Pljevalja se, također, prema Foči kretao 1 pješadijski bataljon. Avioni JNA su sredinom aprila 1992. slijetali na aerodrom Butmir i prevozili srpske fašiste iz Srbije i Crne Gore. Na aerodromu Dubrave kod Živinica 18. aprila je pristiglo 10 tenkova sa istaknutim srpskim zastavama sa četničkim obilježjima Na području Ilidže je 22. aprila 1992. dovezeno 30 oklopnih vozila (tenkova i transportera), od čega je jedan broj stacioniran ispred restorana »Kristal« i oko Šumarske škole, dok je na relaciji vojnog garnizona Butile - selo Osijek registrirano oko dvadeset poleta helikoptera.³⁵⁾

Ekipe stručnjaka iz tehničko-remontnih zavoda iz Srbije su radile na pregledu i opravci borbene tehnike JNA u Bosni i Hercegovini. Tako su, 25. aprila 1992. u jedinice 9. korpusa stigle dvije takve ekipe (ekipa »Sever« iz Subotice i druga iz Tehničko-remontnog zavoda Čačak), koje su odmah upućene na zadatak. Krajem aprila je »opravljena borbena tehnika na livanjskom polju.«³⁶⁾

U toku agresije na Bosnu i Hercegovinu iz Srbije su stizali i vozači. Tako je, primjera radi, 2. vojna oblast 3. aprila 1992. u Saobraćajni nastavni školski centar Kraljevo preuzela 15 vojnika saobraćajaca, a iz Artiljerijskog nastavnog centra Kovin »upu-

35) Bilten MNO, br. 10, 13.04.1992.; Isto, br. 9, 13.04.1992.; Isto, br. 14, 15.04.1992.; Isto, br. 10, 13.04.1992.; Isto, br. 13, 15.04.1992.; Isto, br. 20, 18.04.1992. Dnevni izvještaj br. 1, 25.4.1992., 1; AIIZ, 3-2829.

36) Isto, 2-138, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2488, 25.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine; Isto, 2-140, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-2508, 27.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

ćeno nam je u prekomandu 15 vojnika - vozača«. Svi su u toku dana razveženi po jedinicama.³⁷⁾

Srpsko-crnogorski agresor kontinuirano šalje starješine i vojnike koji, nakon što su prihvaćeni i raspoređeni u jedinice 2. vojne oblasti JNA, izvode agresiju na Bosnu i Hercegovinu i vrše brojne zločine nad Bošnjacima. O tome postoje nedvosmisleni dokazi. Tako je npr. 9. aprila 1992. iz 1. vojne oblasti (iz Srbije) »izvršen prihvrat obučenih vojnika« koji su raspoređeni u jedinice 10. korpusa. U toku tog dana prihvaćen je i raspoređen 791. vojnik.³⁸⁾ Istog dana je iz 1. i 3. vojne oblasti izvršen prihvrat dijela starješina i obučenih vojnika za 1. motoriziranu brigadu 9. korpusa.³⁹⁾

Jedinice 9. korpusa su tokom 10. aprila bile, između ostalog, angažirane i na prihvatu vojnika iz 1. i 3. vojne oblasti JNA.⁴⁰⁾ U toku 11. aprila na aerodrom Bihać stiglo je 497 vojnika za popunu 9. i 10. korpusa, a »preostali deo stiže 12. aprila 1992.« Težište angažovanja 10. korpusa 12. aprila 1992. bilo je u prihvatu vojnika na aerodromu Bihać i njihovom raspoređivanju do jedinica. Tog dana stiglo je ukupno 90 vojnika, dok je na aerodrom Bihać do 12. aprila stiglo ukupno 587.⁴¹⁾

Početak maja 1992. iz Srbije je preko Sremske Mitrovice na Romaniju stiglo 50 tenkova. Sredinom maja 1992. agresor, radi jačanja snaga u Bosni i Hercegovini, mobilizira nove ljude u Srbiji i Crnoj Gori. U tom cilju su iz pravca Pljevalja, Bijelog Polja i Prijepolja prema Goraždu krenule nove kolone vojnih vozila. Istovremeno, kolone vojnih vozila kreću se i na prav-

37) AIIZ, 2-117, Komanda 2. Vojne oblasti, Str. pov. br. 10/36-1958, 03.04.1992. - Operativnom centru Generalštaba Oružanih snaga SFRJ-za Sektor pozadine.

38) AIIZ, 2-92, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2704, 09.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar, i drugima.

39) Isto. Nije utvrđen broj.

40) AIIZ, 2-93, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2125, 10.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar, i drugima.

41) AIIZ, 2-95, Komanda 2. Vojne oblasti, Operativni dežurni tim, Str. pov. br. 10/36-2180, 12.04.1992. - Generalštabu Oružanih snaga SFRJ-Operativni centar, i drugima.

cu Simin Han - Dubrave i od Kalesije prema Tuzli, a prema Kalesiji su se uputila vojna vozila-helikopteri, koji i pored oznake Crvenog krsta, prevoze ljudstvo i naoružanje iz kasarne »Husinska buna«. ⁴²⁾

Iz Užica je 01. juna 1992. prema Međedi upućena jedinica od 35 tenkova. Na brčanski front je u prvoj polovini juna 1992. pristiglo oko 150 srpskih fašista, koji su učestvovali u »borbama na području Knina«, tj. u agresiji na Republiku Hrvatsku. Slanje srpskih zločinaca na brčansko ratište agresor obrazlaže činjenicom da se »Bijeljina brani u Brčkom preko kojeg se srpska republika Bosna i Hercegovina mora povezati sa Kninskom krajinom«. I početkom jula na brčansko ratište pristižu nove snage u ljudstvu i naoružanju iz Srbije. Značajno je ukazati na činjenicu da na brčansko ratište agresor konstantno dovodi nove snage iz Srbije i Crne Gore, sa ciljem da probiju koridor kojim bi spojili tzv. »SAO Krajinu« sa Srbijom. Srpskoj četničkoj formaciji iz Vogošće koja broji oko 450 dobro naoružanih fašista, tokom 21. i 22. juna 1992. u više navrata je helikopterima stizalo naoružanje i oprema. Vojnim helikopterima su koridorom Zvijezda-Konjuh i Vozuća-Romanija dovezeni su četnici sa Sokoca, a koji su učestvovali u zločinima u drinskom regionu. ⁴³⁾

Srpsko-crnogorski agresor je krajem juna 1992. konsolidirao svoje jedinice i opremio ih novoisporučenim količinama oružja i municije iz Srbije. U okviru priprema za opći napad na Goražde agresor na tom području koncentrira združene snage JNA i oružane formacije iz Srbije i Crne Gore, dopremajući i nove količine oružja i municije. Na šire područje Doboja srpskim fašistima, koji, između ostalog, raspolazu u raketama »zemlja-zemlja«, stigla je pomoć vojnika Kninskog korpusa sa punom ratnom opremom i jedna tenkovska jedinica. ⁴⁴⁾

Agresor stalno dovlači na bosanskohercegovačka ratišta nova pojačanja u živoj sili i tehnici iz Srbije i Crne Gore. Tako u prvoj

42) Dnevni izvještaj, br. 20, 14.5.1992. i br. 24, 18.5.1992.

43) Dnevni izvještaj, br. 62, 25.6.1992., br. 64, 27.6.1992., br. 68, 1.7.1992., br. 72, 5.7.1992. i br. 73, 6.7.1992.

44) Dnevni izvještaj, br. 87, 20.7.1992.; Bilten MNO, br. 101, 24.6.92.

polovini jula 1992. agresor u okolini Priboja koncentrirao velike snage »dobrovoljaca« (nekoliko hiljada ljudi) iz Srbije i Crne Gore, sa pješadijskim i teškim naoružanjem, radi pohoda na Bosnu. Među važnijim centrima distribucije ljudstva i tehnike u Republici Bosni i Hercegovini su garnizoni JNA u Nikšiću i Pljevljima. Nakon dobijanja pojačanja u ljudstvu i naoružanju iz Srbije i Crne Gore, gdje im šleperima stiže naoružanje i municija, srpski fašisti iz goraždanske regije preduzimaju novu ofanzivu na Goražde. Novi »dobrovoljci« su razmješteni na položajima oko Čajniča, na desnoj obali Drine, te području Rogatiće. ⁴⁵⁾ U napadu na Goražde (prva polovina jula 1992.) agresor koristi avijaciju, dvije oklopno-mehanizirane brigade, šest artiljerijskih baterija, četiri baterije višecijevnih raketnih bacača, 40 kamiona sa municijom i šest divizija. ⁴⁶⁾

Agresor je u noći između 15 i 16. jula 1992. na teretnoj željezničkoj stanici u Prijepolju iskrcao 58 oklopnih borbenih vozila - tenkova, oklopnih transportera i samohodnih artiljerijskih oruđa. Kontingent je u Prijepolje stigao specijalnim vozom iz unutrašnjosti Srbije i odmah, nakon iskrčavanja, upućen u Pljevlja, a kasnije prema Čajniču i Goraždu. U Rudo je 19. jula iz Srbije pristigao novi kontingent od 40 tenkova, kako bi pomogao srpskim fašistima u napadu na Goražde. Iz Užica je krajem jula pristigla kolona motornih vozila sa municijom i oružjem. Početkom avgusta iz pravca Bijeljine na brčansko ratište je stiglo osam autobusa sa »dobrovoljcima« iz Srbije. Na području Kraljeva i Požarevca je sredinom avgusta skoncentriran veliki broj oklopnih jedinica, koje agresor povremeno upućuje na bosanskohercegovačka i slavonska ratišta. Jedinice oklopno-mehaniziranog korpusa iz Užica i Novog Sada su, također, upućene i djeluju na ratištima u Bosni i Hercegovini i aktivno učestvuju u agre-

45) Isto; Dnevni izvještaj, br. 79, 12.7.1992.

U cilju dobijanja pojačanja u ljudstvu i naoružanju srpski fašisti na goraždanskoj regiji (Dobro Stanković, Dragomir Arsić, Duško Kornjača i Zoran Vukodragović) išli su u Crnu Goru. U to vrijeme i srpski zločinci Brano Petrović i Stanko Stojanović iz Rogatiće išli su u Srbiju da dovedu »nove« fašiste i dovuku materijalno-tehnička sredstva.

46) Isto; Dnevni izvještaj, br. 77, 10.7.1992., br. 79, 12.7.1992. i br. 80, 13.7.1992.

siji. Pored tih jedinica, na teritoriju Bosne i Hercegovine upućen je i jedan broj elitnih jedinica iz Niša, te gardijske jedinice iz Beograda i Požarevca. Na vojne i civilne aerodrome u Srbiji i Crnoj Gori dovezena je i raspoređena određena vojna oprema kao i specijalizirane jedinice, čime je u velikoj mjeri povećana borbeno gotovost ratnog vazduhoplovstva Srbije.⁴⁷⁾

Ubacivanje svježih snaga agresora iz Srbije je posebno karakteristično sa teritorije Ljubovije i zone koju kontrolira Novosadski korpus. Od 100 tenkova Novosadskog korpusa, koji su došli na teritoriju BiH (septembra 1992.) 35 djeluje na brčanskom pravcu, 35 pravcem Gradačac - Tuzla i 30 pravcem Caparde - Zvornik.⁴⁸⁾

Sredinom septembra 1992. agresor iz Srbije i Crne Gore intenzivno dovlači nova pojačanja u živoj sili, oklopno-mehaniziranim i drugim borbenim sredstvima. Tako je, pored ostalog, iz pravca Pljevalja prema Goraždu i Foči stiglo i 40 tenkova. Iz Srema su na područje Bijeljina - Brčko pristigle oklopno-mehanizirane snage. U drugoj polovini septembra 1992. na području Višegrada agresor je izvršio veću koncentraciju snaga iz pravca Užica. Također, agresor sa teritorije Srbije vrši artiljerijske napade po naseljima Podrinja. Ofanziva srpskih fašista iz Srbije i Crne Gore, uz podršku njihove avijacije, nastavljena je krajem septembra na područje Višegrada.⁴⁹⁾

Svježne snage iz Srbije, Crne Gore i tzv. «SAO Krajine», sa tenkovima, oklopnim transporterima, municijom, opremom i drugim materijalno-tehničkim sredstvima, agresor dovodi i krajem 1992. Naime, srpsko-crnogorski agresor vrši tokom oktobra, posebno u drugoj polovini, i novembra 1992. pregrupiranje i kon-

47) *Agresija*, str. 7 (II); *Dnevni izvještaj*, br. 87, 20.7.1992., br. 94, 27.7.1992., br. 106, 8.8.1992. i br. 113, 15.8.1992.

Teškom artiljerijskom vatrom iz tenkova agresorske snage sa desne obale Drine (iz Republike Srbije), napale su u drugoj polovini augusta 1992., bošnjačka naselja na suprotnoj obali rijeke na području Srebrenice (Dnevni izvještaj, br. 118, 20.8.1992.).

48) *Press-centar Armije Bosne i Hercegovine*, br. 102/02-36, Sarajevo, 13. septembar 1992.; *Isto*, br. 102/02-54, Sarajevo, 16. septembar 1992., *Agresija*, str. 39 (II); *Dnevni izvještaj*, br. 139, 10.9.1992.

49) *Press-centar Armije Bosne i Hercegovine* br. 102/02-68 i br. 102/02-69, 18. septembar 1992.

centriranje novih snaga. Početkom oktobra je u Bijeljini iz Srbije došlo 50 tenkova TR-77 i TR-80 (predstavljaju rumunjsku modifikaciju tenka T-55). Sredinom oktobra koncentracija agresorskih snaga (jedinice Novosadskog korpusa) pogotovo je izražena na području Gradačca i Brčkog. Pored toga, ljudstvo i oprema Titogradskog korpusa, koji se povlači sa Prevlake, koncentriraju se u istočnoj Hercegovini na području Gacka, Tjentišta, Foče i Goražda, te na predjelu Stoca, Ljubinja i Nevesinja.⁵⁰⁾ Prilikom prebacivanja svojih snaga na ta područja agresor koristi i helikoptere. Na dobojskom ratištu, također, uz povremene topničke napade po linijama odbrane i civilnim ciljevima prema Usori, primjetno je koncentriranje novih i pregrupiranje agresorskih snaga, posebno u predjelu Kostajnice i Rudanke, gdje je 14. oktobra 1992. stiglo 50 kamiona četnika. I na brčanskom ratištu agresor iz Srbije i Crne Gore dovlači nova pojačanja, tako da je samo na prostoru Vranovače i Omerbegovače, na putu od Brčkog prema Bijeljini 18. oktobra stiglo novih 12 tenkova. Na svim linijama fronta oko Jajca u toku vikenda treće sedmice oktobra 1992. pojačane su snage agresora, dok se iz Banje Luke prema tom gradu i Travniku »kreće jača oklopno-mehanizovana neprijateljska formacija« (18. oktobra 1992.).⁵¹⁾

U drugoj polovini oktobra agresor nastavlja sa prebacivanjem oklopno-mehaniziranih snaga sa dubrovačkog ratišta u istočnu Hercegovinu i to na pravcu Gacko - Tjentište - Foča i Nevesinje - Stolac-Mostar. Nova pojačanja u rejonu Goražda agresor prebacuje transportnim helikopterima iz pravca Brčkog i Banskog Šamca. Za nova pojačanja u ljudstvu i naoružanju koja prebacuje iz Srbije i Crne Gore agresor, zbog nemogućnosti da koristi drumski transport zbog prekinutih komunikacija na pravcu Brčko-Lončari, upotrebljava transportne helikoptere. Krajem oktobra

50) *Press-centar Armije Bosne i Hercegovine*, br. 102/02-127, 5. oktobar 1992.; *Isto*, br. 102/02-375, 16. novembar 1992; *Dnevni izvještaj*, br. 174, 15.10.1992.

Tako je na područje Gacka i Bileće stiglo novih 12 agresorskih tenkova iz sastava jedinica JNA koji se povlače sa Prevlake.

51) *Dnevni izvještaj*, br. 174, 15.10.1992., br. 177/178, 19.10.1992. i br. 180, 21.10.1992.

i početkom novembra 1992. srpsko-crnogorski agresor vrši novo pregrupiranje snaga i dovođenje (novih) svježih iz Srbije (jedinice Novosadskog korpusa), Crne Gore i tzv. »krajina«.⁵²⁾

Sredinom novembra 1992. agresor vrši novu koncentraciju jakih oklopno-mehaniziranih snaga na granici tzv. Savezne Republike Jugoslavije prema Bosni i Hercegovini, posebno u rejonu Bajine Bašte, Dobruna, Metaljke i Mratinja, sa ciljem da izvrši prodor na slobodnu teritoriju Srebrenice i otvori koridor Rogatica - Sokolac - Olovo - Zavidovići prema tzv. »krajina«.⁵³⁾ Uslijed neprekidnog granatiranja iz pravca Bajine Bašte i obronaka Tare u Srbiji zabilježena su nova stradanja civila na slobodnoj teritoriji Srebrenice.⁵³⁾ Agresorske snage na prostoru Višegrada snabdijevaju se ljudstvom, oružjem i municijom iz Srbije (Bubanj Potok, Kremna, Čačak i iz Beograda-Banjica i Topčider). Cilj jačanja agresorskih potencijala na tom području je ofanziva na komunikacije Ustiprača - Međeđa i Trnovo - Grebak - Zovovići - Goražde. U tom cilju agresorskim snagama je krajem novembra pristigla pomoć Bilečkog i Užičkog korpusa JNA. Na bihaćkom ratištu agresor početkom decembra, pripremajući novu ofanzivu, dovlači nova pojačanja iz Knina i Like.⁵⁴⁾

Dostavljanje materijalno-tehničkih sredstava iz Srbije i Crne Gore srpskim zločincima je nastavljeno i u toku 1993. O tome svjedoče brojni podaci, koji pokazuju na konvoje vojnih kamiona punih ljudstva, opreme, municije, oružja i druge tehnike, koji svakodnevno ulaze i pristižu u Bosnu i Hercegovinu.

U noći 15./16. januara 1993. snage Užičkog korpusa iz Bajine Bašte napale su slobodnu teritoriju srebreničke općine. Preko Drinskog mosta kod Bajine Bašte u Republiku Bosnu i Hercegovinu je krenulo 12 tenkova, 7 transportera i veća kolona motornih vozila. Te snage su 18. januara pojačane sa još jednom oklopno-mehaniziranom jedinicom Užičkog korpusa.⁵⁵⁾

52) Dnevni izvještaj, br. 180, 21.10.1992., br. 193, 3.11.1992. i br. 196, 6.11.1992.

53) Dnevni izvještaj, br. 204, 14.11.1992.

54) Dnevni izvještaj, br. 219/220, 30.11.1992. i br. 224, 4.12.1992.

Krajem januara i početkom februara 1993. agresor nastavlja koncentraciju oklopno-mehaniziranih jedinica i pješadije na teritoriju Srbije na granicu prema Republici Bosni i Hercegovini i njihovo prebacivanje preko Drine. Tako je s teritorije Srbije prebačeno 29 tenkova, od čega 17 kod Šljunkare /Čelopek/ i 12 preko brane HE Bajina Bašta, kao i veći broj borbenih oklopnih vozila i »praga«. Iz sastava Valjevskog korpusa preko Ljubovijskog mosta i iz Užičkog korpusa preko Skelanskog mosta na teritoriju Republike Bosne i Hercegovine prešle su tri do četiri pješadijske brigade sa 5.000 - 7.000 vojnika.⁵⁶⁾

Početkom februara 1993. oko 7.000 srpskih fašista iz sastava Užičkog i Valjevskog korpusa sa svim raspoloživim sredstvima upalo je u Bosnu i Hercegovinu, sa ciljem napada na Bratunac i Srebrenicu. Operacijom je lično komandovao general Ojđanić, komandant Užičkog korpusa, koji se »proslavio« u Prizrenu, gdje je učestvovao u likvidaciji oko 150 Albanaca tokom »događaja« na Kosovu. Užičke i valjevske fašiste na Drini su prihvatili pripadnici Srpske nacionalne garde, koji su izvršili mnoge zločine na brčanskom i bratunačkom ratištu. Istovremeno, srpska artiljerija djeluje svim raspoloživim sredstvima sa teritorije Srbije.⁵⁷⁾

Fašisti iz Srbije stižu i u Posavinu gdje ih raspoređuje Štab za prihvat dobrovoljaca (sa sjedištem u Bijeljini). Cilj njihovog dolaska je učešće u borbama za proširenje »sjevernog koridora«, koji je agresoru posebno značajan u trenutku kada namjerava pružiti veću pomoć svojoj »braći« u tzv. »Kninskoj krajini«.⁵⁸⁾

Sredinom i krajem februara 1993. na granici Bosne i Hercegovine i Crne Gore dislocirane su jake snage Armije tzv. Jugoslavije, radi intervencije i pomoći srpskim čajničkim fašističkim jedinicama u njihovim zločinačkim akcijama. Srbija je, u cilju započinjanja široke ofanzive, kako bi slomila odbrambenu i oslobodilačku borbu Armije Republike Bosne i Hercegovine,

55) Press-centar Armije Bosne i Hercegovine, br. 102/02-157, 19. januar 1993.

56) Isto, br. 102/02-840, 29. januar 1993.

57) Isto, br. 102/02-864, 2. februar 1993.

58) Isto.

krajem februara 1993. uputila na bosanskohercegovačko ratište 120 tenkova sovjetske proizvodnje T-64 i T-72.⁵⁹⁾

Agresor je iz Srbije, vjerovatno u prvoj polovini 1993., u Bosnu i Hercegovinu dopremio i razmjestio sredstva za izviđanje i elektronsko ometanje djelovanja lovačko-bombarderske avijacije NATO-a. Tako su na mostovima i važnijim saobraćajnicama na teritoriji takozvane Jugoslavije, ali i na privremeno okupiranoj teritoriji u Bosni i Hercegovini raspoređena dva samostalna bataljona za elektronsko djelovanje. Svaki bataljon ima po 83 specijalna i 10 terenskih vozila, koje opslužuje 40 oficira i 280 vojnika. Oni su raspoređeni po četama, a svaka četa štiti po jedan važan objekat. U specijalnoj opremi koju posjeduju zastupljeni su radioometaći SPB-7 i SPO-8 (ruskog porijekla).⁶⁰⁾

Slobodnu teritoriju Goražda sredinom 1993. napadaju brojne srpske oružane jedinice i dijelovi jugoslavenske vojske iz Kraljeva i Pljevalja, ojačani grupama stranih plaćenika iz Rusije i Rumunije. Podršku tim jedinicama daje 40 oklopnih transportera, 31 tenk, 12 »praga« i veliki broj artiljerijskih oruđa, koje opslužuju pitomci završnih godina školovanja, utvrđujući pri tom stečena teoretska znanja gađajući u »živo meso«.⁶¹⁾

Na privremeno zaposjednutim područjima Bosne i Hercegovine i snajperistima stižu pojačanja iz Srbije. Tako je, primjera radi, na okupiranom dijelu Grbavice stiglo desetak »strijelaca«, članova nekog streljačkog udruženja, koji su za svoj krvavi posao, ovisno o učinku, po pravilu enormno visoko plaćeni.⁶²⁾

59) Isto, br. 102/02-1006, 25. februar 1993.; Isto, br. 102/02-1119, 28.03.1993.

60) »Prva linija«, br. 6, 23. maj 1993., str. 3.

Oni služe za ometanje nišanskih i panoramskih radara na jurišnim i lovačko-bombarderskim avionima, te radara za navođenje projektila vazduh-zemlja. SPB-7 nišanske radare na avionima otkrivaju na daljini od 150 km, a ometaju ih do daljine od 80 km i to zasljepljivanjem radar-skog ekrana. SPO-7 ometa avionski nišanski radar do daljine od 300 km, a ako prati i ometa 4 avionska radara istovremeni domet mu je oko 60 km.

61) Press-centar Armije Bosne i Hercegovine, br. 102/02-1511, 21. juli 1993.

Očigledno da Srbija predstavlja osnovni izvor za popunu u živoj sili i snabdijevanje materijalno-tehničkim, intendantskim, sanitetskim, veterinarskim, saobraćajnim i drugim sredstvima i opremom jedinica koje izvode agresiju na Bosnu i Hercegovinu i vrše brojne zločine protiv civilnog stanovništva, uglavnom, nad Bošnjacima. Te jedinice, kao i materijalno-tehnička i druga sredstva i oprema, nema sumnje dolaze sa teritorije Srbije.

62) »Oslobođenje« (bosanskohercegovački nezavisni dnevnik), 16. mart 1993.

PRILOZI

- I VELIKA SRBIJA PREMA PROJEKTU ČETNIČKOG IDEOLOGA STEVANA MOLJEVIĆA (30. JUNI 1941. GODINE)
- II INSTRUKCIJE KOMANDANTA »ČETNIČKIH ODREDA JUGOSLOVENSKE VOJSKE U OTADŽBINI« DRAŽE MIHAJLOVIĆA (20. DECEMBAR 1941. GODINE)
- III JAVNA PRIJETNJA MUSLIMANIMA OD STRANE RADOVANA KARADŽIĆA, VOĐE SRPSKE DEMOKRATSKE STRANKE BOSNE I HERCEGOVINE, IZREČENA U SKUPŠTINI BOSNE I HERCEGOVINE OKTOBRA 1991. GODINE
- IV ODLUKA O FORMIRANJU TAKOZVANE »SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI« (24. OKTOBAR 1991. GODINE)
- V NAREDBA SRPSKE DEMOKRATSKE STRANKE BOSNE I HERCEGOVINE (26. OKTOBAR 1991. GODINE)
- VI ODLUKA O VERIFIKACIJI PROGLAŠENIH TAKOZVANIH »SRPSKIH AUTONOMNIH OBLASTI U BOSNI I HERCEGOVINI« (21. NOVEMBAR 1991. GODINE)
- VII ODLUKA O PRIZNANJU TAKOZVANE »REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE« (21. NOVEMBAR 1991. GODINE)
- VIII ODLUKA O PRIPREMAMA ZA FORMIRANJE TAKOZVANE »REPUBLIKE SRPSKE BOSNE I HERCEGOVINE« (21. DECEMBRA 1991. GODINE)
- IX KOMANDA 2. VOJNE OBLASTI KOMANDI LAKOG ARTILJERIJSKOG DIVIZIONA PROTIVVAZDUŠNE ODBRANE 46. POZADINSKOG OBEZBEĐENJA (2. MART 1992. GODINE)
- X TAKOZVANA »VLADA SAO ROMANIJE« POMOĆNIKU SAVEZNOG SEKRETARA ZA NARODNU ODBRANU ZA POZADINU I DRUGIMA (10. FEBRUAR 1992. GODINE)
- XI TAKOZVANA »VLADA SAO ROMANIJE« PREDSEDNIKU VLADE REPUBLIKE SRBIJE (10. FEBRUAR 1992. GODINE)

- XII KOMANDA 2. VOJNE OBLASTI GENERALŠTABU ORUŽANIH SNAGA SFRJ (20. MARTA 1992. GODINE)
- XIII PREDSEDNIK TAKOZVANE »SRPSKE OPŠTINE KALESIJA «MINISTRU VELIBORU OSTOJICU (23. MART 1992. GODINE)
- XIV SAOPŠTENJE ZA JAVNOST IZVRŠNOG ODBORA SRPSKE DEMOKRATSKE STRANKE BOSNE I HERCEGOVINE (3. APRIL 1992. GODINE)
- XV KOMANDA 2. VOJNE OBLASTI SAVEZONOM SEKRETARIJATU ZA NARODNU ODBRANU (24. APRIL 1992. GODINE)
- XVI ODLUKA TAKOZVANE »HERCEGOVAČKE REGIONALNE ZAJEDNICE« I TAKOZVANE »TRAVNIČKE REGIONALNE ZAJEDNICE« O FORMIRANJU »HRVATSKE DRŽAVE« (12. NOVEMBAR 1991.)
- XVII ODLUKA HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE O PROGLAŠENJU »HRVATSKE DRŽAVE U BOSNI I HERCEGOVINI« (18. NOVEMBAR 1991.)
- XVIII TAKOZVANO »REFERENDUMSKO PITANJE« HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE (9. FEBRUAR 1992.)
- XIX STATUTARNA ODLUKA TAKOZVANE »HRVATSKE ZAJEDNICE HERCEG-BOSNE« O UREĐENJU VLASTI NA PODRUČJU TE PARADRŽAVNE TVOREVINE (15. MAJ 1992.)
- XX ZAPOVJED TAKOZVANE »HRVATSKE ZAJEDNICE HERCEG-BOSNE« O PRIPREMAMA ZA FORMIRANJE »IZVRŠNE VLASTI HVO U OPĆINI KONJIC« (10. JUNI 1992.)
- XXI ZAPOVJED TAKOZVANOG »OPĆINSKOG STOŽERA KONJIC« O PRIPREMAMA ZA FORMIRANJE »IZVRŠNE VLASTI HVO U OPĆINI KONJIC« (12. JUNA 1992.)
- XXII FOTOGRAFIJE I FAKSIMILI DOKUMENATA

SKRAĆENICE U TEKSTU PRILOGA

AP	- automatska puška
AR	- Autonomna regija
AVL	- aktivna vojna lica
b/k	- borbeni komplet
BiH	- Bosna i Hercegovina
BsT	- bestrzajni top
CVŠ	- Centar vojnih škola
EEZ	- Evropska ekonomska zajednica
GŠ	- Generalštab
HDZ	- Hrvatska demokratska zajednica
HVO	- Hrvatsko vijeće obrane
HZ H-B	- takozvana »Hrvatska zajednica Herceg Bosna«
IC	- infracrveni
InMS	- intendantska materijalna sredstva
JNA	- Jugoslovenska narodna armija
K.da	- komanda
lad	- lahki artiljerijski divizion
lap	- lahki artiljerijski puk
lpd	- lični pribor za dekontaminaciju
map	- mješoviti artiljerijski puk
MES	- minsko-eksplozivna sredstva
MFS	- materijalno-finansijska sredstva
MNO	- Ministarstvo narodne odbrane
mpoap	- mješoviti protivoklopni artiljerijski puk
mtbr	- motorizirana brigada
MUP	- Ministarstvo unutarnjih poslova
MZ	- Mjesna zajednica
NGŠ	- Načelnik glavnog štaba
NO	- narodna odbrana
o.g.	- ove godine
okbr	- oklopna brigada
OS	- oružane snage
OŠ	- osnovna škola
PAM	- protivavionski mitraljez
PAP	- puluautomatska puška

pOb	- pozadinsko obezbjeđenje
PP	- privatno preduzeće
PVO	- protivvazдушna odbrana
RBiH	- Republika Bosna i Hercegovina
RJ	- ratna jedinica
RMR	- robno-materijalne rezerve
RMS	- ratna materijalna sredstva
RZ	- remontni zavod
RŽR	- Rudnik željezne rude
ŠTO	- štab teritorijalne odbrane
s	- selo
s/z	- sjeverozapad
SAO	- Srpska autonomna oblast
SDA	- Stranka demokratske akcije
SDB	- Služba državne bezbjednosti
SDK	- Služba društvenog knjigovodstva
SDS	- Srpska demokratska stranka
SFRJ	- Socijalistička federativna republika Jugoslavija
SO	- Skupština općine
»SPS«	- »Slobodan Princip Seljo«
SR BiH	- Socijalistička republika Bosna i Hercegovina
SRK	- Srpska republika Krajina
SSNO	- Savezni sekretarijat za narodnu odbranu
ssrp	- samostalni samohodni raketni puk
SUP	- Služba unutarnjih poslova
TMS	- tehničko-materijalna sredstva
TO	- teritorijalna odbrana
UKT	- ultrakratki talasi
UN	- Ujedinjene nacije (narodi)
v/o	- vojni obveznik
VB	- vojna bolnica
VO	- vojna oblast
v/p	- vatreni položaj

PRILOG I

VELIKA SRBIJA
PREMA PROJEKTU ČETNIČKOG IDEOLOGA
STEVANA MOLJEVIĆA
(30. juni 1941. godine)

(V. Dedijer—A. Miletić, *Genocid nad Muslimanima 1941—1945. godine* — Zbornik dokumenata i svjedočenja, Sarajevo, 1990, str. 15)

PRILOG II

INSTRUKCIJE KOMANDANTA »ČETNIČKIH ODREDA
JUGOSLAVENSKE VOJSKE U OTADŽBINI« DRAŽE
MIHAJLOVIĆA (20. DECEMBAR 1941. GODINE);

KOMANDA ČETNIČKIH ODREDA
Jugoslavenske vojske
GORSKI ŠTAB

Str. Pov. Dj. Br. 370
20. decembra 1941. god.
POLOŽAJ

GENERALŠTABNOM MAJORU G. ĐORĐU LAŠIĆU -
KOMANDANTU ČETNIČKIH ODREDA JUGOSLAVENSKE
VOJSKE U CRNOJ GORI I KAPETANU G. PAVLU ĐURIŠIĆU,
KOMANDANTU LIMSKIH ČETNIČKIH
ODREDA JUGOSLAVENSKE VOJSKE

... Ciljevi naših odreda jesu:

1. Borba za slobodu celokupnog našeg naroda pod skiptrom Njegovog Veličanstva Kralja Petra II.
2. Stvoriti veliku Jugoslaviju i u njoj veliku Srbiju etnički čistu u granicama Srbije - Crne Gore - Bosne i Hercegovine - Srema - Banata i Bačke.
3. Borba za uključenje u naš državni život i svih još neoslobođenih slovenačkih teritorija pod Italijanima i Nemcima (Trst - Gorica - Istra i Koruška) kao i Bugarske, severne Albanije sa Skadrom.
4. Čišćenje državne teritorije od svih narodnih manjina i nacionalnih elemenata.
5. Stvoriti neposredne - zajedničke granice između Srbije i Crne Gore, kao i Srbije i Slovenačke čišćenjem Sandžaka

*od Muslimanskog žvlja i Bosne od Muslimanskog i Hrvat-
skog žvlja...*

(Dokumenti o izdajstvu Draže Mihajlovića, knjiga I, Beograd,
1945, str.12)

PRILOG III

JAVNA PRIJETNJA MUSLIMANIMA OD STRANE
RADOVANA KARADŽIĆA, VOĐE SRPSKE
DEMOKRATSKE STRANKE BOSNE I HERCEGOVINE,
IZREČENA U SKUPŠTINI BOSNE I HERCEGOVINE
OKTOBRA 1991. GODINE

„... Ja vas još jedanput molim, ne prijetim, nego molim, da ozbiljno shvatite tumačenje političke volje srpskog naroda koji ovdje zastupa Srpska demokratska stranka i Srpski pokret obnove, a po meni i Srbi iz drugih stranaka. Molim vas da ozbiljno shvatite ovo nije dobro što vi radite. Ovo je put na koji vi hoćete da izvedete Bosnu i Hercegovinu ista ona autostrada pakla i stradanja kojom su pošli Slovenija i Hrvatska. **Nemojte da mislite, da nećete odvesti Bosnu i Hercegovinu u pakao a muslimanski narod možda u nestanak, jer muslimanski narod ne može da se odbrani ako bude rat ovdje ...**«

(Stenografske bilješke sa 8. zajedničke sjednice Vijeća Skupštine SR Bosne i Hercegovine, održane od 10. -15. oktobra 1991, 89/2 AG)

PRILOG IV

ODLUKA O FORMIRANJU TAKOZVANE »SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI« (24. OKTOBAR 1991. GODINE)

Poslanici Kluba Srpske demokratske stranke i Kluba Srpskog pokreta obnove u Skupštini Bosne i Hercegovine, kao legitimni predstavnici srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, na osnovu ustavom utvrđenog prava na samoopredjeljenje, uključujući i pravo na otcjepljenje, na sjednici od 24. oktobra 1991. godine donose

ODLUKU O OSNIVANJU SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA U BOSNI I HERCEGOVINI

I

Osniva se Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, kao najviši predstavnički i zakonodavni organ srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

II

Skupštinu srpskog naroda u Bosni i Hercegovini sačinjavaju poslanici Srpske demokratske stranke i Srpskog pokreta obnove u Skupštini Bosne i Hercegovine. Poslanici Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini postaju i drugi poslanici Skupštine Bosne i Hercegovine srpske nacionalnosti potpisivanjem izjave o pristupanju ovoj skupštini.

III

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini razmatraće i odlučivati o pitanjima koja se odnose na ostvarivanje ravnopravnosti srpskog naroda sa ostalim narodima i narodnostima koji žive u Bosni i Hercegovini i zaštitu interesa srpskog naroda ukoliko bi ti interesi bili ugroženi odlukama Skupštine SRBiH.

IV

Srpski poslanici nastavljaju rad u vijećima i radnim tijelima Skupštine SRBiH u koje su birani, osim u slučajevima kada se ocijeni da akta skupštinskih vijeća koja se razmatraju i usvajaju ugrožavaju ravnopravnost i nacionalni interes srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

V

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini priznaje važnost akata Skupštine Bosne i Hercegovine, koja nisu u suprotnosti sa interesima srpskog naroda.

VI

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini priznaje savezne propise, kao i republičke propise ako su u saglasnosti sa saveznim propisima i ako ne povređuju ravnopravnost i interese srpskog naroda.

VII

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini će do donošenja akta o organizaciji, djelokrugu i načinu rada donijeti Privremeni poslovnik Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

VIII

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u listu srpskog naroda »Javnost«.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
mr Momčilo Krajišnik

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, Fond SDS, Inv. br. 490/4)

PRILOG V

NAREDBA SRPSKE DEMOKRATSKE STRANKE BOSNE I
HERCEGOVINE
(26. OKTOBAR 1991. GODINE)*

45804 SO TBR YU
45135 SO CEL
OVAJ TELEX URUČITI PREDSEDNIKU SO. HVALA.

NAREDBA SDS SARAJEVO

KOJA JE OBJELODANJENA NA SASTANKU SVIH PREDSEDNIKA OPŠTINA 26.10.1991. GODINE U 15,00 ČASOVA U BANJA LUCI POD RUKOVODSTVOM DR KARADŽIĆA, A U POTPUNOSTI PRIHVAĆENA NA SJEDNICI PREDSEDNIŠTVA AUTONOMNE REGIJE »KRAJINE« I VLADE AR »KRAJINA«.

1. ODMAH FORMIRATI KOMANDU MJESTA I ODREDITI STALNO DEŽURSTVO.
2. USPOSTAVITI PUNU MOBILNOST TERITORIJALNE ODBRANE.
3. FORMIRATI JEDINICE ZA FRONT I ODREDITI NJIHOVE ZAMJENE.
4. SVE MLADE LJUDE DO 40 GODINA PREVESTI IZ CIVILNE ZAŠTITE U TERITORIJALNU ODBRANU, A TERITORIJALNU ODBRANU PRETPOČINITI KORPUSU KAO RATNE JEDINICE.
5. PREUZETI VLAST U JAVNIM PREDUZEĆIMA, POŠTI, SDK-a, BANCI, SUDSTVU I OBAVEZNO SREDSTVA INFORMISANJA.
6. NA RADIO STANICAMA PROGLASITI RATNU ŠEMU PROGRAMA.

* Na početku telexa je ćirilicom napisano: »Ovo je tačno« (Redakcijska napomena).

7. U SVAKOJ OPŠTINI SAZVATI SVE DIREKTORE I DOGOVORITI SE O NAČINU SNABDIJEVANJA STANOVNIŠTVA OD ENERGIJE DO ROBE ŠIROKE POTROŠNJE.

8. STAVITI MORATORIJ NA IZDAVANJE GRAĐEVINSKIH DOZVOLA, PRODAJU PLACEVA, IZBOR DIREKTORA, TAMOGDJE SE ZLOUPOTREBLJAVA ODSUSTVO REZERVISTA, TAKOĐE OBUSTAVITI PROMJENU VLASNIŠTVA PREDUZEĆA, ITD.

9. STROGO SE ZABRANJUJE ZAPOŠLJAVANJE LICA IZ PODRUČJA RATA, A KOJI SU SPOSOBNI ZA ISTI. A AKO IMA VEĆ ZAPOSLENIH ODMAH I IH OTPUSTITI I VRATTI NA FRONT.

10. OD DEZERTERA PRIKUPITI SVO ORUŽJE I OPREMU.

11. NAPRAVITI SPISAK VIŠKA ROBE, KAO I MANJKA I O ISTOM OBAVIJESTITI SDS SARAJEVO - GOSP. ILIĆA.

12. PARAVOJNE FORMACIJE AKO POSTOJE ODMAH RA-SFORMIRATI I PREVESTI U TERITORIJALNU ODBRANU. OVO OBAVEZNO SPROVESTI.

13. ODREDITI I RATNE POREZE ZA VEĆI USPJEH KOMPLETNE AKCIJE.

14. ZAHTJEV RADIO BANJA LUCI DA SE ODMAH EMITUJE JEDAN SAT PROGRAMA O RATNIM ZBIVANJIMA IZ HRVAT-SKE.

ČELINAC, 29.10.1991.

KOORDINATOR ZA
SPROVOĐENJE ODLUKA
RADOSLAV BRĐANIN,
POTPREDSJEDNIK SKUPŠTINE AUTONOMNE REGIJE

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, Fond SDS, inv. br. 400-0).
3-1171

PRILOG VI

ODLUKA O VERIFIKACIJI PROGLAŠENIH TAKOZVANIH »SRPSKIH AUTONOMNIH OBLASTI U BOSNI I HERCEGOVINI« (21. NOVEMBAR 1991. GODINE)

Polazeći od rezultata izjašnjavanja na Plebiscitu srpskog naroda, održanom 9. i 10. novembra 1991. godine, a na osnovu stava 2. člana 1. Privremenog poslovnika Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini i na osnovu ustavom utvrđenog prava naroda na samoopredjeljenje i samoorganizovanje, Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, na sjednici od 21. novembra 1991. godine, donijela je

ODLUKU O VERIFIKACIJI PROGLAŠENIH SRPSKIH AUTONOMNIH OBLASTI U BOSNI I HERCEGOVINI

I

Verifikuju se odluke o proglašenju srpske autonomne regije i autonomnih oblasti u Bosni i Hercegovini, i to:

Autonomna regija Krajina koju sačinjavaju opštine: Banja Luka, Bosanski Petrovac, Čelinac, Glamoč, Ključ, Kotor Varoš, Kupres, Laktaši, Mrkonjić Grad, Prijedor, Prnjavor, Sanski Most, Skender Vakuf, Srbač, Šipovo, Titov Drvar i Srpska opština Bosanska Krupa, kao i dijelovi opštine Donji Vakuf i drugih opština sa ove regije sa većinskim srpskim narodom, sa sjedištem u Banja Luci;

Srpska autonomna oblast Hercegovinakoju sačinjavaju opštine: Bileća, Čajniče, Gacko, Kalinovik, Ljubinje, Nevesinje, Rudno, Trebinje i Foča, kao i dijelovi opština sa ove regije sa većinskim srpskim narodom, sa sjedištem u Trebinju;

Srpska autonomna oblast Romanijsko-birčanska, koju sačinjavaju opštine: Han Pijesak, Sokolac, Vlasenica, Olovo i Šekovići, kao i dijelovi opštine Rogatica i drugih opština sa ove regije sa većinskim srpskim narodom, sa sjedištem u Sarajevu; Srpska autonomna oblast Semberija, koju sačinjavaju op-

štine: Bijeljina, Lopare i Ugljevik, kao i dijelovi opština sa ove regije sa većinskim srpskim narodom, sa sjedištem u Ugljeviku i Srpska autonomna oblast Sjeverna Bosna, sa sjedištem u Doboju, koju sačinjavaju dijelovi opština sa većinskim srpskim narodom, i to: Teslić, Doboj, Tešanj, Derventa, Bosanski Brod, Odžak, Bosanski Šamac, Modriča, Gradačac Gračanica, Lukavac, Srebrenik, Živinice, Banovići, Zavidovići, Maglaj i Orašje.

II

Srpske autonomne regije i oblasti iz prethodne tačke su u sastavu Bosne i Hercegovine, kao federalne jedinice u zajedničkoj državi Jugoslaviji.

III

Prava i dužnosti autonomne regije i oblasti, način ostvarivanja ovih prava i dužnosti, organizacija organa i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava i dužnosti srpskih autonomnih oblasti, urediće se posebnim propisom.

IV

Status opština u gradu Sarajevu, kao i dijelovi grada Sarajeva u kojima srpski narod predstavlja većinu, urediće se posebnim propisom.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u »Službenom glasniku srpskog naroda«.

Broj: 37-02/91
S a r a j e v o,
21. novembra 1991.

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA
Mr Momčilo Krajišnik

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, Fond SDS, inv. br. 491/5)

PRILOG VII

ODLUKA O PRIZNANJU TAKOZVANE »REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE« (21. NOVEMBAR 1991. GODINE)

Na osnovu stava 2. člana 1. Privremenog poslovnika Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, na sjednici održanoj 21. novembra 1991. godine, donosi

ODLUKU o priznanju Republike Srpske Krajine

Priznajemo Republiku Srpsku Krajinu, kao federalnu jedinicu Jugoslavije.

I

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a biće objavljena u »Službenom glasniku srpskog naroda u Bosni i Hercegovini«.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
SRPSKOG NARODA U
BOSNI I HERCEGOVINI
Mr Momčilo Krajišnik

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, Fond SDS, inv. br. 491/10)

PRILOG VIII

ODLUKA O PRIPREMAMA ZA FORMIRANJE TAKOZVANE »REPUBLIKE SRPSKE BOSNE I HERCEGOVINE« (21. DECEMBRA 1991. GODINE)

Polazeći od ustavnog prava naroda na samoopredjeljenje i samoorganizovanje, Skupština srpskog naroda u BiH, na sjednici održanoj 21. decembra 1991. godine, donosi

ODLUKU DA SE PRISTUPI FORMIRANJU REPUBLIKE SRPSKE BOSNE I HERCEGOVINE

I

Pristupa se pripremama za formiranje Republike Srpske Bosne i Hercegovine, kao federalne jedinice u sastavu savezne države Jugoslavije.

II

U skladu sa rezultatima plebiscita srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, Republika Srpske Bosne i Hercegovine formiraće se najkasnije do srpske nove 1992. godine.

III

Aktivnosti na formiranju Republike Srpske Bosne i Hercegovine sprovede organi Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
SRPSKOG NARODA
U BOSNI I HERCEGOVINI
Mr Momčilo Krajišnik

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, Fond SDS, inv. br. 493/6)

PRILOG IX

KOMANDA 2. VOJNE OBLASTI KOMANDI LAKOG ARTILJERIJSKOG DIVIZIONA PROTIVVAZDUŠNE ODBRANE 46. POZADINSKOG OBEZBJEĐENJA (2. MART 1992. GODINE)

KOMANDA 2. VO
pov. br. 16/28-3
02.03.1992. god.

Predaja AP 7,62 mm. - KOMANDI lad PVO46.pOb

Na osnovu ukazane potrebe i trenutne situacije u gradu Sarajevu, izdajte ŠTO Novo Sarajevo:

- puška automatska 7,62 mm250 kom.

Puške predati u krugu kasarne »SPS« Lukavica, po spisku kojega potpisati od strane primaoca i predaoca. Tehničke knjižice zadržati u jedinici radi tačne evidencije po tvorničkim brojevima.

Po stvaranju uslova i prestanka potrebe primalac se obavezuje da primljena sredstva vrati kompletna i ispravna.

BP/PB

KOMANDANT
gen.pukovnik
Milutin Kukanjac

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, 2-228)

PRILOG X

TAKOZVANA »VLADA SAO ROMANIJE« SAVEZONOM
SEKRETARIJATU ZA NARODNU ODBRANU
(10. FEBRUAR 1992. GODINE)

VLADA SAO ROMANIJE
MINISTARSTVO ODBRANE

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Strogo pov. broj: 10-9/92
Dana 10. februara 1992. godine

Obezbeđenje medicinske i sanitetske
opreme za potrebe ratne bolnice, traži.

U vezi dogovora NGŠ OS SFRJ, Načelnika sanitetske uprave i komande 2. VO dostavljamo vam potrebe neophodne medicinske i sanitetske opreme za potrebe ratne bolnice Podromanija - Sokolac.

Za ratnu bolnicu koristiće se novoizgrađeni objekat površine oko 7000 m² korisnog prostora, koji je neophodno opremiti tehničko-tehnološkom opremom prema dostavljenom prilogu.

Predlažemo da odredite ekipu koja bi izvršila izbor medicinskih aparata i uređaja koji su neophodni za rad sanitetskog osoblja.

Ljekare, tehničare i ostalo medicinsko osoblje obezbedićemo sa teritorije SAO Romanija i grada Sarajeva.

Molimo vas da što hitnije obezbedite navedenu medicinsku i sanitetsku opremu, kako bi ratna bolnica u slučaju potrebe mogla odmah da funkcioniše.

Koordinatori za obezbeđenje medicinske i sanitetske opreme biće dr Sava Novaković, pomoćnik ministra zdravlja za odbranu Republike Srbije i dr Jelena Radojković (Ministarstvo odbrane Republike Srbije), Nemanjina 11, telefoni 656-786 i 685-772.

PRILOGA 1

Dostavljeno:

- Pom. saveznog sekretara za NO za pozadinu,
- Sanitetskoj upravi SSNO,
- K.di 2. vojne oblasti,
- Ministarstvu odbrane Republike Srbije,
- Ministarstvu zdravlja Republike Srbije,
- Crvenom krstu Jugoslavije,
- Udruženju Srba iz BiH,
- Matici iseljenika,
- Ministarstvu za veze sa Srbima izvan Srbije

PODPREDSIEDNIK VLADE
Ing.maš. Milan Tupajić

MINISTAR ODBRANE
Major Dragomir Krstović

K.DANT ŠTABA TO SAO
Slobodan Batinić

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, 2-76. Faksimil publikovan u: Bilten Državne komisije za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima u Bosni i Hercegovini (Sarajevo), 1993, br. 3, str. 5)

PRILOG XI

TAKOZVANA »VLADA SAO ROMANIJE«
PREDSJEDNIKU VLADE REPUBLIKE SRBIJE
(10. FEBRUAR 1992. GODINE)

VLADA SAO ROMANIJE
MINISTARSTVO ODBRANE
Str. pov. br. 10-8/92
10.02.1992. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Obezbeđenje helikoptera
z a h t e v.-

PREDSJEDNIKU
VLADE REPUBLIKE SRBIJE
(na ruke dr Radomanu Božoviću)

U vezi usmenog dogovora sa pomoćnikom ministra za rad, socijalnu i boračku zaštitu Andrijom Merenikom molimo da nam se obezbede 2 (dva) helikoptera koja bi nam služila za prevoz povređenih i obolelih.

Pilota, tehničku ekipu i heliodrom imamo na raspolaganju.

S obzirom da procenjujemo da ratnu bolnicu nećemo moći da obezbedimo neophodnim sanitetskim kadrom, tehničkom opremom i medicinskim aparatima i uređajima i da ćemo biti primorani da evakuaciju vršimo najčešće po vertikali, to vas molimo, da bi imali što manje gubitka kako v/o tako i civilnog stanovništva koje je u potrebi za zdravstvenom zaštitom da nam omogućite da dobijemo ova dva helikoptera.

Nadamo se da ćete ove naše razloge pravilno shvatiti i da ćete nam dati prioritet u obezbeđenju helikoptera.

MINISTAR ODBRANE
Major
Dragomir Krstović

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, 2-77. Faksimil publikovan u: Bilten Državne komisije za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima u Bosni i Hercegovini (Sarajevo), 1993, br. 3, str. 4)

PRILOG XII

KOMANDA 2. VOJNE OBLASTI GENERALŠTABU
ORUŽANIH SNAGA SFRJ
(20. MART 1992. GODINE)

KOMANDA
2. VOJNE OBLASTI
Str. pov. br. 908-1

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

20.03.1992.god.

Primerak br. 2

G Š O S SFRJ
- na ličnost NGŠ -

U prilogu akta, dostavljamo Vam traženu procenu sa prilozi-
ma o stanju i problemima na prostoru SR BiH, te nekim pre-
dlozima.

Molimo, da nam se nakon korišćenja ova dokumenta vrate.
Iz sasvim opravdanih razloga, predlažemo da se sa ovim do-
kumentima zaista upozna najuži krug ljudi.

KM/BD

K O M A N D A N T
general-pukovnik
Milutin Kukanjac

Z A K L J U Č C I
IZ PROCENE STANJA NA PROSTORU BiH U ZONI
ODGOVORNOSTI 2.VO

(1) Opšte napomene:

- (a) U prilogu ove procene, priložene su karte:
- pregled dobrovoljačkih jedinica JNA u zoni 2.VO i šire,

- pregled RMR koje treba izmestiti iz sadašnjih u nove loka-
cije (zona 2.VO),
- Plan angažovanja snaga za obezbeđenje vojnih objekata
u garnizonu Sarajevo.

(b) Na ovim zadacima radi vrlo mali broj ljudi - veoma spo-
sobnih i pouzdanih ljudi iz Komande 2.VO i komandi korpu-
sa.

(c) Stanje se svakodnevno menja (na bolje); ova procena sa
priloziima odslikava stanje 19.03.1992. godine.

(2) Stanje na teritoriji:

(a) SR Krajina (bez istočne Slavonije)

Prema pouzdanim saznanjima, postepeno i vrlo uporno, ini-
cijativu preuzima umerena struja, odnosno rukovodstvo ne-
davno konstituisano u Vukovaru.

Nova vlast radi na tome, da se Milan Babić smeni i sa du-
žnosti predsednika SO Knin.

Pouzdani podaci pokazuju, da se Milan Babić skoro javno
deklarisao kao pristalica četništva i četničkog pokreta. Za sa-
da nema mnogo pristalica. Skoro svakodnevno kontaktira (te-
lefonom) sa četničkim vođama u Americi.

Ponašanje Milana Babića i njegovih pristalica, može izazva-
ti određene probleme u toku primopredaje prostora između
naših i snaga UN i izvlačenja naših snaga.

Komandantima korpusa i organima bezbednosti je skrenu-
ta pažnja na ovakvo ponašanje Milana Babića i naredeno šta i
kako raditi u vezi s tim.

b) U SR Bosni i Hercegovini

Situacija je skoro dramatična. Naročito u Hercegovini (Mo-
star, Čapljina), na prostoru Bosanskog Broda, Travnika i još nekima.
Polarizacija po nacionalnoj osnovi je sve izraženija. Međuna-
cionalna mržnja u svim sferama života sve je očiglednija. Sve

to ima neminovnog odraza na pripadnike Armije i na opredeljenja pojedinaca, posebno u redovima Muslimanske nacionalnosti.

Bez obzira na izjave o potrebi saradnje i tolerancije, nacionalne stranke se sve više udaljavaju jedna od druge. To je karakteristika za stranke SDS i SDA. HDZ se također udaljava od stranke SDA, ali to radi perfidno. Vlada totalnonepoverenje i podmetanje. Razgovori pod okriljem EEZ izbacili su na površinu nekoliko bitnih saznanja:

- prvo, Alija Izetbegović, SDA i većina Muslimana zagovaraju i veruju da će pod njihovim okriljem biti stvorena nezavisna i suverena Republika BiH, gde bi oni imali dominantnu ulogu;

- drugo, Srpski narod se opredelio za Jugoslaviju, a ako to ne može, onda u obzir dolazi samo konfederativna Bosna i Hercegovina; jednostavno, treća varijanta ne postoji; rukovodstvo Srpskog naroda i Srbi u celini su spremni za rat, ako se ne prihvati konfederalna Bosna i Hercegovina;

- treće, Hrvatski narod i njihova stranka HDZ zagovaraju (mada oprezno) konfederalnu Bosnu i Hercegovinu; u praktičnim postupcima, Hrvati su puno uradili za ovu opciju; više formalno se izjašnjavaju za jedinstvenu Bosnu i Hercegovinu; ovde se u ovakvim ponašanjima više radi o muslimansko-hrvatskoj sprezi protiv Srba, a ne o nekakvoj realnoj opciji;

- četvrto, u razgovoru sa komandantom 2. vojne oblasti, Hose Kutijero je rekao, da se sve strane nalaze na početnim pozicijama i da želi po mogućnosti čuti najveću istinu o svemu tome od komandanta Oblasti; navedenom ministru je vrlo precizno prezentiran istorijat ovih događanja, koji su pravi ciljevi lidera nacionalnih stranaka i čemu sve to vodi; posebno mu je naglašen stav Srpskog naroda u Bosni i Hercegovini i opravdanost toga stava; prema ocenama i izjavama lidera stranaka, o rezultatima poslednjeg razgovora evidentne su dve činjenice; prva, da su Srbi zadovoljni i druga, da se taj dokument toliko različito tumači, pa sada više nije ništa jasno.

(3) Stanje na teritoriji i JNA:

(a) Odnos rukovodstva HDZ prema JNA je svakim danom sve neprijateljskiji; ima se utisak, da je svaki Hrvat u Bosni i Hercegovini dobio zadatak, da o našoj Armiji uvek i na svakom mestu govori sve najcrnje (tzv. »Jugo-armija koja je brutalno ubijala Hrvate i rušila kuće«, »To je srbo-četnička vojska«, itd.); ocena je, da svaki razgovor o eventualnom ostanku Armije na hrvatskim prostorima u Bosni i Hercegovini i nekakvoj saradnji, jednostavno u ovoj situaciji nema nikakve šanse; uloga Armije u sprečavanju krvoprolića u Sarajevu 03/04.03.1992. godine je snažno odjeknula, u pozitivnom smislu kod svih građana Bosne i Hercegovine; čelnici ove stranke na svim nivoima nastoje kod hrvatskog naroda minimizirati postupak Armije navedene noći i u tome dosta uspevaju.

(b) Zahvaljujući snažnoj antiarmijskoj kampanji rukovodstva SDA, sredstava javnog informisanja i još nekih institucija, veći deo muslimanskog naroda se dosta odbojno odnosio prema našoj Armiji; međutim, uloga JNA navedene noći je povratila poverenje Muslimanskog naroda prema JNA u znatnoj meri; Komanda oblasti je najviše telegrama, pisama i telefonskih poziva dobila od Muslimana u znak zahvalnosti, što smo sprečili krvoproliće; imamo saznanja, da rukovodstva SDA i još nekih stranaka razmatraju plan - kako bi se opet muslimanski narod usmerio protiv JNA; za sada nemaju uspeha.

(c) Gledano u celini, rukovodstvo SDS i Srpski narod prihvataju Armiju, štite je gde je to objektivno moguće, odazivaju se u ratne i dobrovoljačke jedinice, maksimalno saraduju sa komandama, dosta se odgovorno ponašaju prema RMS, itd.; to je sasvim normalno, jer je i ovde objektivno srpski narod ugrožen i analogno tome, mi štitimo interese naroda; međutim, ima nekih pojava i ponašanja koja odudaraju od opštepoznatih i prihvaćenih principa i stavova (nekakve kritike Armije u Skupštini srpskog naroda, pojava četništva i upozorenja da ih ne diramo, ocenjivanje nekih naših starešina, itd.).

U vezi sa ovim, komandant 2. VO će uskoro obaviti razgovor sa čelnim rukovodiocima Srpskog naroda (Karadžić, Kolveić, Plavšić, Krajišnik, Dukić).

(4) Paravojno organizovanje u BiH

Pouzdana podaci, kao i istupi čelnika MUP-a BiH na televiziji ovih dana ukazuju, da su se narodi ove Republike dobro naoružali na stranačkoj osnovi (Muslimani = oko 60.000, Hrvati = oko 35.000 i Srbi = 20.000 ljudi). Na prostorima gde je većinsko hrvatsko stanovništvo ustaške snage se javno oglašavaju, a legalna vlast BiH skoro ništa ne poduzima. Muslimanska vojska se manje pojavljuje na otvorenoj sceni, a srpska skoro nikako.

Glavni cilj Hrvatske i ustaških snaga u ovoj Republici jeste: stvaranje nemira na pravcu: Čapljina - Mostar - Bugojno - Travnik - Derventa - Bosanski Brod. Cilj je sasvim jasan i realizacija toga cilja se mora sprečiti svim snagama i sredstvima.

(5) Dobrovoljačke jedinice u zoni 2. VO

Na karti i u legendi su najdetaljnije prikazane dobrovoljačke jedinice u zoni 2. VO. U vezi sa ovim, bitno je istaći još i sledeće:

(a) navedene jedinice su formirane u čete, odrede i bataljone;

(b) brojno stanje iznosi 69.198 ljudi*;

(c) nijedan dobrovoljac nije predviđen za popunu RJ 2. VO, a samo manji deo je iz TO Bosne i Hercegovine; prema tome, dobrovoljačke jedinice su van formacijskog sastava JNA i TO.

(d) Broj ljudi u zonama korpusa:

* Vidi Tabelu »DOBROVOLJAČKE JEDINICE U ZONI 2. VOJNE OBLASTI« uz ovaj prilog (Redakcijska napomena).

- 9. korpus = 2.200
- 10. korpus = 2.300
- 5. korpus = 16.750
- 17. korpus = 8.240
- 4. korpus = 33.200

(e) Na prostoru 4. VO u opštinama: Kalinovik, Foča, Čajniče i Goražde ima 6.500 ljudi u dobrovoljačkim jedinicama (to je ranije formirao 4. korpus).

(f) JNA je podelila 51.900 komada naoružanja (75%), a SDS 17.298 komada.

(g) U Sarajevu je do sada podeljeno 300 automatskih pušaka penzionisanim oficirima (pouzdanim), a za 3-4 dana biće naoružano još 100 ljudi; ova lica će braniti - štititi stambene blokove, zgrade, ulaze i posebno štititi porodice AVL u radnom vremenu i u situacijama kada AVL izlaze sa jedinicama na logorovanje, borbene zadatke i dr.

Neka iskustva:

- većina naoružanih Srba ne želi da ide sa uže teritorije (»sa praga«), već da brane svoje selo, delove grada i vojne objekte koji su u njihovoj neposrednoj blizini; to se posebno odnosi na Srbe na prostorijama, gde je u većini muslimansko stanovništvo;

- pojedini rukovodioci SDS-a na svim nivoima, raznim kanalima traže oružje od JNA i MNO Srbije i na taj način se bore za prevlast, što stvara podele i nezadovoljstvo kod naroda;

- pojedini čelnici SDS-a zagovaraju distanciranje od JNA i stvaranje neke druge vojske, što može imati negativne posledice za JNA, posebno, na planu popune jedinica sa ljudstvom;

- ima pojava da pojedini aktivisti, nekakva radna tela regiona i razne skupštine SAO postavljaju nekakve uslove - ultimatum Armiji, zagovaraju stavljanje armijskih sastava pod nekakve njihove komandena užim prostorima, itd. (to se posebno odnosi na Ozrenski region).

Zbog navedenih pojava, preduzete su neke konkretne mere, ali će se i o ovim problemima uskoro razgovarati sa čelnicima SDS-a u Sarajevu, jer ukoliko se neka od ovih dobrovo-ljačkih jedinica otrgne ispod kontrole, mogu nastati teže po-sledice.

Obzirom da brojni ljudi SDS-a kontaktiraju sa vlastima i drugim strukturama u Srbiji, bilo bi dobro da se sa nivoa SSNO-a uka-že rukovodstvu Srbije na ove pojave i preporuči njihov kon-kretniji uticaj na eliminisanje devijantnih ponašanja na ovim prostorima.

Za sada bi bilo neophodno stati sa formiranje i naoružava-njem dobrovoljačkih jedinica, dok se ne sredi stanje u već for-miranim i dok se ne iskristališu neka saznanja i rešenja.

Nakon toga doneti odluku - da li nastaviti sa formiranjem jedinica ili ne.

(6) Skladište RMR: stanje i problemi dislokacije

U skladištima 2. VO nalaze se rezerve naoružanja, municije i pogonskog goriva JNA, te naoružanja i 2 b/k municije za jedinice i štabove TO Bosne i Hercegovine u količinama:

- za JNA: 30.000 komada lakog pešadijskog naoružanja i 40.000 tona municije i MES i oko 25.000 tona pogonskog goriva;

- za TO: 78.400 cevi naoružanja i 1.500 tona municije.

Oko 6.000 komada pešadijskog naoružanja iz TO, podelje-no je za naoružavanje naroda.

Na karti su prikazana skladišta sa vrstama i količinama re-zervi, koja ćemo braniti i ona koja su delimično dislocirana ili to treba uraditi. Prema proceni i oceni Komande 2. VO bilo bi najcelishodnije:

- skladište municije »Donji Lapac« sa 2.350 tona municije, predisllocirati u rejon Bosanski Petrovac, gde formirati novo skladište;

- skladište »Golubić« kod Knina, predisllocirati u rejon Bosansko Grahovo, gde također formirati novo skladište;

- materijalne rezerve (9.930 cevi i 200 tona municije) od TO iz trupnog skladišta »Rabić« kod Dervente, prebaciti u Banja

Luku, mada je na karti prikazan i rejon s. Ukrinski Lug, jer će deo sredstava i tu biti stokiran, ali privremeno, akcija (tajna) oko prebacivanja sredstava je u toku;

- 5.270 cevi naoružanja i 140 tona municije iz skladišta u Doboju, izmestiti u rejon: s. Tumare - Tumarsko brdo (s/i za 10 km od Zavidovića);

- deo rezervi iz skladišta »Ševarlije« kod Doboja izmestiti u Loznicu (Srbija);

- 10.368 cevi naoružanja i 137 tona municije iz trupnog skladišta »Krepšić« kod Brčkog, izmestiti u novo skladište na prostoru: Lopare - Ugljevik;

- iz trupnog skladišta »Kozlovac« (Tuzla), prebaciti 20.000 komada naoružanja i 268 tona municije od TO u novo skla-dište u rejonu Lopare;

- sa predisllokacijom 4. mpoap-a »R« klasifikacije iz Visokog u s. Mokro (zadatak izvršen ovih dana) izmeštena je i sva municija za ovu jedinicu; uskoro će biti izmeštena i municija iz 4. map-a;

- RMS motorizovanog bataljona iz 46. zaštitnog puka SSNO-a biće narednih dana iz skladišta u Visokom prebačena u skladište »Koran«;

- 633. lad PVO iz navedenog puka prepotčinjen je 346. lap PVO (4. korpus), a RMS se čuvaju u skladištu ove jedinice; ra-čunati da je posao oko prepotčinjavanja navedene 2 jedinice 2. VO i prebacivanje TMS na druge lokacije završen za 3 - 4

- dana; -deo rezervi InMS iz skladišta »Butile« kod Sarajeva bi-će izmešten u rejon s. Han Kram na Romaniji (Han Pijesak);

- 5.980 cevi naoružanja sa 2 b/k municije od TO iz skladišta TO u Konjicu treba izmestiti na prostor Koran-s. Mokro (op-ština Pale).

Predisllokacijom navedenih rezervi obezbeđujemo sigurno-st i njihovu upotrebu od strane JNA.

Problemi:

- za sada su male šanse za predisllokaciju rezervi iz Konjica, jer mesne straže i osmatrači muslimansko-hrvatske paravoj-

skeneprekidno i iz neposredne blizine skladišta osmatraju i vrše dojavu svojim šefovima;

- bez obzira na to što nam vlasti na terenu, gde izmeštamo sredstva, izlaze maksimalno u susret, primorani smo ulagati deo MFS za popravku objekata (rešetke, krovni pokrivač i dr.), a sredstva za te zadatke nisu obezbeđena.

Posebna napomena: u skladištu »Faletići« i skladištu »Hadžići« (Ušivak, Igman i Krupanjska rijeka) nalaze se ogromna sredstva TO i JNA; planira se evakuacija ovih skladišta u narednom periodu, ali to zahteva detaljniju procenu na bazi koje se mora doneti odluka.

(7) Garnizoni i perspektive ostanka istih u nekim delovima Bosne i Hercegovine

Polazeći od sadašnjeg stanja u Bosni i Hercegovini i perspektiva daljeg razvoja, bitno je imati u vidu sledeće činjenice:

- Hrvati svakim danom sve više zaokružuju svoj etnički prostor,
- na tom prostoru imamo više garnizona, vojnu industriju i remontne zavode,
- jedan od ključnih ciljeva je nasilno oduzimanje svega vojnog na tim prostorima (Čapljina, Mostar, Travnik, Konjic i dr.),
- slične zamisli i ciljeve imaju i Muslimani,
- u odnosu na JNA sve je to nepovoljno.

Imajući u vidu opciju, da će uskoro Bosna i Hercegovina biti priznata kao država, a Srpski narod ne želi da ostane i živi u »geto« državi, očekivati je brojne probleme u odnosu na JNA.

Iz ove procene i priloga po nekim oblastima i aktivnostima se vidi: šta je do sada urađeno na zaštiti JNA na ovim prostorima, koje su aktivnosti u toku, kao i neka predviđanja šta raditi u narednom periodu.

Obzirom da nastupa teže vreme za nas, a da ne bi doživeli sudbinu naših komandi i jedinica u s/z zemlje, mišljenja smo da treba u našim daljim aktivnostima raditi sledeće:

(a) upozoriti još oštrije legalne vlasti u Bosni i Hercegovini na svim nivoima, kao i sve građane primenom raznih meto-

da, da ne preduzimaju prema pripadnicima JNA bilo šta, što bi moglo izazvati reakciju, pa i sukobe; na tome se dosta uspelo nakon poznatih događaja u Sarajevu početkom marta meseca o.g.

Ovo je precizno izneto i Hoze Kutiljeru pre par dana u razgovoru sa komandantom 2. VO; posebno mu je skrenuta pažnja na teške posledice ukoliko bi EEZ podržavala negativan odnos prema JNA.

(b) Ubedljivije i sa preciznim argumentima eliminisati sve neistine o Armiji, posebno kroz sredstva javnog informisanja, u zvaničnim kontaktima sa organima Vlasti i stranačkim prvacima; čeni se da je formiranje press-centra pri Komandi 2. VO i njegove početne aktivnosti »puni pogodak«.

(c) Do kraja završiti posao oko izmeštanja svih MTS iz garnizona: Visoko, Kiseljak, Travnik; imati samo manje - dobro pripremljene i pokretne jedinice u svim garnizonima za borbu i intervencije ka ugroženim objektima.

(d) Ozbiljno otpočeti sa procenom stanja vojne industrije na ovim prostorima i doneti odgovarajuće odluke u smislu izmeštanja na druge lokacije; to se odnosi pre svega na vojnu industriju u N. Travniku, Bugojnu, Vitezu, Mostaru, Konjicu, a kasnije vojnu industriju u regionu Sarajeva.

(e) Doneti hitnu odluku o predislukaciji RZ »Travnik« na druge lokacije (u Srbiju), jer je to jedini zavod u Jugoslaviji koje remontuje sredstva veze.

(f) Doneti odluku o znatnijem aktiviranju garnizona Han Pijesak i Koran u smislu izgradnje montažnih objekata za smeštaj ljudstva.

(g) Ova komanda će u daljem vršiti kompleksnije procene u vezi sa iznetim i mogućim drugim problemima i dostavljati predloge SSNO za donošenje odluka; normalno, sve ono što je u nadležnosti Komande 2. VO, SSNO neće biti opterećivan.

(8) Odbrana vojnih objekata, posebno u Sarajevu

Svim sastavima 2. VO su precizirani zadaci oko zaštite i odbrane vojnih objekata i pripadnika Armije. U prilogu ove procjene, dostavlja vam se (na karti) plan - odluka za angažovanje snaga u Sarajevu i bližoj okolini u nekom mogućem trenutku. Suština plana je u tome: da se izbegne bilo kakva blokada sa negativnim efektima. Predviđeni sastavi mogu za vrlo kratko vreme izaći u naznačene lokacije i dejstvovati prema razvoju situacije. Naši protivnici u Sarajevu znaju da smo preduzeli neke mere i veoma su uplašeni. To je dobro. To je prava preventiva.

Komandant 4. korpusa sa grupom starešina objedinjava sve sastave u garnizonu Sarajevo i bližoj okolini. Sa starešinama, od komandira odeljenja i višim izvršeno je detaljno izviđanje prostorija mogućih pravaca i načina dejstva. Nekoliko puta je izvršena provera veze.

240. srp PVO je razmešten na širem prostoru Sokoca. Prolazak kroz Sarajevo je delovao vrlo efektivno. Puk je izašao na novu lokaciju bez ikakvih problema, jer su pravovremeno preduzete sve mere.

Deo 346. lap PVO izašao na v/p u rejonu aerodroma »Butmir« i s. Brus. U najnepovoljnijem položaju u gradu Sarajevu nalazi se kasarna CVŠ i zgrada Komande oblasti. Ali, i za njih su predviđene maksimalne mere.

(9) Ostala pitanja i problemi

(a) Provedena je akcija za prodaju kasarne »Jajce« i stare Vojne bolnice u Sarajevu. Ima interesenata, ali nemaju novac da to odmah plate; moguće su i neke druge igre; mi tražimo kupca na drugim stranama i verovatno ćemo u tome uspeti.

(b) Pri kraju je kompletno formiranje bolnice na Sokocu; nosioci VB Sarajevo i SO Sokolac.

(c) Pri kraju je osposobljavanje napuštene pumpe i rezervoara (južno od Han Pijeska) za dotur i skladištenje naših rezerva

vi u gorivu; ova pumpa je nekada bila u vojnom vlasništvu, ali je davno napuštena i zapuštena.

(d) Bilo bi dobro i poželjno što pre doneti odluke o vojnom školstvu; verovatno će deo škola biti izmešten iz Sarajeva; to bi omogućilo prodaju dela vojnih objekata i to što pre; računati na blokadu prodaje u nekom trenutku.

(e) U toku su aktivnosti u sagledavanju mogućnosti smeštaja TMS u objektu »G«.

(f) 336. mtbr (bivši 4. okbr), predislocirati iz Tuzle u garnizon Bijeljina.

Prilozi:

- broj 1
 - broj 2
 - broj 3 (tekst i karta)
- KM/BD

KOMANDANT
general-pukovnik
Milutin Kukanjac

»DOBROVOLJAČKE JEDINICE« U ZONI 2. VOJNE
OBLASTI*

R. br.	OPŠTINA	LJUDI
1.	Centar - Sarajevo	700
2.	Stari Grad - Sarajevo	600
3.	Novo Sarajevo	2800
4.,	Novi Grad - Sarajevo	2400

5.	Vogošća	1500
6.	Ilidža	2800
7.	Pale	2000
8.	Trnovo	800
9.	Hadžići	1500
10.	Kiseljak	100
11.	Visoko	800
12.	Kalinovik	900
13.	Konjic	600
14.	Ilijaš	2800
15.	Breza	1000
16.	Vareš	600
17.	Olovo	800
18.	Han Pijesak	800
19.	Sokolac	3600
20.	Rogatica	800
21.	Goražde	2000
22.	Foča	3000
23.	Čajniče	300
24.	Višegrad	900
25.	Rudo	550
26.	Zavidovići	580
27.	Žepče	358
28.	Vitez	399
29.	Kakanj	1270
30.	Busovača	194
31.	Travnik	1970
32.	Novi Travnik	560
33.	Zenica	1761
34.	Bosanski Brod	280
35.	Derventa	140
36.	Bosanski Šamac	900

37.	Orašje	140
38.	Gradačac	850
39.	Doboj	1844
40.	Teslić	485
41.	Tešanj	65
42.	Maglaj	475
43.	Gračanica	960
44.	Brčko	340
45.	Srebrenik	340
46.	Banovići	120
47.	Živinice	360
48.	Šekovići	620
49.	Vlasenica	240
50.	Bratunac	120
51.	Srebrenica	120
52.	Banja Luka	2000
53.	Bosanska Gradiška	700
54.	Bugojno	800
55.	Kupres	1200
56.	Donji Vakuf	300
57.	Srbac	1896
58.	Čelinac	585
59.	Laktaši	765
60.	Kotor Varoš	427
61.	Ključ	328
62.	Mrkonjić Grad	886
63.	Prnjavor	1000
64.	Šipovo	170
65.	Bosanska Dubica	1500
66.	Jajce	700
67.	Sanski Most	1000
68.	Prijedor	600

69.	Bihac	200
70.	Glamoč	800
71.	Bosanska Krupa	300
72.	Bosanski Novi	1000
73.	Drvar	600
74.	Bosanski Petrovac	700
75.	Bosansko Grahovo	800
SVEGA:		69.198

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, inv. br. 2-75)

** Na dnu tabele rukom je dopisan sljedeći tekst: »U Sarajevu naoružano do sada 300 vojnih lica, penzionisanih starešina za odbranu stambenih blokova, odnosno članova porodica penzionisanih starešina, aktivnih vojnih lica i građanskih lica, a ovih dana biće ukupno izdato 400 automatskih pušaka« (Redakcijska napomena).*

PRILOG XIII

PREDSJEDNIK TAKOZVANE »SRPSKE OPŠTINE
KALESIJA« MINISTRU VELIBORU OSTOJIĆU
(23. MART 1992. GODINE)

ZA MINISTRA OSTOJIĆA

Poštovani ministre, situacija u Kalesiji je složena i nepredvidiva.

Srpski narod se zahvaljuje na istorijskoj i moralnoj podršci u ovim teškim danima.

Mi vidosmo ko je vera a ko nevera.

Političke i strateške odluke se usaglašavaju sa Komandom korpusa i 4. oklopne brigade. Ja vam želim sretan rad na stvaranju srpske države u BiH.

Sva obaveštenja i savete šaljite na fax 075 631850.

Predsednik
Srpske opštine Kalesija
Petar Janković

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, Fond SDS, inv. br. 1023/11)

PRILOG XIV

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST IZVRŠNOG ODBORA SRPSKE
DEMOKRATSKE STRANKE BOSNE I HERCEGOVINE
(3. APRIL 1992. GODINE)

SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA
BOSNE I HERCEGOVINE
- IZVRŠNI ODBOR -

Broj: 702-02/92
Sarajevo, 3. april 1992. godine

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Izvršni odbor Srpske demokratske stranke Bosne i Hercegovine u potpunosti podržava odluku Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini o formiranju srpskog Ministarstva unutrašnjih poslova u ovoj republici. Ovo tijelo podržava sva kadrovska postavljenja Srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, kako u Ministarstvu unutrašnjih poslova, tako i u drugim državnim organima.

Stoga ističemo, da svi kadrovi srpske nacionalnosti, zaposleni u Ministarstvu unutrašnjih poslova, kao i drugim državnim organima Bosne i Hercegovine, koji rade protivno odlukama Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, više ne predstavljaju kadrove Srpske republike Bosne i Hercegovine niti srpski narod.

SEKRETAR
IZVRŠNOG ODBORA SDS BiH
Trifko Komad

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, Fond SDS, inv. br. 319)

PRILOG XV

KOMANDA 2. VOJNE OBLASTI SAVEZONOM
SEKRETARIJATU ZA NARODNU ODBRANU
(24. APRIL 1992. GODINE)

KOMANDA 2. VOJNE OBLASTI
Str. pov. br. 31/103-41
24. April 1992. godine

VRLO HITNO
SSNO - TEHNIČKA UPRAVA

Od Ministarstva unutrašnjih poslova Srpske republike BiH primili smo zahtjev str. pov. br. 11 od 23.04.1992. godine za ustupanje MTS na korištenje za potrebe odreda milicije specijalne namene pri Centru službe bezbednosti Banja Luka.

Zahteva se ustupanje sledećih sredstava:

Helikopteri:

1.- Gazela	4 kom.
2.- Transportni MI-8	2 kom.

Oklopna vozila:

3.- Izviđačko oklopno vozilo BRDM-2	1 kom.
4.- Oklopni transporter (sa BsT)	3 kom.
5.- BOV	3 kom.

Terenska i teretna motorna vozila:

6.- Terensko vozilo »Pinzgauer«	6 kom.
7.- Terensko vozilo »Puch«	2 kom.
8.- Terensko vozilo TAM-110	2 kom.

Naoružanje:

9.- Pištolj, cal. 7,62 ili 9 mm	157 kom.
10.- Automatska puška 7,62 mm sa preklopnim kundakom ili automat 9 mm »Hekler koh«	157 kom.
11.- Puško-mitraljez 7,62 mm	7 kom.
12.- Mitraljez 7,62 mm	3 kom.
13.- Snajperska PAP 7,9 mm	20 kom.
14.- Signalni pištolj	22 kom.
15.- Hemijska puška 38 mm	6 kom.
16.- Hemijski pištolj 38 mm	6 kom.

Municija, minsko-eksplozivna i hemijska sredstva:

17- Municija (za pištolj, AP, Pi, M, CP PAM, BsT) po 3 b/k prema vrstama oružja	
18.- Ručna bomba odbrambena	468
19.- Hemijski metak 38 mm	200
20.- Hemijska ručna bomba	312
21.- Hemijski sprej	107
22.- Ručna dimna bomba neutralna	225
23.- Plastični eksploziv	10 kg
24.- Rudarski eksploziv	150 kg
25.- Eksploziv TNT	40 kg
26.- Kapisla br. 8	200 kom.
27.- Električni detonator	150 kom.
28.- Sporogoreći štapin	100 metara
29.- Detonirajući štapin	100 metara

Sredstva veze:

30.- UKT radio-stanica-finska	1 kom.
31.- UKT radio-stanica-mobilna	15 kom.
32.- UKT radio-stanica	33 kom.
33.- Repetitor mobilni	1 kom.

Sredstva za osvetljenje i razglas:

34.- Agregat 5 kw	1 kom.
35.- Akumulatorska lampa	3 kom.
36.- Elekt.oprema za osvet. sa priključkom	1 kom.
37.- Megafon za automobil	1 kom.
38.- Megafon ručni	3 kom.

Instrumenti:

39.- Dvogled	21 kom.
40.- IC dvogled	4 kom.
41.- IC snajper za pušku	5 kom.
42.- Dvogled za otkrivanje instrumenata sa IC zračenjem	5 kom.
43.- Busola ručna	21 kom.
44.- Kurvimetar	9 kom.

Zaštitna i specijalna oprema:

45.- Maska zaštitna M-1	157 kom.
46.- Šljem JNA	157 kom.
47.- Prsluk zaštitni (pancir)	157 kom.
48.- Mreža maskirna za šljem	157 kom.
49.- Oprema za ronioce	9 kpl.
50.- Azbestno odijelo	3 kpl.
51.- Alpinistička oprema	10 kpl.
52.- Palica gumena	124 kom.
53.- Palica električna	30 kom.
54.- Šljem sa vizinom	30 kom.
55.- Lisice	124 kom.
56.- Tablica »Stop«	28 kom.

Alati:

57.- Komplet minerskog alata	1 kom.
------------------------------	--------

58.- Komplet za razminiranje	1 kom.
59.- Komplet alata radio-mehaničara	1 kom.
60.- Komplet krim. tehničara	1 kom.
61.- Videokamera sa 10 kaseti	1 kom.
62.- Aparat za autogeno varenje ledni	1 kom.
63.- Mašina za električno paljenje mina, ručna	1 kom.

Intendantska oprema:

64.- Uniforma maskirna	157 kom.
65.- Kombinezon maskirni ili plavi	150 kom.
66.- Transportna vreća	157 kom.
67.- Borbeni ranac	157 kom.
68.- Vreća za spavanje	157 kom.
69.- Oficirska torbica	22 kom.
70.- Baterijska lampa	70 kom.
71.- Pištaljka	19 kom.
72.- Kuhinja vozeća 150 litara	1 kpl.
73.- Kuhinja prenosna 25 litara	3 kpl.
74.- Oprema i pribor za pripremu hrane	3 kpl.
75.- Oprema radna za kuvare	3 kpl.
76.- Rezervoar za vodu (gumir. -plastični) 500 l.	1 kom.
77.- Sud za vodu (gumir.-plastični) 20 litara	6 kom.
78.- Šator »Kozara« za 22 osobe	3 kom.
79.- Šator »Sutjeska« za 14 osoba	3 kom.
80.- Sto poljski	1 kom.
81.- Stolica poljska	12 kom.
82.- Aluminijski kontejner za pakovanje (800 x 600 x 400 mm)	7 kom.
83.- Sportska oprema (trenerke, gaćice, majice, patike, kimono)	157 kom.

Sanitetska sredstva:

84.- Prvi zavoji individualni	157 kom.
85.- lpd	157 kom.

86.- Komplet bolničara	5 kom.
87.- Komplet ljekara	1 kom.
88.- Nosila za ranjenike	2 kom.

Zaključno sa rednim brojem 88 (osamdesetosam)

Zahtev vam dostavljamo u skladu sa naredjenjem Načelnika GŠ OS SFRJ pov. broj 2268-1 od 30.12.1991. godine.

Mišljenja smo da bi zahtevu trebalo udovoljiti prvenstveno za ona sredstva koja se ne mogu naći na tržištu i u količini koja može obezbediti najnužnije potrebe.

K O M A N D A N T
general-pukovnik
Milutin Kukanjac

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, inv. br. 2-198)

PRILOG XVI

ODLUKA TAKOZVANE »HERCEGOVAČKE
REGIONALNE ZAJEDNICE« I TAKOZVANE »TRAVNIČKE
REGIONALNE ZAJEDNICE«
O FORMIRANJU »HRVATSKE DRŽAVE«
(12. NOVEMBAR 1991.)

HRVATSKA
DEMOKRATSKA
ZAJEDNICA

HERCEGOVAČKA REGIONALNA ZAJEDNICA

TRAVNIČKA REGIONALNA ZAJEDNICA

ZAKLJUČCI ZAJEDNIČKOG SASTANKA
HERCEGOVAČKE REGIONALNE ZAJEDNICE I
TRAVNIČKE REGIONALNE ZAJEDNICE

Dana, 12. studenog 1991. godine održan je radni sastanak predsjednika kriznih štabova Hercegovačke regionalne zajednice i predsjednika i predstavnika kriznih štabova Travničke regionalne zajednice u Grudama. Sastanak je vodio gospodin Mate Boban, dopredsjednik HDZ za BiH i dopredsjednik kriznog štaba HDZ za BiH. Suvoditelj je bio gospodin Dario Kordić, koordinator Travničke regionalne zajednice. Nakon višesatne diskusije i analize političkog i sigurnosnog stanja u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i bivšoj Jugoslaviji doneseni su sljedeći

ZAKLJUČCI

1. Hercegovačka regionalna zajednica i Travnička regionalna zajednica ostaju kod svojih zaključaka donijetih na ranijim odvojenim sjednicama, da hrvatski narod ovih regija i cijele BiH ostaje i dalje uz jednoglasno prihvaćena opredjeljenja i zaključke usvojene na dogovorima s predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom 13. i 20. lipnja 1991. godine u Zagrebu. Ove dvije regionalne zajednice, polazeći od zaključaka spomenutih susreta i dogovora u Zagrebu preko posebnih zaključaka od 15. listopada 1991. godine u Grudama i 22. listopada 1991. godine u Busovači, i ovoga puta, 12. studenoga 1991. godine zajednički i jednoglasno odlučuju da hrvatski narod u Bosni i Hercegovini mora konačno povesti odlučnu, aktivnu politiku koja treba dovesti do realizacije našeg vjekovnog sna - zajedničke hrvatske države.

Da bi ovaj povijesni cilj bio uskoro i naša stvarnost, ove dvije regionalne zajednice traže da se pristupi formuliranju i objavljivanju pravnih i političkih akata (proglašenje Hrvatske banovine u BiH, provođenje referenduma za priključenje Republici Hrvatskoj ...) kao prve faze na putu konačnog rješenja hrvatskog pitanja i stvaranje Suverene Hrvatske u njenim i etničkim i povijesnim (sada mogućim) granicama.

2. U dijelu vodstva HDZ za BiH još uvijek postoje snage koje se protive ovim povijesnim interesima hrvatskog naroda u BiH. Ove snage se zalažu za nepostojeću suverenu BiH, u kojoj bi hrvatski narod bio osuđen na genocid i povijesni nestanak, i zato ove dvije Regije traže odlučne poteze koje naš narod očekuje i zbog kojih se i stopostotno opredjelio za HDZ. Predstavnici ovih općina smatraju da bi svaka daljnja šutnja iščekivanja slabila naše pozicije i u našem narodu i na međunarodnom planu. Mi moramo Europi i Svijetu pokazati kojisu to hrvatski prostori u BiH i gdje je naša budućnost. Ovaj narod neće prihvatiti ni pod kakvim uvjetima bilo kakvo drugo rješenje osim u granicama slobodne Hrvatske.

3. Da bi smo realizirali zaključke iz prve dvije tačke ovih zaključaka mi moramo:

a/ Jasno profilirati stranačku politiku HDZ u BiH, kadrovski je ojačati, izabrati one ljude koji će moći ove zadatke dovesti do kraja.

b/ Pokrenuti političke, pravne akcije na unutarnjem i međunarodnom planu.

c/ Vojnički se još bolje pripremiti za sukobe sa svim onim snagama koje će pokušati zaustaviti ovaj neminovan proces u stvaranju slobodne hrvatske države.

d/ Unaprijed odlučno spriječiti svaku javnu ili tajnu aktivnost u vodstvu HDZ za BiH koja bi se protivila ovim odlukama ili bi im mogle nanijeti bilo kakvu štetu.

U Grudama, 12. studenog 1991. godine

ZAPISNIČAR,
Jozo Marić

PREDSJEDNIK REGIONALNOG
KRIZNOG ŠTABA ZA HERCEGOVINU
Mate Boban

PREDSJEDNIK
TRAVNIČKE
REGIONALNE ZAJEDNICE
Dario Kordić

Svojeručno potpisani učesnici

1. Mate Boban, dopredsjednik HDZ BiH,
2. Jozo Marić, predsjednik SO Grude,
3. Vladimir Šoljić, predsjednik SO Bugojno,
4. Božo Raić, predsjednik HDZ Kupres,
5. Mijo Tokić, predsjednik SO T. Grad,
6. Ivan Šakić, predsjednik HDZ G. Vakuf,
7. Milan Lovrić, predsjednik SO Čitluk,
8. Šagolj Zdravko, krizni štab HDZ Konjic,
9. Milan Šimić, predsjednik SO Ljubuški,
10. Anto Bilić, dopredsjednik HDZ Busovača,
11. Anto Stipac, dopredsjednik HDZ i član komisije za regiju Busovača
12. Stjepan Tuka, član općinskog odbora HDZ Fojnica,
13. Šušnja Bruno, potpredsjednik općine Busovača,
14. Dario Kordić, predsjednik Hrvatske travničke reg. zajednice,
15. Mirko Baković, predsjednik SO Livno,
16. Željko Raguz, predsjednik Općine Stolac,
17. Ivan Bender, predsjednik Skupštine Općine Neum,
18. Jadranko Topić, dopredsjednik OO HDZ BiH Mostar,
19. Anđelko Mikulić, predsjednik SO Široki Brijeg,
20. Pero Marković, predsjednik SO Čapljina,
21. Mate Bokan
22. Milivoj Gagro, predsjednik SO Mostar.

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, 2-783)

PRILOG XVII

ODLUKA HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE O PROGLAŠENJU »HRVATSKE DRŽAVE« U BOSNI I HERCEGOVINI (18. NOVEMBAR 1991.)

Na temelju slobodno izražene volje hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini, njegovi demokratski izabrani predstavnici, na sjednici održanoj 18. studenoga 1991. godine u Grudama, donose

ODLUKU

o uspostavi Hrvatske zajednice Herceg-Bosna

Članak 1.

Uspostavlja se Hrvatska zajednica Herceg-Bosna kao politička, kulturna, gospodarstvena i područna cjelina.

Članak 2.

Hrvatsku zajednicu Herceg-Bosna čine područja općina: Jajce, Kreševo, Busovača, Vitez, Novi Travnik, Travnik, Kiseljak, Fojnica, Skender Vakuf (Dobratići), Kakanj, Vareš, Kotor Varoš, Tomislavgrad, Livno, Kupres, Bugojno, Gornji Vakuf, Prozor, Konjic, Jablanica, Posušje, Mostar, Široki Brijeg, Grude, Ljubuški, Čitluk, Čapljina, Neum, Stolac, Trebinje (Ravno)

Članak 3.

Sjedište Hrvatske zajednice Herceg-Bosna je u Mostaru.

Članak 4.

Zajednici mogu pristupiti i druge općine Bosne i Hercegovine uz saglasnost općina utemeljitelja.

Članak 5.

Zajednica će štovati demokratski izabranu vlast Republike Bosne i Hercegovine dok postoji državna nezavisnost Bosne i Hercegovine u odnosu na bivšu ili svaku drugu Jugoslaviju.

Članak 6.

Zajednica će štovati i sve važeće međunarodne akte koji su temelj suvremenih civilizacijskih odnosa u društvu.

Članak 7.

Vrhovništvo zajednice je Predsjedništvo koje čine predstavnik hrvatskog naroda u općinskoj vlasti, prvi po funkciji ili predsjednici općinskih odbora Hrvatske demokratske zajednice. Predsjedništvo bira predsjednika, dva podpredsjednika i tajnika.

Članak 8.

Ustrojstvo, funkcioniranje i odnos s drugim zajednicama regulirat će se statutom. *odluka*
Ova odluka stupa na snagu odmah.

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, inv. br. 2-788).

PRILOG XVIII

TAKOZVANO »REFERENDUMSKO PITANJE« HRVATSKE
DEMOKRATSKE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE
(9. februar 1992.)

09/02 '92 11:23 080 23885 TT LIVNO YU
09/02 '92 11:22 080 23885 TT LIVNO YU

PITANJE ZA REFERENDUM

Jeste li za suverenu i nezavisnu Bosnu i Hercegovinu, državnu zajednicu konstitutivnih i suverenih naroda hrvatskog, muslimanskog i srpskog u njihovim nacionalnim područjima (kantonima)

DA

NE

Ovako formulirano referendumsko pitanje za razliku od onog koje je usvojeno na sjednici Skupštine SR BiH 25. siječnja 1992. g, nedvojbeno određuje buduću nezavisnu BiH kao složenu državnu zajednicu koja se pravno temelji na nacionalnom suverenitetu konstitutivnih naroda hrvatskog, muslimanskog i srpskog. Iz predloženog pitanja slijedi da buduća nezavisna BiH nije unitarna država već državna zajednica koju će činiti nacionalni kantoni, hrvatski, muslimanski i srpski čija će se područja utvrditi nakon provedenog referenduma posebnim ustavnim aktom. Predloženo referendumsko pitanje u skladu sa suverenitetom konstitutivnih naroda, predpostavlja da će hrvatski, muslimanski i srpski narod izvorno i neposredno ostvarivati svoja suverena prava u nacionalnim kantonima, a na razini državne zajednice BiH slučajevima koji će biti izričito utvrđeni u posebnom ustavnom aktu o podjeli prava i dužnosti između nacionalnih kantona i državne zajednice BiH.

U referendumskom pitanju nije potrebno posebno navoditi ravnopravnost građana i pripadnika drugih naroda koji žive u današnjoj BiH jer se ona zajamčuje i zaštićuje u ustavnom

aktu koji će se donijeti nakon referenduma, kao što se to čini u svim suvremenim demokratskim državama i državnim zajednicama. To proizilazi iz cilja referenduma koji se odnosi na suverenitet i nezavisnost BiH, njezine pravne temelje i ustrojstvo.

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, inv. br. 2-768).

PRILOG XIX

STATUTARNA ODLUKA TAKOZVANE »HRVATSKE ZAJEDNICE HERCEG-BOSNE« O UREĐENJU VLASTI NA PODRUČJU TE PARADRŽAVNE TVOREVINE (15. MAJ 1992.)

HRVATSKA ZAJEDNICA HERCEG-BOSNA

HRVATSKO VIJEĆE OBRANE

Temeljem članka 8 Odluke o uspostavi Hrvatske zajednice Herceg-Bosne (HZ H-B) od 18.11.1991., Predsjedništvo HZ H-B donosi:

STATUTARNU ODLUKU

o privremenom ustrojstvu izvršne vlasti i uprave na području HZ

Članak 1.

Hrvatsko vijeće obrane HZ H-B obavlja poslove izvršne vlasti na području HZ H-B.

Članak 2.

Hrvatsko vijeće obrane čine predsjednik, potpredsjednici, odjeljni predstojnici i drugi njegovi članovi.

Na prijedlog predsjednika Hrvatskog vijeća obrane Predsjedništvo HZ H-B imenuje i razrješava ostale njegove članove.

Članak 3.

Hrvatsko vijeće obrane odgovorno je predsjedništvu HZ H-B.

Predsjednik, potpredsjednici, odjeljni predstojnici i drugi članovi

Hrvatskog vijeća obrane zajednički su odgovorni za odluke koje Hrvatsko vijeće obrane donosi, a osobno su odgovorni za svoje područje rada.

Predsjedništvo HZ H-B može Hrvatskom vijeću obrane davati smjernice za rad i sazivati njegove sjednice.

Članak 4.

Hrvatsko vijeće obrane radi na sjednici.

Hrvatsko vijeće obrane pravovaljano odlučuje ako sjednici prisustvuje više od polovice njegovih članova.

Hrvatsko vijeće obrane donosi odluke većinom glasova nazočnih članova.

Hrvatsko vijeće obrane Poslovníkom podrobnije uređuje unutarnje ustrojstvo i druga pitanja od značaja za njegov rad.

Članak 5.

Hrvatsko vijeće obrane donosi uredbe kojima uređuje gospodarske i druge društvene odnose na području HZ H-B.

Članak 6.

Hrvatsko vijeće obrane usmjerava, usklađuje i nadzire rad upravnih odjela i tijela područne uprave HZ H-B.

Za obavljanje stručnih i drugih poslova za svoje potrebe, Hrvatsko vijeće obrane osniva stručne, tehničke i druge službe i utvrđuje njihove ovlasti.

Članak 7.

Upravne poslove na području HZ H-B obavljaju upravni odjeli.

Upravni odjeli su Odjel obrane, Odjel unutarnjih poslova, Gospodarski odjel, Odjel za financije, Odjel društvenih djelatnosti, Odjel za opću upravu i drugi odjeli.

Upravni odjeli osnivaju se odlukom Hrvatskog vijeća obrane.

Članak 8.

Odjelni predstojnik rukovodi radom upravnog odjela i odgovoran je za njegov rad.

Odjelni predstojnik donosi pravne akte u okviru ovlasti odjela i predstavlja odjel.

Na prijedlog odjelnog predstojnika Hrvatsko vijeće obrane imenuje i razriješava odjelne djelatnike sa samostalnim ovlastima.

Članak 9.

Upravni odjeli brinu se za provođenje i neposredno primjenjuju opće pravne akte koji imaju pravnu snagu na području HZ H-B.

Upravni odjeli mogu predlagati, u okviru svog djelokruga, Hrvatskom vijeću obrane donošenje uredbi.

Upravni odjeli u okviru svog djelokruga donose upravne akte i obavljaju upravni nadzor nad tijelima lokalne uprave kao i drugim tijelima koja obavljaju javne ovlasti na području HZ H-B.

Članak 10.

Sjedište Hrvatskog vijeća obrane je u Mostaru.

Članak 11.

Ova statutarna odluka stupa na snagu danom donošenja.

Mostar, 15. svibnja 1992.

Predsjednik
Mate Boban

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, inv. br. 2-525).

PRILOG XX

ZAPOVJED TAKOZVANE »HRVATSKE ZAJEDNICE
HERCEG-BOSNE« O PRIPREMAMA ZA FORMIRANJE
»IZVRŠNE VLASTI HVO U OPĆINI KONJIC«
(10. JUNI 1992.)

HRVATSKA ZAJEDNICA HERCEG-BOSNA
HRVATSKO VIJEĆE OBRANE

Broj: 334
Mostar, 10. lipnja 1992.

Na temelju Statutarne odluke o privremenom ustrojstvu izvršne vlasti i uprave na području HZ H-B od 15. svibnja 1992.

Z A P O V I J E D A M

1. Pristupiti formiranju izvršne vlasti HVO u općini Konjic sukladno članku 7. citirane odluke
2. Zapovijed stupa na snagu Odmah.

Predsjednik
Hrvatskog vijeća obrane
Mr. Mate Boban

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, inv. br. 2-572).

PRILOG XXI

ZAPOVJED TAKOZVANOG »OPĆINSKOG STOŽERA
KONJIC« O PRIPREMAMA ZA FORMIRANJE »IZVRŠNE
VLASTI HVO U OPĆINI KONJIC«.

(12. juna 1992.)

OPĆINSKI STOŽER KONJIC

Broj 02-488/92.

Datum: 12.06.1992. godine.

Na osnovu zapovjedi Predsjednika HVO HZ Herceg-Bosna,
broj: 334 od 10. lipnja 1992. godine i Statutarne odluke od
15. svibnja 1992. godine izdajem sljedeću

Z A P O V J E D

Izvršiti formiranje izvršne vlasti HVO u općini Konjic sukladno
članu 7. iz Statutarne odluke.

Nosilac zadatka oko formiranja izvršne vlasti HVO općine
Konjic je Gos. IVICA AZINović, dozapovjednik HVO koji je
dužan formirati tjelo od tri člana koji će sprovesti ovaj zada-
tak.

ZAPOVJEDNIK
Dinko Zebić

(Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i me-
đunarodnog prava u Sarajevu, inv. br. 2-526).

PRILOG XXII

TARČIN '87: Učestale vojne vježbe JNA pred agresiju na Bosnu i
Hercegovinu

U VOŽDOVU ZLOČINAČKOM STROJU: Počasni stroj za operacionalizatora velikosrpskog projekta Slobodana Miloševića

SATANSKI SINOVI I OCI: Slobodan Milošević u društvu sa srpskim patrijarhom Paulom i njegovim saradnicima

VOJSKA, POLICIJA, CRKVA: Sve je bilo uklopljeno u velikosrpski fašistički projekat

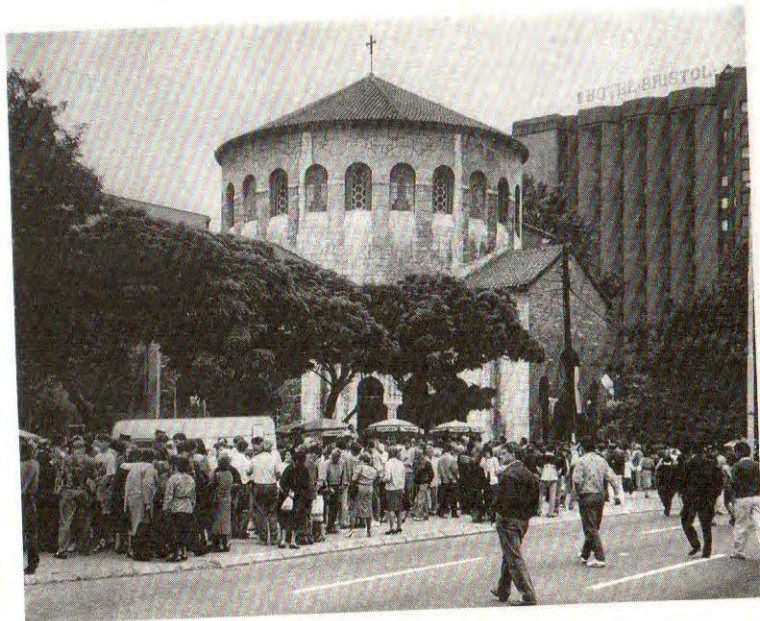
SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVA — GENERATOR SRPSKOG FAŠIZMA: Kovčeg sa moštima vladike Nikolaja na surčinskom aerodromu dočekali su najviši velikodostojnici SPC

FAŠISTIČKA UPOTREBA VJERE: Svaki velikosrpski zločin u Bosni počinjao je ili završavao crkvenim ceremonijalima

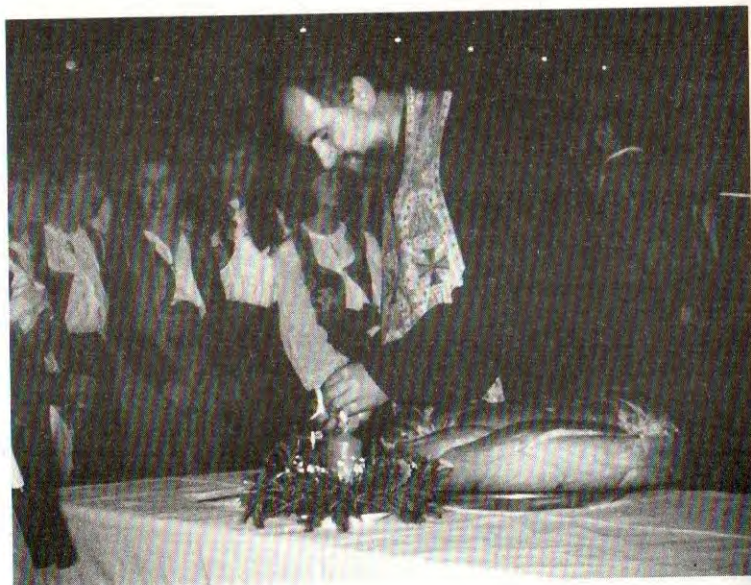
POSRBILJAVANJE MRTVIH I NJIHOVIH KOSTIJU: Agresiji na Bosnu i Hercegovinu prethodilo je iskopavanje stvarnih i fiktivnih jama fašističkih stradalnika iz Drugog svjetskog rata. Svi mrtvaci i sve kosti proglašene su srpskim i od toga su pravljene velike političke parade i ceremonije. Bez obzira što su u tim jamama najviše stradavali Bošnjaci od četničkog zulumata u istočnoj Hercegovini. Ovu je fotografiju lično sačinio četnički potomak iz Ljubinja a kasnije i sam četnik Miroslav Tobolj, književnik i glavni i odgovorni urednik lista »Javnost«

VJERA I CRKVA KAO POLITIČKI ZAKLON: Srpska pravoslavna crkva kod hotela »Bristol« u Sarajevu na dan Preobraženja 19. augusta 1991. godine. A samo godinu dana kasnije srpski projektili sa Grbavice prilično će oštetiti istu ovu crkvu. Sanacija je, odlukom Vlade Republike Bosne i Hercegovine, obavljena proljeća 1994.

KRVAVI INSTRUMENT: Srpski nacionalni instrument kojim je maksimalno potpirivana mržnja prema muslimanima i svemu što je islamsko

KRUH, KRIŽ I KRV: Svetosavska svečanost u Holiday Innu, u Sarajevu 1991. godine u čast Sv. Save upriličena u sarajevskom Narodnom pozorištu (godina 1991.)

ČETNIČKA VERZIJA KRISTOVA NAUKA: Akademija u čast Sv. Save upriličena u sarajevskom Narodnom pozorištu (godina 1991.)

U REŽIJI KOS-a I AKTIVISTA SDS-a: U Sarajevu je 3. septembra 1991. na » antiratni miting« primamljen ogromni broj Sarajlija. Pored članova i simpatizera SDS-a, učešća su uzeli i tzv. lijevi politički orijentiranci (članovi SDP-a, reformista, liberala i dr.) A već po napisima na transparentima bilo je vidno da je sve organizirano u svrhu podrške JNA bez obzira što se njeno oružje istih tih dana duboko ukopavalo na brdima oko Sarajeva.

Dok je trajao rat u Hrvatskoj, KOS je preko Yutela organizirao masovne antiratne demonstracije diljem Bosne i Hercegovine kako bi Bosna šaptom pala

JUGOSLAVENSKA NARODNA ARMIJA UOČI AGRESIJE I U PRVIM DANIMA AGRESIJE FORSIRANA JE KAO BOŠNJAČKI MURTBING; Mala i velika djeca na tzv. antiratnom mitingu u Sarajevu septembra 1991.

MANIPULIRANJA ANTIRATNIM RASPOLOŽENJEM: Miting podrške JNA u Zenici uoči samog rata

TZV. SRPSKI PLEBISCIT ZA JUGOSLAVIJU BIO JE ZAPRAVO SRPSKI PLEBISCIT ZA AGRESIJU NA BOSNU I HERCEGOVINU I ZA GENOCID NAD BOŠNJACIMA: Karadžić aplaudira, Plaušićka diže tri prsta, Koljević pozdravlja raspomamljenu masu

ZLOČINAČKI SAMOAPLAUZ: Karadžić sa suprugom nakon jedne od srpskih agresorskih odluka

*SRPSKA ZLOČINAČKA KLIKA: KRAJIŠNIK, KOLJEVIĆ,
KARADŽIĆ, MAKSIMOVIĆ, PLAVŠIĆKA... — Klub poslanika
SDS-a u prostorijama Skupštine Republike Bosne i Hercegovine
u časima pripreme novih opstruiranja bh. parlamenta u jesen
1991.*

*Ratni zločinac iz Čajniča Duško Kornjača u društvu jednog od
čelnika srpskoga genocida nad Bosnom i Bošnjacima Biljanom
Plavšić*

*DECEMBRA 1. GODINE 1991. — NA DAN STVARANJA
KRALJEVINE SHS 1. XII. 1918: Episkop banjalučki Jefrem
osvećuje obnovljeni spomenik kralju Petru I Karadorđeviću u
Mrkonjić-Gradu*

*NACIONALISTIČKI STAMPEDO: Srpsko narodno veselje nakon
svečanog otkrivanja spomenika kralju Petru I u Mrkonjić-Gradu
(nekadašnjem Varcar-Vakufu) — 1. 12. 1991.*

14. 11. 1991.

Stranica 4

- MATEO BAČA - predsjednik HDZ BiH
 IZOLARIĆ, pred. SO GRADUŠKA
 3. ULADIMIR BODIĆ, pred. SO BEOGRAD
 4. BOŠIĆ RAIĆ, pred. HDZ - KUPLES
 5. MIRO TOČIĆ, pred. SO T. GRAD
 6. IZOLARIĆ, pred. HDZ G. VUKOVAR
 7. MILAN JERKIĆ, predsjednik SO ČITLJE
 8. BREGIĆ, pred. HDZ NOVA GRAD
 9. MILAN JIMIĆ, predsjednik SO ŽUBOVIĆI
 10. ČUČIĆ, pred. HDZ BANSKI DOL
 11. IZOLARIĆ, pred. HDZ i član komisije za izbor
 12. Stjepan Tuka, član Opć. Sob. HDZ - Fojnica
 13. IZOLARIĆ, pred. HDZ i član komisije za izbor
 14. DARIO KORDIĆ, predsjednik HDZ, član komisije za izbor
 15. IZOLARIĆ, predsjednik SO KOLAŠIN
 16. Željko Lagum, predsjednik Općine Stara
 17. IZOLARIĆ, predsjednik HDZ, član komisije za izbor
 18. IZOLARIĆ, predsjednik HDZ, član komisije za izbor
 19. IZOLARIĆ, predsjednik HDZ, član komisije za izbor
 20. Čeko Horvatić, pred. SO ČAPLINA
 21. IZOLARIĆ, pred. SO ČAPLINA
 22. MILIVOJ GACIĆ, pred. SO NEŠAŠTA

PRISUTNI

POTPISNICI ZA HRVATSKU FAŠISTIČKU »VJEČNOST«: Faksimil potpisa HDZ-političara na kraju zaključaka tzv. Hercegovačke regionalne zajednice i tzv. Travničke regionalne zajednice o formiranju »hrvatske države« na tlu Bosne i Hercegovine — Grude, 12. novembar 1991. (AIIZ, 2—783)

Poslаници Клуба Српске демократске странке и Клуба Српског покрета обнове, у Скупштини Босне и Херцеговине, као легитимни представници српског народа у Босни и Херцеговини, на основу уставом утврђеног права на самоопредјељење, укључујући и право на отцјепање, на сједници од 24. октобра 1991. године, доносе

Народна Скупштина Босне и Херцеговине
 28. 10. 1991.
 05 0-490/4 2

ОДЛУКУ
 О ОСНИВАЊУ СКУПШТИНЕ СРПСКОГ НАРОДА
 У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

I
 Оснива се Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини, као највиши представнички и законодавни орган српског народа у Босни и Херцеговини.

II
 Скупштину српског народа у Босни и Херцеговини сачињавају посланици Српске демократске странке и Српског покрета обнове у Скупштини Босне и Херцеговине.

Посланицима Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини постају и други посланици Скупштине Босне и Херцеговине српске националности потписивањем изјаве о приступању овој скупштини.

III
 Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини разматраће и одлучивати о питањима која се односе на остваривање равноправности српског народа са осталим народима и народностима који живе у Босни и Херцеговини и заштиту интереса српског народа уколико би ти интереси били угрожени одлукама Скупштине СРБиХ.

IV
 Српски посланици настављају рад у Скупштини СРБиХ и радним тијелима у која су бирани, осим у случајевима када се оцијени да скуп-

VELIKOSRPSKI OSVAJAČKI PROGRAM OSTVARIVAO SE U RAZLIČITIM FAZAMA: Faksimil političke odluke SDS-a o

тинска акта која се разматрају и усвајају угрожавају равноправност и национални интерес српског народа у Босни и Херцеговини.

V

Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини признаје важност аката Скупштине Босне и Херцеговине, која нису у супротности са интересима српског народа.

VI

Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини признаје савезне прописе као и републичке прописе ако су у сагласности са савезним прописима и ако не повређују равноправност и интересе српског народа.

VII

Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини ће до доношења акта о организацији, дјелокругу и начину рада, донијети Привремени пословник Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини.

VIII

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у Листу српског народа "Јавност".

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ
Мр Момчило Крајишник

оснивању tzv. Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини (АИЗ, Фонд SDS, 3-490/4)

1/a Вукослав Максимовић

Полазећи од уставног права народа на самопредјељење и самоорганизовање, Скупштина српског народа у БиХ, на сједници одржаној 21. децембра 1991. године, доноси

О Д Л У К У

ДА СЕ ПРИСТУПИ ФОРМИРАЊУ РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Приступа се припремама за формирање Републике Српске Босне и Херцеговине, као федералне јединице у саставу савезне државе Југославије

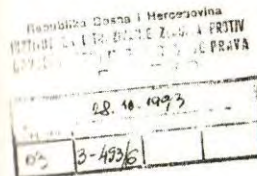
II

У складу са резултатима плебисцита српског народа у Босни и Херцеговини, Република Српске Босне и Херцеговине формираће се најкасније до српске нове 1992. године.

III

Активности на формирању Републике Српске Босне и Херцеговине спровешће органи Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини.

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ СРПског НАРОДА У БиХ
Мр Момчило Крајишник

НА ИМЕ ПРЕДСЈЕДНИКА КЛУБА ПОСЛАНИКА SDS-а: Факсимил
политичке одлуке SDS-а о формирању tzv. Републике Српске Босне и
Херцеговине (АИЗ, Фонд SDS, 3-493/6)

INSTITUT ZA PROMICANJE I ZAŠTITU
GOMILAC

Broj	19 07 93
Ured	
12	176 1

VLADA SAO ROMANIJE
MINISTARSTVO ODBRANE
Strogo pov. broj: 10-9492
Dana 10. februara 1992. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Obezbeđenje medicinske i sanitetske
opreme za potrebe ratne bolnice,
traži.-

U vezi dogovora NGŠOS SFRJ, Načelnika sanitetske uprave
i komanda 2. VO dostavljamo vam potrebe neophodne medi-
cinske i sanitetske opreme za potrebe ratne bolnice
Podromanija-Sokolac.

Za ratnu bolnicu koristiće se novoizgradjeni objekat po-
vršine oko 7000 m² korisnog prostora, koji je neophodno
opremiti tehničko-tehnološkom opremom prema dostavljenom
prilogu.

Predlažemo da odredite ekipu koja bi izvršila izbor me-
dicinskih aparata i uređaja koji su neophodni za rad
sanitetskog osoblja.

Ljekare, tehničare i ostalo medicinsko osoblje obezbe-
đićemo sa teritorije SAO Romanijske i grada Sarajeva.

Molimo vas da što hitnije obezbedite navedenu medic-
nsku i sanitetsku opremu, kako bi ratna bolnica u slučaju
potrebe mogla odmah da funkcioniše.

Koordinatori za obezbeđenje medicinske i sanitetske op-
reme biće Dr. Sava Novaković, pomoćnik ministra zdravlja
za odbranu Republike Srbije i Dr. Jelena Radojković /Mini-
starstvo odbrane Republike Srbije/, Nemanjina 11, telefoni
656-786 i 685-772.

PRILOG 1

Dostavljeno:

- Pom. saveznog sekretara za NO za pozadinu,
- Sanitetskoj upravi SSNO,
- K.di 2. vojne oblasti,
- Ministarstvo odbrane Republike Srbije,
- Ministarstvu zdravlja Republike Srbije,
- Crvenom krstu Jugoslavije,
- Uručenju srba iz BiH
- Matici iseljenika,
- Ministarstvu za veze sa Srbima izvan Srbije

PODDPREDSJEDNIK VLADE

Ing.maš.Milan Tupaj

MINISTAR ODBRANE

Major Dragomir Krstović

Dr. BART STARA VO

Slobodan Batinić

Faksimil zahtjeva tzv. vlade SAO Romanijske koji dokazuje učešće
oružanih snaga SFRJ u pripremama za agresiju na Bosnu i
Hercegovinu (AIIZ, 2—76)

VLADA SAO ROMANIJE
MINISTARSTVO ODBRANE
str.pov.10-8/92
10.02.1992. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Republika Srpska Hercegovina
INSTITUT ZA PROMICANJE I ZAŠTITU
GOMILAC

Broj	19 07 93
Ured	
12	177 1

Obezbeđenje helikoptera,
z a h t s v .-

PREDSEDNIKU VLADE
REPUBLIKE SRBIJE
(na ruke dr.Radcmana Božovi

U vezi usmenog dogovora sa pomoćnikom ministra za rad, socijalnu i
boračku zaštitu Andrijom Merenikom molimo da nam se obezbede 2 (dv
helikoptera koja bi nam služila za prevoz povredjenih i obolelih.
Pilota, tehničku ekipu i heliodrom imamo na raspolaganju.

S obzirom da procenjujemo da ratnu bolnicu nećemo moći da obezbedi
neophodnim sanitetskim kadrom, tehničkom opremom i medicinskim apa-
ratima i uređajima i da ćemo biti primorani da evakuaciju vršimo
najčešće po vertikali, to vas molimo, da bi imali što manje gubitak
kako p/o tako i civilnog stanovništva koje je u potrebi za zdravst-
nom zaštitom da nam omogućite da dobijemo ova 2 helikoptera.

Nadamo se da ćete ove naše razloge pravilno shvatiti i da ćete nam
dati prioritet u obezbeđenju helikoptera.

MINISTAR ODBRANE
Major Dragomir Krstović
[Signature]

NA RUKE PREDSEDNIKU VLADE REPUBLIKE SRBIJE DR.
RADOMANU BOŽOVIĆU: Faksimil zahtjeva tzv. vlade SAO
Romanijske za pomoć u helikopterima, čime se jasno dokazuje
umiješanost Srbije u agresiju i zločine u Bosni i Hercegovini
daleko ranije no što je rat i počeo (AIIZ, 2—77)

Od druge polovine 1991. pa sve do aprila 1992. JNA je izvlačila topove na brda iznad bosanskohercegovačkih gradova, a već ranije su izrađeni znanstveni, vojnotaktički i svi drugi elaborati opsade i uništenja gradova

SARAJEVO, 2. MART 1992. — GENERALNA PROBA SRPSKE OPSADE SARAJEVA: Pripadnici SDS na barikadi pucali su na Sarajlije koji su, u blizini kasarne » Maršal Tito«, mirno krenuli prema barikadama

SRPSKI TERORIST VOJNIK TZV. JNA: Barikada na Lapišnici, Sarajevo, 2. mart 1992.

TRENIRANJE ZLOČINA: Tzv. milicija tzv. SAO Romanije

*SRPSKA ORGANIZIRANA PRIPREMA AGRESIJE I
MNOGOBROJNE BOŠNJAČKE NEDOUVICE: Pripadnici tzv. SAO
Romanije kontroliraju kola hitne pomoći koja voze bolesnika iz
pravca Goražda za Sarajevo - Sarajevo 5. mart 1992.*

SDS-barikada kod »Metalke« u Sarajevu marta 1992.

OD ZLA OCA OD GORE MATERE: Srpske romanijske barikade nadomak Sarajeva marta 1992.

UBIJANJE CIVILA, DOMOVA, KOMUNIKACIJA: Jedne od prvih mina ispaljenih na Bosni bile su one što su bile ispaljene na Bosanski Brod (mart, 1992.)

СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА
Богов и Херцеговина

Позивница	25	03	92
Датум	Име	Позив	Општина
	621-401/92		

FROM : P. P. ZA PROTIZVONJU I PROMET "JU-CHEK"
075 631650

Мирна Улица
Република Српска / Hercegovina
INSTITUT ZA IZUCAVANJE I ZAŠTITU
CIVILNOG PRAVA
1985, 23, 1992, 11, 27, 81, 6, 1

Primljeno	22. 03. 92.
Dig. red.	03
	3-1023/92

23.03.92.

За министра Остојића

Политика министре ситуације
у Калесији је апсолутно и
неиздржива.

Српски народ се жалео да се
интервенција и уградња бомби
у овим тешким годинама.
Ми веома то је брза и
лош вест.

Политичке и ситуације
одлуке се уједињавају са
владама Српске и 4 општине

PODRŠKA MINISTRU OSTOJIĆU: Faksimil telefaksa Petra
Jankovića, predsjednika »srpske opštine« Kalesija, o političkim i

Српског. Ја' сам тражио све
 мале паре на сивајош
 и остале споруке и бих
 се обавезао да обавим
 истражу на број 075031850

FROM : P.P. ZA PROIZVODNJU I PROMET "KUPOL"
 075 631852

Прегледник
 Српска оштинска
 Кароуја
 Стенос Јачковић

F.O.C.A

Republika Bosna i Hercegovina
 INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE ZLOČINA I ŽRTVE
 U VEZI SA OBITELJSKIM IZUMIRANJEM

№	Име и презиме особе	Датум рођења	Број идентификације	Датум свадбене својеручне својеручне	Статус
1	Српског Јован Јовановић	1944	17-48	4-2-48	✓
2	"- Јанка Јовановић	1935	19-48	3-8-48	✓
3	"- Милица Јовановић	1928	11-48	5-3-29	✓
4	Улађа Јовановић	1924	11-48	5-5-19	✓
5	Јован Јовановић	1924	11-48	6-2-48	✓
6	"- Јосип Јовановић	1928	11-48	12-8-21	✓
7	Јован Јовановић	1932	11-48	6-3-21	✓
8	Јован Јовановић	1926	11-48	12-8-25	✓
9	"- Јован Јовановић	1921	11-48	Немаје	својеручна
10	"- Јован Јовановић	1923	11-48	Немаје	својеручна
11	"- Јован Јовановић	1924	11-48	Немаје	својеручна
12	"- Јован Јовановић	1924	11-48	Немаје	својеручна
13	Јован Јовановић	1936	11-48	Немаје	својеручна
14	Јован Јовановић	1941	11-48	Немаје	својеручна
15	Јован Јовановић	1920	11-48	7-1-44	✓
16	Јован Јовановић	1925	11-48	Немаје	својеручна
17	"- Јован Јовановић	1910	11-48	12-8-27	✓
18	Јован Јовановић	1926	11-48	6-2-48	✓
19	Јован Јовановић	1926	11-48	6-2-48	✓
20	Јован Јовановић	1926	11-48	6-2-48	✓
21	"- Јован Јовановић	1929	11-48	Немаје	✓
22	"- Јован Јовановић	1929	11-48	20-2-25	✓
23	Јован Јовановић	1929	11-48	2-8-25	✓
24	"- Јован Јовановић	1929	11-48	4-8-25	✓
25	"- Јован Јовановић	1929	11-48	4-8-25	✓
26	"- Јован Јовановић	1929	11-48	4-8-25	✓
27	"- Јован Јовановић	1929	11-48	4-8-25	✓
28	"- Јован Јовановић	1929	11-48	4-8-25	✓
29	"- Јован Јовановић	1929	11-48	4-8-25	✓
30	"- Јован Јовановић	1929	11-48	4-8-25	✓

II VOD (Pedišće, Gradina i Golubići)

1. Komandir voda	V. lo Cvjetić	AP 362 mm 70
2. Zamjenik k. dir. voda	Vuković 19.6voaj	AP -11-
3. Kurir		
4. Radiofonista		

III Odstroj

1) Čulum Ostoja	k. dir. odjeljenja	PM 362 mm M72
2) Golubović Miloš		AP 362 mm M70
3) -- Sretko		AP 362 mm M70
4) Vojnović Ranko		PM-M-53 39 m
5) Čulum Milorad		AP 362 mm M72
6) Čulum Slobodan		PM 362 mm M72
7) -- Slavko		AP 362 mm M72
8) -- Velibor		AP 362 mm M72

IV Odstroj

1. Petrović Drago		AP 362 mm M70 22
2. Vuković Miloš		AP 362 mm M70
3. Čulum 2.11		
4. --		
5. -- Stedano		AP 362 mm M70
6. -- Poldanec		PM 362 mm M70
7. Poncec Miloš		AP 362 mm M70
8. Vuković 2.11		PM 362 mm M70

БЛАНКЕТ

1. Максимовић Пешир	1947	Блажуј	Црквице
2. -- -- Милан	1954	-11-	-11-
3. -- -- Драго	1940	-11-	-11-
4. -- -- Рисић	1953	-11-	-11-
5. -- -- Реља	1951	-11-	-11-
6. Брашић Срећко	1960	-11-	-11-
7. Мариловић Ранко	1967	-11-	Гладно Поље
8. Милић Бранко	1960		Раковица
9. Мариловић Монир	1953		Гладно Поље 55
10. Степановић Вељко	1929		Блажуј 89
11. Чабак Биљан	1960	-11-	85
12. Чолакović Радослав	1951		до 122
13. Црногорац Славко	1958		22 ^Б
14. Бетак Милорад	1954		33
Б			
15. Ковачевић Марко	1960	-11-	14
16. -- -- Ранко	1956	-11-	14
17. Вуканчић Вукоча	1934	-11-	13
18. -- -- Лучић	1932	-11-	13
19. Курчић Радичић	1959	-11-	30
20. Ђељез Драган	1958	-11-	38
21. Филиповић Бого	1939	-11-	106
22. Драшко Рубо	1949	-11-	142
23. Јокановић Шрифко			Гладно Поље 3 ^Б
24. Мариловић Сlobodan		-11-	55
25. Јокановић Александар		-11-	
26. Голиничкић Асо		-11-	

1.	Bosiljčić Vaso	Lokeljski m	1924	kap. I kl.
2.	Bosiljčić Predrag	Vrutići lo	1922	kap.
3.	Krajinik Milo	"	1941	poručnik
4.	Crnogorac Nevenko	"	1966	Vodnik
5.	Bosiljčić Ljubomir	" 9	1925	Vodnik
6.	Bosiljčić Relja	" 9	1950	Poručnik
7.	Bosiljčić Srdjan	" 9	1954	"
8.	Bosiljčić Borislav	" 10	1940	kap. I kl.
9.	Bosiljčić Nenad	" 10	1930	vojnik
10.	Krajinik Novica	"	1953	"
11.	Krajinik Aleksa	"	1959	"
12.	Krajinik Ljubiša	"	1966	"
13.	Krajinik Nenad	"	1942	Vodnik
14.	Crnogorac Blaško	"	1930	Vojnik
15.	Bosiljčić Duško	"	1933	"
16.	Krajinik Milan	"	1946	Vod. II. kl.
17.	Bosiljčić Mirko	"	1929	Fapetan
18.	Bosiljčić Spasija	" 29	1944	Vojnik
19.	Bosiljčić Petar	" 29	1938	"
20.	Trifković Momčilo	" 27	1926	"
21.	Trifković Saša	"	1966	"
22.	Crnogorac Zarko	"	1940	"
23.	Crnogorac Stivojin	"	1941	"
24.	Crnogorac Vlado	" 25	1943	"
25.	Trifković Zoran	" 27	1961	"
26.	Bosiljčić Radoslav	"	1951	"
27.	Marković Marinko	"	1942	"
28.	Crnogorac Nedeljko	"	1944	"
29.	Krajinik Mihaljo	" 31	1949	"
30.	Krajinik Slavisa	"	1969	"
31.	Krajinik Pušić	"	1970	"
32.	Crnogorac Željko	"	1950	"

TAJNA MOBILIZACIJA, TAJNO NAORUŽAVANJE: Faksimili dokumenata o srpskim oružanim formacijama na dijelovima visočke općine (AIIZ, 2-804), sa područja Foče (AIIZ, 2-746), iz Blažuja kod Sarajeva (AIIZ, 2-803), iz Lužana kod Sarajeva (AIIZ, 2-803)

POTVRDA

1964
 Vojni obveznik K. N. A. M. V. L. / 10/30/11 iz RJ Čujavice zadužen je sa vojnom. polj. sv. izv. broj 20/285 koju je obavezan poneti sa sobom na poziv jedinice. Obavezan je čuvati i održavati naoružanje. Uz naoružanje izdato je 47 metaka.

PRIMIO

PREDAO

POTVRDA

1946
 Vojni obveznik Marko Halco iz RJ Čujavice zadužen je sa vojnom. polj. sv. izv. broj 41240 koju je obavezan poneti sa sobom na poziv jedinice. Obavezan je čuvati i održavati naoružanje. Uz naoružanje izdato je 47 metaka.

PRIMIO

PREDAO

Faksimili potvrda o naoružavanju Srba od strane JNA (AIIZ, 2-803)

KOMANDA 2.VO
pov.br.16/28-3
02.03.1992.god.

Republika Bosna i Hercegovina
INSTITUT ZA IZAZIVANJE ZAVJETA PROTIV
GOVORNOŠTILITVA I PRAVA
SRBA U SARAJEVU

Izdano 04.04.1992			
02	02-1992	1	

Pređaja AP 7,62mm.-

KOMANDI lad PVO/46.p0b

Na osnovu ukazane potrebe i trenutne situacije u gradu Sarajevo,
izdajte ŠTO Novo Sarajevo:

-puška automatska 7,62mm..... 250 kom.

Puške predati u krugu kasarne "SPS" Lukavica, po spisku koga potpisat
od strane primaoca i predaoaa. Tehničke knjižice zadržati u jedinici
redi tačne evidencije po tvorničkim brojevima.

Pe stvaranju uslove i prestanka potrebe primalac se obavezuje da pri-
mljena sredstva vrati kompletna i ispravna.

BP/PB

K O M A N D A N T
gen.pukovnik
Mihutin Kukanjac

*Faksimil naredbe o naoružavanju Srba od strane komandanta
Druge vojne oblasti general - pukovnika Mihutina Kukanjca
(AIIZ, 2 - 228)*

*Pripadnici novoformirane tzv. srpske milicije na Sokocu 1.
aprila 1992.*

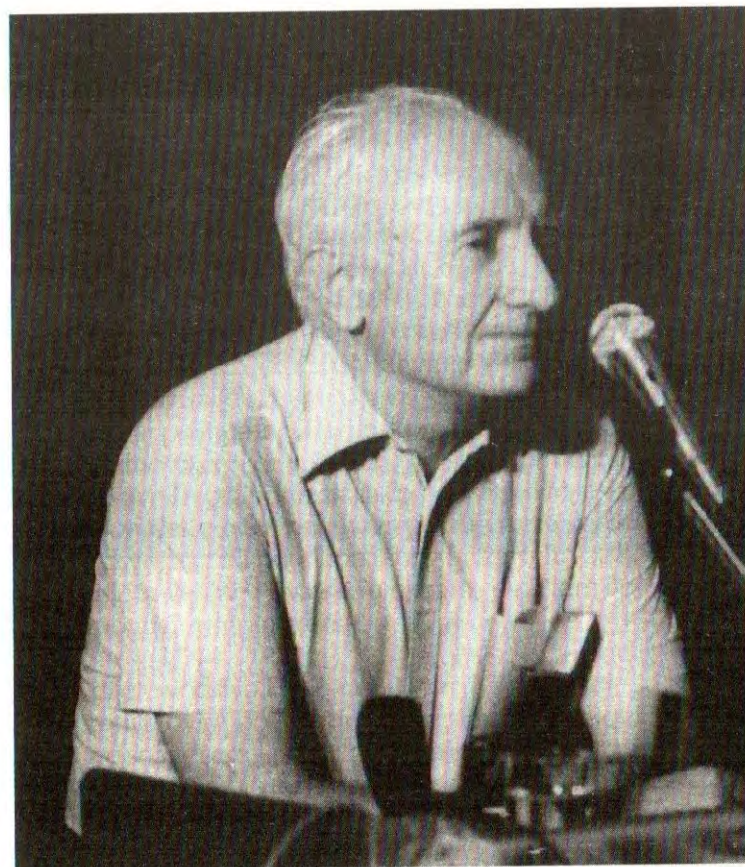
MAZOHISTIČKA NAIVNOST PO SVAKU CIJENU: Sarajevo, 5. aprila 1992. - spontano okupljeni građani brane se slikom Josipa Broza, a u pozadini četnici nenaoružani bježe prema Vracama

JUGOSLAVENSKA NARODNA ARMIJA VRLO JE KRATKO MOGLA FOLIRATI ZAŠTITU STANOVNIŠTVA OD ČETNIKA: Tenkovi, transporteri samobotke kistarile su cijelog aprila uzduž i poprijeko po Sarajevu tokom mjeseca aprila 1992.

OSMIJEH NÜRNBERGU I HAAGU IZA LEDA: Slobodan Milošević i Radovan Karadžić u vrijeme kad su agresija i genocid išli po velikosrpskom planu

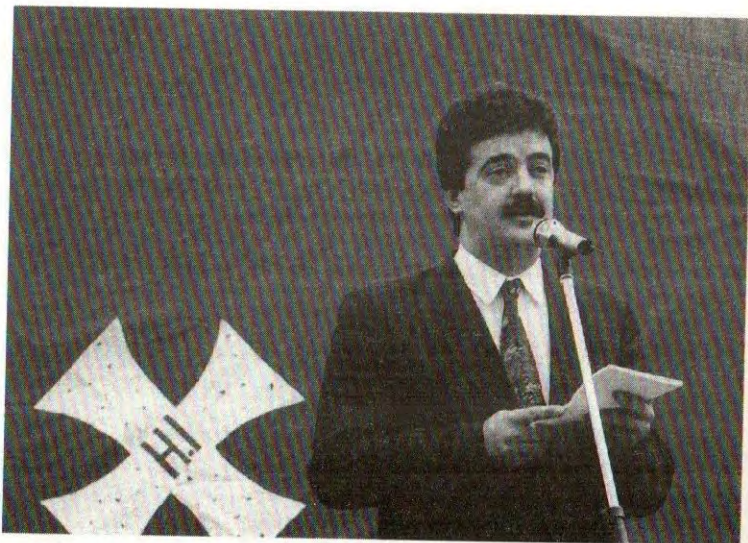
Milorad Ekmečić, član Akademije nauka i umjetnosti BiH, profesor povijesti na Filozofskom fakultetu, eksponirao se kao jedan od primarnih ideologa četništva u Bosni i kod Srba uopće

ČETNIK IZ DRUGE POLITIČKE LINIJE: Nenad Kecmanović, vođa bosanskih reformista, uskočio je u politiku prvo kao mamac za tzv. nenacionalne glasove na demokratskim bh. izborima 18. novembra 1990. godine a kasnije kao kontroverzni klip u Predsjedništvu BiH prvih dana agresije, da bi kasnije iz Beograda napadao sve što je bilo bosansko i muslimansko, uključiv i sebe iz vremena kad je čak bio i rektor Univerziteta u Sarajevu

POHLEPA ZA MEDIJIMA; Zločinac Karadžić redovno je volio »psihijatrizirati« vlastite zločinačke odluke i posljedice. Na fotografiji ga vidimo u društvu pratioca, ozloglašenog četnika Todorovića

Crnogorski predsjednik, srpski (Miloševićev) vazal, prvoborac antibirokratske revolucije, prethodnice četničkoj euforiji, Momir Bulatović

KRUH IZ RUKU POPA KAO NACIONARKOTIK: Velikosrbin Milo Đukanović u svojstvu premijera crnogorske vlade

ČETNIČKO FIKSIRANJE METE: General Momčilo Perišić (desno)
na jednoj od taktičkih vježbi pred opsadu i rušenje Mostara

M. Perišić

(potpis slušaoca)

SAVEZNI SEKRETARIJAT ZA NARODNU ODBRANU
KOMANDNO-STABNA AKADEMIJA
KOPNE NE VOJSKE

Broj dostjea _____

UPISNICA
INDEX

Perišić Srećka Momčilo

čin *kap I kl.*

rođen *22. 05. 1944.*

u *s. Koštunici* SR *Srbija*

državljanin *SFRJ*

upisan je za redovnog ~~vanrednog~~ slušaoca Komandno

štabne akademije Kopnene vojske

1. 09. 1976.

(datum upisa)

potpis nadležnog lica
 puk Dražić Petar

PRVI RUŠITELJ MOSTARA: Upisnica sa Komandno-štabne
akademije kopnene vojske ratnog zločinca Momčila Perišića i

PODACI O ISPITIMA	
Polagaio je ispit iz:	<i>Pravila socijalizam</i>
i dobio ocenu	<i>9 (devet)</i>
Datum ispita	<i>11. 2. 1978</i>
1. ČLANOVI	
2. KOMISIJE	
3. Ispitivač	
4. M. P.	
5. M. P.	
Polagaio je ispit iz:	<i>RU, PVO</i>
i dobio ocenu	<i>9 (devet)</i>
Datum ispita	<i>20. 01. 78</i>
1. ČLANOVI	
2. KOMISIJE	
3. Ispitivač	
4. M. P.	
5. M. P.	
Polagaio je ispit iz:	<i>OPERATIKE</i>
i dobio ocenu	<i>9 (devet)</i>
Datum ispita	<i>27. 04. 78</i>
1. ČLANOVI	
2. KOMISIJE	
3. Ispitivač	
4. M. P.	
5. M. P.	

- 26 -

PODACI O ISPITIMA	
Polagaio je ispit iz:	<i>Upravljanje</i>
i dobio ocenu	<i>8 (osam)</i>
Datum ispita	<i>11. 2. 78</i>
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
M. P.	
Polagaio je ispit iz:	<i>Upravljanje vod. vatrom</i>
i dobio ocenu	<i>10 (deset)</i>
Datum ispita	<i>23. v. 1978.</i>
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
M. P.	
Polagaio je ispit iz:	<i>PRATIČNE ARILIERIJE-Kol</i>
i dobio ocenu	<i>9 (devet)</i>
Datum ispita	<i>25. 01. 1978</i>
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
M. P.	

- 27 -

njegove ocjene iz savremenog socijalizma, taktike itd. itd. Iz upravljanja vatrom monstrum je imao čistu desetku

HRVATSKA NAJEDNICA HERCEG-BOSNA
HRVATSKO VIJEĆE OBRANE

Broj: 334
Mostar, 10. lipnja 1992.

br. od. 488/92
Datum - 12. 6. 92.

Na temelju Statutarne odluke o privremenom ustrojstvu izvršne vlasti i uprave na području HZ HB od 15. svibnja 1992.

ZAPOVIJEDAM

1. Pristupiti formiranju izvršne vlasti HVO u općini Konjic sukladno članku 7. citirane odluke.
2. Zapovijed stupa na snagu Odmah.

Republika Bosna i Hercegovina
INSTITUT ZA IZUČAVANJE ZLOČINA PROTIV
ČOVJEČNOSTI I MEĐINARODNE PRAVE
SARAJEVO

Dokazano	18. 11. 93
Str. br.	
03	0-527

Prisjednik
Hrvatsko, vijeća obrane
Mate Boban
Mate Boban

» GRUDANSKI« HRVATI UKORAK SA » PALJANSKIM« SRBIMA:
Faksimil zapovijedi Mate Bobana o formiranju izvršne vlasti
HVO na području Konjica (AIIZ, 2-527)

REGISTAR LIČNIH IMENA

A

Adamović Milovan	36	Bartula Jovan	73, 75, 76, 156
Adžić Blagoje	54, 106, 126, 140, 141, 142, 145, 148, 149, 206, 207, 221, 222, 224, 239	Bartula Zoran	56
Adžić Ratko	73, 77, 225, 263, 267	Bašić Milan	86
Aleksić Milovan	53	Batinčić Slobodan	50, 336
Alimpić Perko	55, 56, 223, 225	Beat Miodrag	59
Andelić Milenko	88	Bekčić Radoje	88
Andžić Radoslav	129	Belošević Slavoljub	55, 89, 89, 223
Andrić Ivo	10	Bender Ivan	367
Antić Božidar	93	Bilov (potporučnik)	268
Arsić Dragomir	306	Bilanac Savo	71
Avdić Hakija	9	Bilanc Marinko	71
Avram Vlado	213	Bilanović Vlado	86
Azinović Ivica	39, 39, 376	Bilić Anto	367
		Blagojević Savo	70, 71
		Blagojević Stojan	70
		Boro (poručnik)	227
		Božović Radoman	92, 94, 95, 164, 337
		Božović (pukovnik)	213
		Bošković Boško	61
		Boban Mate	39, 270, 272, 308, 317, 364, 366, 374, 375, 379

B

Babić Milan	340	Bobetko Janko	277
Babić Mile	59, 228	Bogičević Lazar	17
Baćanović Nenad	52, 230	Bogičević Ranko	58
Bajić Slavko	229	Bojak Rajko	213
Bajić Tomislav	274	Bojević Mišo	214
Baković Mirko	367	Bojović Veljko	213
Balač Obrad	56	Bokan Dragoslav	258
Bandžović Safet	9	Bokan Mate	367, 317
		Borić Grujo	113

Kovač Momo	69		295, 305,
Kovač (pukovnik)	213		366,
Kovačević (braća)	65	Kulaš Darko	85
Kovačević Dušan	132, 295	Kulaš Žarko	85
Kovačević Ljubo	214	Kuljanin Anđelko	216
Kovačević Radmila	53, 55	Kuljanin Đuro	81, 216
Kovačević Rajko	65, 212	Kuljanin Jovo	216
Kovačević?	252	Kuljanin Janko	216
Kozić Dušan	46, 94	Kuljanin Milenko	217
Krajišnik Mirko	261	Kuljanin Miloš	81,
Krajišnik Miroslav	210, 227,	Kuljanin Milovan	216
	229, 241	Kuljanin Nedeljko	216
Krajišnik Momčilo	94, 206,	Kuljanin Radoslav	85, 215
	261, 276,	Kuljanin Ranko	81
	277, 278,	Kuljanin Slobodan	216
	288, 325,	Kuljanin Zdravko	216
	330, 331,	Kuljanin Zoran	217
	333, 340	Kusmuk Ratko	211
Krajišnik Momir	77	Kusmuk Vlastimir	212
Krestić Vasilije	10	Kutiljero Hoze	341, 349
Krivokapić Slobodan	96	Kuzman Marko	60
Krnjajić Gojko	228	Kvesić Branko	272
Krsmanović			
Branislav	207	L	
Krsmanović Rajko	77	Labudović (kapetan)	167
Krsmanović Vitomir	75, 76, 77	Lajinović S.	242
Krstekanić Slobodan	68	Lakičević Krsto	78
Krstić Dragan	79, 85	Lale Savo	209
Krstović Dragomir	63, 164,	Lasica Predrag	266
	251, 252,	»Legija«	244, 247,
	281, 282		248
Krstović Mičo	60	Leovac Slavko	93
Krstović?	210	Lizdek Nedeljko	51, 57, 223,
Kušić Rajko	211, 213,		226
	234	Lizdek (zastavnik)	55
Kukanjac Milutin	50, 51, 52,	Lončarević Milovoje	89
	53, 54, 90,	Lubarda Drago	84
	107, 113,	Lubarda Slavko	213
	116, 143,	Lubarda Zdravko	213
	169, 279,	Lukežić Anton	264
	284, 286,		

Lj		Mihajlović Petar	71
Ljubičić Drago	214	Mijatović Dragan	244
M		Mijatović Mišo	59, 228
Maksimović Vojislav	66, 71, 72,	Mijatović Velimir	85
	92, 213,	Mijovčić Jovan	60
	340	Mikulić Anđelko	367
Mandić (ljekar)	213	Miladin Ranko	63
Mandić Mladen	209	Milekić Radomir	52
Mandić Momčilo	259, 261,	Milenković Dragan	70
	272	Milenković Slobodan	88
Mandić Slobodan	209	Miletić Antun	9
Manojlović Predrag	88, 123	Miletić Novo	70
Manojlović Tadija	157	Miletić (pukovnik)	62, 165
Marić Diko	71	Miletić Zeko	70
Marić Jozo	308	Milić Lela	213
Marković Ante	44, 45	Miličević Darko	62
Marković Mihajlo	10	Miličević Maksim	218, 235
Marković Pero	367	Miličević Mišo	235
Martić Čedo	86	Miličević Ratko	88, 104
Martić Milan	242, 255,	Miličić Josip	213
	256, 257	Miličić (p.pukovnik)	68
Martinović Nedeljko	225	Milinković Boro	86
Matašina Bato	55	Milinković Pavle	88
Matić Miladin	224	Milivjević Siniša	60
Matić Milan	220	Miljanić Velimir-Žika	216
Matić (stariji vodnik)	225	Miljević Branko	87
Mazalov Rade	87	Miljević Milan	224
Medenica Vuko	20	Milković Boro	57, 223,
Medić Vlado	61		225, 226,
Memić Mustafa	9		231
Mernik Andrija	337	Milošević Branko	62
Mišić Nikola	86	Milošević Dragomir	65, 211
Mišić Zdravko	76, 77	Milošević (oficir)	66
Mičević Rajko	82	Milošević Slobodan	29, 31, 34,
Mihajlović Draža	10, 11, 12,		41, 42, 45,
	18, 20, 22,		171, 173,
	24, 35, 322		201, 240,
Mihajlović Dragutin	226	Milutinović Vukašin	320, 320,
		Milutinović Željko	321, 370
			70
			70

Mimović Bogdan	61	N	
Mimović Mirjana	61		
Miočević Branko	62	Nešković Miloš	214
Mirić Zdravko	47	Nešković (Ratko)	
Mirković Stevan	264	Zoran	214
Mirković Veljko	218	Nešković (Miloš) ?	214
Mirosavljević		Nedo Slavica	55
Dragan	166	Nedeljković Milan	179
Mitrašinović Goran	213	Nikolaj, vladika	323
Mitrović Pero	71	Nikolić Dragan	212
Mladen Dragan	233	Nikolić Miodrag	209, 212
Mladen Đorđe	59	Nikolić Stevan	66, 88,
Mladen Ranko	63	Ninković (Anđelka)	
Mladenović Mihajlo	242	Jovo	59, 209
Mladenović Radoica	213	Ninković (mesar)	209
Mladić Ratko	179, 180,	Ninković Mladen	209
	219, 230,	Ninković Rajko	64
	244, 247,	Ninković Slobodan	209
	248, 255,	Ninković Špiro	179
	259, 260,	Novaković Sava	336
	261, 263,	Novaković Stojan	14
	267		
Močević Jovo	60	O	
Močević ?	61, 225		
Mojević Simo	61,	Obradović Budimir	209
Moljević Stevan	10, 11, 29,	Obradović Stanko	87
Mraorić Slobodan	166	Odžaković Dimša	57, 59
Mrkajić Žara	81, 85, 216	Ojdanić Dragoljub	302, 311
Mrkajić Željko	217	Ostojčić Ostoja	213
Mrkajić Desimir	81, 215,	Ostojčić Velibor	71, 92,
	216		213, 299,
Mrkajić Dragan	85, 216	Otović Milorad	97
Mrkajić Gojko	84, 216		
Mrkajić Mihajlo	216	P	
Mrkajić Pero	216		
Mrkajić Rajko	216	Pajić Miloš	65
Mrkajić Radoslav	216	Pajović Radoje	9
Mrkajić Velibor	85	Pandurević Radomir	234
Mrkajić Vukašin	81, 83,	Panić Života	284
	216, 217	Paraga Dobroslav	40
Mršić Radovan	216	Pavle, patrijarh	321

Pavlović Anđelko	86		202, 205
Pavlović Dejan	240	Poleksić Miodrag	86
Pešić Radomir	234	Polić Dušan	55
Pejić Momčilo	93	Poplašen Nikola	224
Pejičić Boro	86	Popović Dragan	166
Pejović Drago	66	Popović Milutin	46, 70
Pejović Duško	66	Popović Vasilije	262
Pelemiš Bogoljub	225	Prašćević Dobrašin	141, 247
Perezanović Dule	252	Praljak Slobodan	277
Perišić Momčilo	179, 376,	Prkačin Ante	277
	377	Prstojević Nedeljko	204
Perišić Vukan	214	Pušковиć Mladen	97
Petković Dragan	234	Purivatra Atif	9, 414
Petković (kapetan)	252	Pustivuk Duško	74, 211
Petković Milivoj	277		
Petričević Cvijan	218	R	
Petričević Dragan	218		
Petričević Mišo	218	Ražnjatović Željko-	
Petričević Stevo	218	Arkan	242, 244,
Petrović Boban	212		247, 248
Petrović Brane	306	Radan Radmilo	64
Petrović Desimir	65, 211	Radišković Vojo	265
Petrović Đorđe	78	Radić Krstan	86
Petrović Gradimir	101, 102,	Radić Petar	210
	121	Radić Ratko	83, 84
Petrović Petar Njegoš	13	Radivojević	
Petrović Momčilo	88	(iz Beograda)	124
Petrović Slavko	61, 209	Radivojević M.	
Pijevac Komnen	93	(pukovnik)	123
Pjević Miodrag	213	Radojčev (kapetan)	52
Plavšić Biljana	43, 94,	Radojkić Jelena	164, 336
	144, 206,	Radosavljević Miloš	230
	241, 247,	Radovanović Predrag	211
	288, 338,	Radovanović Srećko	263
	340, 341,	Raguž Željko	367
	343	Raić Božo	308
Plaznić Vlastimir	51, 224	Rakanović Uroš	63, 217
Pljevaljčić Marinko	213	Ranković Aleksandar	28, 30
Pljevaljčić Vaso	70	Rastović David	255
Pljevaljčić Vlatko	70	Risto (sa Boraka)	84
Pojskić Sabrija	45, 47, 48,	Roso Ante	277

Rudić Petar	229	Stanišić Nikola	62
Rungelov Stamen	213	Stanišić N.	
Rvović (kapetan)	65, 232	(pukovnik)	123
S		Stanišić Novo	86
Samouković		Stanić Miodrag	62, 63
Nedeljko	216	Stanić Miro	213
Savić Mile	214	Stanić Miodrag	62
Savić Miloš	93	Stanković Dobro	306
Savić Nebojša	61	Stanković Milovan	68, 67, 218
Savojski Eugen	13		232
Schmidt Jirgen	278	Stanković Simo	134
Sejdović Hajrudin	67	Stanković Slaviša	70
Sekulić Jadranko	209	Stanojević	
Sekulić Radoslav	178	(ime nepoznato)	213
Sikirac Marko	60	Stojanović Stanko	306
Simeunović Marinko	62	Starović Slobo	213
Simić Branko	80, 81, 94	Starović Tatjana	93
Simić Mirko	64	Stipac Anto	367
Simokovski		Stošić Dragojlo	68
(pukovnik)	55	Stošić Sreten	67
Simonović		Stojanović Dragan	213
Dragoljub	125, 141	Stojanović kapetan	252
Simović Miodrag	169	Stojanović Mile	61
Simović Pero	88, 252	Stojanović (Marka)	
Simović Petar	156	Vito	82
Simović Stoja	69	Stojić Bruno	272
Simović Zoran	76	Stojić Rajko	86
Skakavac Drago	213	Stojisavljević Duško	58
Skakavac Matija	213	Stojisavljević	
Skakavac Vesna	69	Slaviša	57
Slatina Boro	213	Strugar Pavle	180
Smiljanić Goran	58, 209	Subotić Dušan	88
Smrekić		Subotić Pero	74
(ime nepoznato)	134	Subotin Marko	88
Sokić Živko	55	Sveti Sava	332, 333
Sokolović Mile	213	Svitlica Grujo	86
Spahić Radomir	251	Š	
Stanišić Mićo	247, 255,	Šagolj Zdravko	367
	272	Šakić Ivan	309

Šakota Blagoje	45, 76, 77,	Taušan Tomislav	165, 167,
	207		168, 252,
Šarčević Zarije	78, 214		278
Šaran (Dušana)		Tešanović (braća)	60
Drago	83	Tešović Duško	58
Šarović Mirko	209	Timara Manjko	72
Šešelj Vojislav	35, 242,	Tintor Jovan	72, 228
	244, 249,	Tintor Zdravko	62
	251, 252,	Tošić Dragojlo	156, 234
	266	Todorović Dragomir	88
Šeta Ferhat	9	Todorović Zdravko	58
Šiforije Dalibor	77	Toholj Miroslav	93, 325,
Šiljeg Željko	273		330
Šiljegović Dragan	230	Tokić Mijo	309
Šimić Milan	367	Tomčić Momir	55, 56, 57,
Šimpraga Nikola	72		169, 223,
Šiniković (Jove)			225, 226
Sretko	82	Tomić Blagoje	62
Šipčić Tomislav	78, 210	Topalović Vlado	66
Škobo		Topić Jadranko	367
(ime nepoznato)	212	Trajković	
Škondrić Milorad	100	(potpukovnik)	89
Šljivić Vladan	282	Travar Boris	85
Šojić Dragan	209	Travar Dragan	85
Šoljić Vladimir	308	Trifunović Srđan	62
Šoškić Momčilo	235	Tripković Novica	69
Šovagović Branko	179	Trivić Janko	54, 157, 223
Štrbac Branislav	209	Trivić (major)	51, 56, 78,
Štrbac Milan (Mile)	87		224, 225
Štrbac Mile	87	Tucović Mihajlo	73
Šušnja Bruno	367	Tuđman Franjo	31, 36, 38,
Šukarica Mujo	47		269, 278
			365
T		Tuka Stjepan	367
Tašić Radovan	68	Tupajić Milan	281
Tačić (pukovnik)	155	Tutnević Milivoje	93, 201,
Tabaković Željko	87		202
Tadić Ranko	209	U	
Talić Tihomir	179	Unković Milivoje	93
Tatalović Nikola	87		

Uzelac Nikola 43, 45,
222, 226

V

Vanovac Nenad 207
Vasiljević
Aleksandar 256
Vasiljević Mladen 213
Vasković Slobodan 58
Vasković Vaso 58
Vladičić Miloš 213
Vladičić Radenko 213
Vlado
(ime nepoznato) 230
Vojinović Mile 87
Vojvodić Radoslav 54, 56
Vrečo Luka 19
Vrlješ Ljubiša 230
Vrlješ Rade 94, 211
Vrlješ Slaviša 230
Vržina Obrad 99
Vučetić Branislav 240
Vučetić Risto 213
Vučurević Božidar 43, 78,
249
Vujaklija Vladimir 97
Vujičić Dragan 81, 83, 85,
215, 216
Vujičić Drago 218
Vujičić Nedo 62, 218,
234
Vujičić Vaso 215, 216
Vukadin Miloš 65, 211
Vukadin Momir 217
Vukičević Kojko 59
Vukmanović Zoran 47
Vukodragović Zoran 306
Vuković Jovan 213
Vuković Nenad 213
Vuković Vukota 210

Z

Zebić Dinko 39, 376
Zelen Petar 263
Zelović Čedo 213
Zirojević Nemanja 59
Zmijanac Duško 87
Zoranović Joja 214
Zoranović (Jovo)
Miroslav 214
Zorić Radoje 71
Zubić Vlado 86
Zuković Ljubomir 93

Ž

Žepinić Vitomir 55, 115
Živak (Danila) Božo 83
Živak Danilo 81
Živak (Mirka)
Dragan 82
Živak (Obrana)
Čedo 81
Živak (Živka)
Gordan 83
Živak (Milana)
Marinko 81
Živak (Milovana)
Marinko 83
Živak (Anđelka)
Mile 83
Živak (Danila) Neno 81
Živak (Đorđa)
Strahinja 80, 81, 202,
215, 217
Živak Sretko 82
Živanović Novica 230
Žuža Ranko 216
Žuža Zdravko 85
Žugić Mirko 263

REGISTAR GEOGRAFSKIH IMENA

A

Ahatovići 58, 151, 211,
Albanija 12, 302
Aleksandrovac 143,
Aleksinac 143
Alipašino Polje 55, 59, 63,
201, 202, 221

B

Banja Luka 41, 83, 100,
107, 116, 121,
126, 131,
135, 142,
144, 161,
169, 176,
179, 180,
191, 197, 211,
221, 232,
233, 241,
269, 270,
273, 277, 279,
280, 293, 299
Bačka 308
Bačka Palanka 257, 258
Bajina Bašta 171, 192, 193
Balkan 12, 13
Banat 301
Banija 99, 100
Bar 13, 46, 47, 68,
70, 172, 173
Bare 67, 76
Batajnica 178, 183
Bejrut 171

Benkovac 111, 112, 115,
285
Beograd 9, 10, 14, 41,
54, 64, 88, 96,
99, 112, 113,
128, 131, 137,
139, 154, 158,
171, 183, 200,
228, 241,
252, 256,
278, 291,
293, 307, 372
Berkanovo brdo 148
Berlin 151
Betnja Mala 141
BiH 82, 83, 84, 86,
89, 111, 120,
143, 321,
324, 325,
331, 341,
353, 357, 359
Bihac 81, 91, 99,
100, 101, 103,
123, 159, 168,
173, 193, 280,
283, 284,
285, 291, 292
Bijeljina 61, 82, 91,
127, 136, 141,
146, 180, 180,
207, 221, 229,
237, 239, 240,
241, 243,
244, 257, 273,
279, 282,

	283, 292, 293, 301	Bosanska Rača	142
Bijelo Polje	45, 132, 297	Bosanski Šamac	14, 61, 62, 117, 144, 172, 181, 298
Bileća	45, 78, 147, 148, 167, 203, 223, 238, 239, 292	Bosanska krajina	40, 42, 83, 170, 174, 177, 196, 199, 200, 240, 243, 248, 253
Bioča	218		
Biosko	140	Bosanska Krupa	83, 107, 108, 169, 170, 195, 247
Biskupići	73		
Bjelaš	143	Bosanska	
Bjelanići	201	Posavina	170, 171
Bjelašin	148	Bosanski Lužani	141
Bjelašnica	180, 187	Bosanska Otoka	248
Bjelosavljevići	187	Bosanski Petrovac	81, 90, 92, 93, 94, 95, 98, 119, 121, 191, 290,
Bjelovčini	81		
Blagaj (s.)	145	Bosna	7, 8, 9, 11, 12, 13, 54, 63, 108, 129, 138, 318, 321, 331, 334, 340, 342, 343, 344, 345, 354, 356, 367, 409, 411, 412, 413, 415
Blažuj	53, 132, 203, 331		
Bogovići	138, 201, 227		
Bogotovo selo	146, 178		
Bojnik	57, 228		
Bokševica	263		
Borci	75, 77		
Borija	149, 150, 153		
Borovo Selo	246		
Borovo Naselje	246		
Bosanski Brod	61, 62, 85, 141, 180, 209, 211, 238, 318, 331, 332, 340, 358	Božanovići	163
	98, 218	Bradina	72, 73, 74, 75, 76, 207, 209
Bosanska Dubica			
Bosanska		Bratunac	61, 146, 182, 183, 238, 239, 240, 242, 298
Gradiška	161		
Bosansko			
Grahovo	120, 196, 245, 291	Brčko	62, 80, 112, 118, 140, 161, 170, 173, 180,
Bosanski			
Miloševac	258		
Bosanski Novi	97, 111, 112,		

	245, 291, 294		164, 165, 167, 170, 171, 173, 187, 192, 214, 225, 226, 228, 235, 237
Brda	157, 181, 242		
Brđani	76, 78, 79, 81		
Breza	71, 132, 254		
Briješće	148, 197, 213		
Briješće Brdo	1 97	Crno Blato	80
Brod na Drini	68, 200, 201	Crnogorsko	
Brodare	141	primorje	168
Brus	137, 148, 149, 337	Crvene Stijene	138, 226, 232
Brusno	201	Cvilin	65
Bubanj Potok	297	Cvilinsko Polje	65
Buća Potok	51, 59, 198, 199	Č	
Budanj	61	Čačak	258, 278, 291
Bugarska	187, 311	Čajniče	60, 215, 229, 296
Bugojno	81, 120, 131, 202, 219	Čapljina	126, 270
Bukovik	41	Čekrčiči	70, 71
Bukva	172	Čelinac	219, 320
Bulatovci	243	Čelopek	142, 271, 293
Buna	239	Čerkazovići	233
Busovača	127, 263, 267	Čolina Kapa	148
Butile	57, 121, 122, 127, 128, 144, 273	Ć	
Butmir	127, 138, 253, 254	Ćatići	256
		Ćerezluk	201, 218
C		D	
Carev Mlin	42	Debelo Brdo	148
Careve Vode	251	Deleuši	41
Caparde	283	Derventa	41, 59, 60, 119, 139, 141, 143, 159, 243, 279
Cazin	171		
Centar (Sarajevo)	57, 66, 218, 219, 239	Divulje	261
Crepoljsko	57, 253	Doboj	61, 62, 111, 119, 121, 123, 141,
Crna Gora	9, 11, 13, 14, 38, 60, 118, 129, 151, 152,		

	143, 144, 176, 177, 178, 179, 211, 232, 241, 247, 248, 249, 263, 287, 289	Didevo	60
		F	
		Faletići	41, 60
		Foča	61, 62, 127, 129, 136, 139, 140, 153, 198, 199, 201, 203, 209, 217, 228, 287, 289, 291, 301, 322, 360
Dobrinja	51, 53, 71, 137, 146, 198, 199, 244		
Dobroševići	56, 209, 223, 224		
Dobrun	287		
Doglodi	56, 149, 196, 199		
		G	
Donja Boča	68		
Donja Trnova	143, 276	Gacko	13, 227, 231, 291, 292, 304
Donja Zimča	68		
Donje Biosko	147, 151	Galistok	139
Donje Crnavljevo	143	Gavrića brdo	141
Donje Selo	71, 72, 74	Gerzovo	78
Donji Lapac	96, 246	Glavač	138
Donji Malovan	219	Glamoč	178, 191, 192, 204
Donji Vakuf	76, 243, 313		
Dračevica	261	Glatke njive	153
Dragočava	66	Glina	222
Drina	61, 177, 196, 198, 199, 287	Godijevo	61
		Golubić	97, 111, 113
Drvar	128, 196, 197, 201, 204, 241, 251, 283	Gorani	70, 197
		Goražde	41, 58, 147, 156, 171, 178, 181, 183, 198, 248, 287, 288, 289, 291, 293, 295, 350
Dub	145		
Dubrave	145, 147, 241, 283, 291		
Dubrovnik	156, 258		
Dugo Polje	251		
Durmitor	167	Gorica	312
		Gornja Bioča	68, 197
Đ		Gornja Brda	65
		Gornja Zimča	68
Đakovo	200	Gornje Biosko	147

Gornji Kotorac	147		67, 168, 319, 325, 326, 327, 335, 338, 340, 344, 345, 347, 348
Gornji Malovan	217		
Gornji Milanovac	167, 273		
Gornji Pofalići	197		
Gornji Vakuf	261, 263, 264		
Gostina Šuma	143	Here	267
Gračanica	60, 141, 173	Hodбина	238
Gradačac	141, 171, 173, 175, 178, 180, 181, 182, 183, 253, 291, 292	Hrasnica	196
		Hreša	148, 151, 251
		Hrustovo	237
		Hrvatska	38, 41, 49, 79, 80, 113, 161, 1612, 164,
Grahovo	197, 203		166, 171, 173, 198, 204, 2212, 222, 231, 238, 256, 301, 335, 411, 413
Grajani	198		
Grajsovići	206		
Grbavica	50, 146, 198, 228, 231, 235, 238, 239, 240, 243, 253, 297	Hrvatska Posavina	261
		Hum	147, 261, 287
Grebak	297	Herceg - Bosna	351, 358, 361
Grlica	198		
Grude	256, 261, 351, 352		
Gusinje	9, 13, 15, 415	I	
		Igman	121, 171, 178, 303
H		Ilidža	47, 49, 61, 128, 132, 141, 142, 143, 152, 196, 197, 199, 203, 217, 221, 222, 228, 239
Hadžići	56, 68, 71, 73, 74, 209, 213, 214, 242		41, 67, 68, 71, 82, 113, 114, 115, 116, 121, 122, 138, 141, 191, 201, 205,
Hajvazi	243		
Haljinići	251		
Hambarine	243		
Han Derventa	41		
Han Pijesak	51, 58, 59, 143, 198, 209, 223, 239, 277	Ilijaš	
Han Kran	337		
Hercegovina	38, 39, 57, 1		

	231, 238, 242, 243, 269	Kalovita Brda Kamenica Kaonik Kasindo Kifino Selo Kikinda Kiseljak	263 81 71 50, 248 175 271, 278, 282 41, 121, 127, 128, 129, 131, 223, 258 178, 275
J			
Jabuka	141, 298		
Jablanica	260, 261, 263		
Jahorina	44, 131, 133, 141, 144, 146		
Jajce	49, 121, 167, 169, 170, 171, 173, 175, 176, 249	Kladanj Ključ Kmur Knin	178, 275 261 62 101, 109, 111, 114, 157, 163, 201, 221, 233, 235, 247, 267, 269, 271
Janja	141, 273		
Jastrebarsko	148		
Jelah	181		
Jezero	221		
Jošanica	66		
Jugoslavija	9, 11, 40, 88, 92, 103, 161, 172, 192, 241, 261, 263, 298, 301, 302, 303, 307, 409	Kninska krajina Kobile Gornje Konjic Komar Kondžila Konjević polje Konjuh Koprivnica Koran	247 141 71, 72, 73, 75, 76, 147, 193, 201, 202, 206, 273, 379 246 70 178 295 137 45, 59, 60, 118, 121, 123, 129, 131, 137, 146, 249
K			
Kakanj	71, 201		
Kalčka (s.)	141		
Kalesija	60, 81, 142, 170, 243, 278, 281, 293, 359		
Kalinovik	41, 57, 59, 63, 113, 118, 137, 138, 139, 141, 157, 161, 201, 204, 209, 211, 213, 227, 243	Kordun Korenica Koruška Kosovo	101, 102, 104, 109, 111 113, 114, 117 301 11, 168, 169, 231, 296
Kalobići	70	Kostajnica	297

Koševsko Brdo	56, 57	Ligate	65
Kotorac	253	Liješće	141
Kovačevo Selo	81	Lika	13, 295
Kovanj	217	Livno	91, 145, 267
Kozara	131	Lončari	172, 255, 291
Kozarac	243, 254	Lopare	318, 331
Kozja Luka	201	Loznica	127, 272
Kragujevac	101, 229, 248, 277	Loznička rijeka	173
Kraljeva Sutjeska	257	Luburić - Polje	221
Kraljevo	128, 131, 176, 292	Lukavac (r.)	140, 317
Kramer - Selo	217	Lukavica	41, 43, 45, 46, 47, 49, 53, 55, 56, 57, 120, 121, 123, 127, 131, 132, 146, 148, 151, 201, 207, 209, 210, 211, 215, 216, 219, 220, 222, 224, 225, 226, 227, 273,
Kravica	61		
Kremna	296		
Kreševo	126		
Krivajevići	68, 201		
Krivoglavci	153, 154		
Kromolj	51, 54, 198, 199, 217		
Krtelji	42		
Krupa	77, 246		
Krupac	131	Lušci - Palanka	196
Krupanjska rijeka	121	Lužani	198, 364
Kula	248		
Kupres	81, 84, 104, 117, 133, 137, 217, 224, 287	LJ	
Kute	61, 263	Ljaljići	233
Kupreška		Lješnica	142
visoravan	38, 39, 217, 218	Ljubinje	41, 317, 325
		Ljubovija	171, 283, 285, 287, 291
L		M	
Ladevci	173, 178	Madoljice	143
Lapišnica	158, 352	Maglaj	61, 176, 179, 182
Lašvanska dolina	262	Majeвица	181, 255
Laze	262	Makedonija	161, 165
Liban	41, 167	Makljenovac	61
Lička Kaldrma	127		

Mala Obarska	142	N	
Malešići	71, 72		
Mali Križ	217	Nareci	198
Mali Kuk	142	Nedžarići	59, 60, 203, 204, 231, 241, 244
Mali Zvornik	171		
Manjača	79, 219, 228	Neretva	76, 237, 259
Marići	81	Neum	141, 143
Maslenički most	220	Nevesinje	41, 72, 73, 74, 139, 173, 191, 198, 203,
Medeđa	175	Nikšić	13, 15, 41, 289
Memići	181, 242	Niš	15, 147, 154, 163, 170, 177, 181, 212, 283
Mesići	141	Nišići	70, 217
Metaljka	292	Nova Bila	261
Milčići	61	Novi Grad	
Miljacka	58	(Sarajevo)	51, 221, 215, 216, 219, 239
Miljanovići	182	Novi Sad	147, 253, 291
Miljevina	62, 64, 198	Novi Travnik	260, 264
Misoča	68, 69	Novo Sarajevo	47, 51, 52, 54, 207, 213, 235
Modriča	61, 141, 170, 181, 233, 251, 252, 311	O	
Mojmilo	52, 60, 143, 146	Obudovac	81
Mojmilo brdo	146, 241	Odžak	60, 52, 59, 247
Mokro	146, 149, 161, 251, 334	Okučani	107, 108, 110
Mostar	15, 41, 72, 73, 74, 75, 81, 141, 143, 144, 171, 213, 227, 228, 251, 253, 287, 289, 291, 376, 377	Olovo	148, 149, 178, 201, 252, 274
Mostarsko Blato	261	Omerbegovača	296
Mošune	272	Orahovo	176
Mratinje	291	Orašje	14, 61, 181, 253, 254, 259
Mrkonjić - Grad	286, 289, 342, 343	Osijek	197, 261
Mrkovići	147, 149		
Muhašinovići	71		
Murina	59		

Osmaci	145	Plješevica	131
Ostrožac	72, 79	Pljevlja	15, 294, 296, 297
Otes	128, 197, 198	Podgorica	13, 15, 131, 168, 170, 174, 175
Ozren	61, 62, 166, 202	Podgrab	138
P		Podlugovi	203
Pale	45, 48, 52, 57, 58, 59, 68, 69, 81, 141, 142, 145, 149, 151, 152, 177, 199, 200, 204, 211, 213, 131, 233, 235, 236, 237, 242, 251, 252, 254, 271, 278	Podnovlje	141
Paljevo	69, 147, 226	Podrinje	42, 173, 174
Paljike	69, 197	Podromanija	157, 281
Pančevo	46, 95, 97, 99, 207, 211, 214, 217, 221	Podveležje	143
Paprače	147	Pofalići	51, 54, 197, 246
Pavlovo brdo	141	Polje	141
Pazarić	216, 226	Poljine	147
Počulica	264	Ponikve	177
Peć	167, 169	Ponor	136
Pelagićevo	79, 141, 179, 247	Posavina	254
Perišino Brdo	227	Potočari	81, 141, 176
Petrovac	196	Površnica	61
Pidriš	261	Požarevac	192, 198
Pionirska Dolina	198, 199	Požarnica	81
Plandište	143	Prača	137
Plane	61	Previla	65
Planje	181	Priboj	237, 293
Plav	9, 13, 15, 55	Pridjel	61
Pliva	238	Prijedor	246, 281
Ploče	266, 267	Prijepolje	291
		Prisade	61
		Priština	163
		Pritoka	197
		Prizren	303
		Prozor	256, 258, 260, 261, 263, 265
		Pučišće	68
		Puhovo	77
		R	
		Radava	128

Rajlovac	51, 58, 63, 119, 122, 124, 138, 140, 142, 147, 148, 149, 169, 176	291, 292, 348, 349, 353, 354
Ravno	172, 191, 353	238
Raštelica	75, 78	296
Razljevo	81	294
Reljevo	128, 227	184
Renovica	59, 121, 151, 251	
Republika Bosna i Hercegovina	38, 41, 43, 49, 56, 65, 74, 75, 101, 113, 121, 122, 131, 134, 139, 147, 150, 158, 162, 164, 170, 184, 187, 189, 231, 235, 243, 248, 271, 351	
Republika Hrvatska	40, 118, 156, 164, 211	
Republika Makedonija	167	
Republika Slovenija	163	
Rijeka	166, 264	
Rogatica	128, 139, 151, 154, 198, 214, 236, 291, 294	
Rogoj	185	
Romanija	41, 48, 54, 59, 117, 123, 129, 131, 145, 194, 207, 208, 231, 276,	
Rotimlje		238
Rudanka		296
Rudo		294
Rumunija		184
S		
Sandžak		9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 24
Sanski Most		18, 236, 317, 343
Sapna		61
Sarajevo		9, 12, 15, 34, 41, 45, 49, 51, 53, 56, 57, 60, 61, 64, 71, 73, 79, 71, 84, 91, 95, 99, 103, 110, 113, 117, 123, 131, 139, 141, 148, 151, 154, 157, 161, 164, 182, 187, 193, 201, 204, 211, 215, 219, 221, 225, 228, 232, 234, 243, 272, 281, 289, 296, 304, 309, 326, 332, 334, 336, 351, 352, 354, 355, 357, 364, 368,

Sava	369, 372, 415 13, 14	Sokolac	54, 63, 72, 138, 156, 157, 158, 159, 160, 178, 181, 203, 294, 297
Savezna Republika Jugoslavija	163, 241, 252	Sokolović Kolonija	129, 138, 246
Sebešić	267	Sokolje	218
Semberija	33, 127, 129, 252	Sombor	174
Semizovac	68, 69, 121, 122, 129, 146, 147, 226	Split	265
Senta	13	Spuš	13, 15, 14
SFRJ	10, 29, 30, 31, 32, 35, 41, 42, 43, 50, 51, 86, 88, 90, 91, 92, 94, 96, 97, 100, 101, 102, 103, 107, 108, 109, 111, 13, 117, 161, 165, 193, 195, 203, 206, 212, 213, 248, 263, 267, 268	Srbac	301, 302, 323
Simin Han	296	Srbija	9, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 22, 24, 27, 32, 41, 65, 68, 70, 88, 97, 110, 112, 115, 120, 133, 135, 136, 145, 146, 150, 157, 171, 172, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 185, 189, 197, 201, 227, 228, 230, 232, 234, 242, 243, 244, 248, 259, 260, 349, 409, 413
Sisak	263	Srebrenica	346
Skadar	15, 17	Srebrenik	346
Skadarsko jezero	13	Srem	10
Skelani	236, 241	Srednje	68, 75
Slatina	51	Stara Crna Gora	13
Slatina (Sarajevo)	198	Stara Kasaba	231
Slavonija	13, 101, 102, 111, 263	Stara Pazova	251
Slavonski Brod	268	Staronici	64
Slovenačka	309	Staro sajmište	254
Slovenija	31, 69, 168, 169, 170, 313	Stog	269
Smoljana	224, 273	Stolac	147, 149, 150, 294, 299, 300
Sokol	14		

Stražbenica	137		
Stup	58	Tjentište	176, 286
Stupna	238	Tomaševo	68, 201, 222
Stupska petlja	156	Tomislavgrad	17
Stupsko brdo	259	Topčič - Polje	148, 265
Subotica	274	Topčić	75
Susješno	69	Toplica	15
Svrake	69, 70	Topuzovo Polje	197
		Travnik	37, 83, 121, 123, 129, 274
Š		Trubšće	67
Šabac	14	Trebević	51, 147, 149, 152, 157, 163
Šahovići	10, 16, 17	Trebinje	32, 137, 172, 211, 232, 291
Šamin gaj	151	Treskavica	183
Šapjani	261	Trnovo	146, 177, 211
Ščiće	264	Trpovačka brda	147
Šekići	141, 204	Trst	28
Šekovići	148, 184, 185, 228, 279	Tudemile	13
Ševarlije	65, 125, 126, 129	Tulovići	68
Šipovo	81, 82, 141, 214, 246	Tumare	123, 184, 336
Švrakino selo	54, 225	Tumarsko brdo	121
		Turska	12, 14, 16, 19, 27
T		Tušnjići	196
Tarčin	78, 315	Tuzla	65, 101, 103, 115, 123, 127, 131, 132, 139, 143, 147, 151, 152, 163, 169, 170, 187, 283, 285
Tegare	182		
Tekija	27	U	
Teslić	64, 131, 179, 253	Udbina	176, 121, 142, 143, 274
Teočak	257, 258	Ukrina	141
Tešanj	65, 178, 179, 183, 188	Ukrinski Lug	121
Tihovići	151	Ulcinj	15
Tilava	50, 52, 139, 218, 220, 221, 222, 238	Unka	141
Titov Drvar	241, 301		
Titovo Užice	45, 64, 169,		

Ustikolina	20, 47, 61, 67, 68, 69, 981, 129, 281	Vlašić	269, 276, 288 35
Ustiprača	43, 141	Vogošća	58, 69, 128, 133, 144, 145, 147, 149, 191, 251, 254
Ušivak	121, 129, 337	Vojkovići	50, 52, 57, 131, 156, 191, 207, 208, 209, 210, 213
Užice	14, 169, 231, 234, 236, 248	Vojnić	101, 111, 112, 114, 282
V		Vojvodina	27, 28
Valjevo	66, 129, 147, 168, 247, 249	Vozuća	293
Varaždin	266, 267	Vraca	50, 52, 149, 151, 228, 236, 239, 240, 242, 368
Varcar-Vakuf	343	Vranica	246, 256
Varda	158	Vranje	15
Vareš	131, 199, 209	Vranjevci	68
Vasojevići	15	Vratnice	146
Velež	34, 149	Vratnik	144
Velika Kladuša	181	Vrbanja most	53, 251, 259
Vidikovac	148	Vrelo Bosne	197
Vilenjak	74	Vrnjak	256
Vinca	179	Vrpolje	263
Vinkovci	209, 267	Vučja Luka	145, 251
Virovitica	28	Vukane	144
Visoko	43, 44, 69, 70, 72, 73, 75, 99, 109, 110, 112, 113, 117, 122, 141, 143, 145, 151, 152, 154, 192, 203, 212, 251, 263	Vukovar	30, 59, 67, 224, 229, 238, 249, 251
Višegrad	18, 21, 43, 181, 239, 248, 249, 251, 291	Vukova pećina	221
Vitez	121, 173, 260, 267, 268	Z	
Vlakovo	151	Zadar	88, 220, 252
Vlasenica	147, 149, 221, 223, 238,	Zagorice	197
		Zagreb	37, 51, 92, 158, 170, 173, 174, 175,

	219, 249, 253, 256	Živinice	298
Zakmur	67, 68	Žuč	151, 189, 247, 251
Zalužani	186, 187		
Zalužje	179		
Zavidovići	121, 182, 203		
Zborište	141		
Zečija Glava	150		
Zeline	146		
Zenica	39, 118, 126, 141, 151, 162, 163, 172, 178, 201, 204, 208, 221, 252, 237		
Zimča	201		
Zivaja	98		
Zlatište	54, 137, 147, 152		
Zlatibor	171		
Zloselo	142		
Zorovići	301		
Zovik	78, 79, 179		
Zrenjanin	276		
Zukići	203		
Zvijezda	291		
Zvornik	65, 128, 141, 134, 138, 139, 152, 268, 269, 283		
Ž			
Žabari	81		
Žabljak	15		
Ždrijelo	225, 226		
Žegulje	78		
Žepa	181		
Žepče	64, 178		
Žešće	68		
Žitomislići	69, 70		

OČUVANJE SJEĆANJA BOSNJAKA

Pošto sam pročitao i pregledao rukopis knjige dr Smaila Čekića, »Agresija na Bosnu i genocid nad Bošnjacima 1991—1993«, čast mi je podnijeti sljedeći izvještaj i prijedlog.

Rukopis S. Čekića bavi se iscrpno se dvije osnovne i međusobno povezane pojave koje surovo i tragično obilježavaju tekuću bosanskohercegovačku stvarnost. To su: (1) agresija na Bosnu i Hercegovinu kao nezavisnu, samostalnu i međunarodno priznatu državu; i (2) masovni genocid nad Bošnjacima koji je bio jedan od osnovnih ciljeva same agresije, tj. rata protiv Bosne i Hercegovine kao političkog entiteta. U tom se smislu priloženi rukopis logično sastoji od dva dijela, od kojih se u prvom obrađuju pripreme i sam čin agresije na Bosnu i Hercegovinu, a u drugom masovni zločini nad Bošnjacima.

Agresija sa stanovišta međunarodnog prava predstavlja akt upotrebe sile, odnosno napad koji jedna država izvrši protiv druge države ili pravno zaštićenih objekata. Sama riječ agresija je latinskog porijekla, »aggređi«, što bi se istovremeno moglo prevesti i kao približavanje i kao napad. Mada se nije bavio teorijskim aspektima agresije, jer za tim u djelu ove vrste nema ni potrebe, autor je vrlo detaljno i instruktivno, uglavnom na osnovu zaplijenjene arhive SDS i Komande 2. vojne oblasti bivše JNA, hronološki rekonstruirao približavanje, tj. organizirane i planske pripreme, a zatim napad, tj. sam čin agresije na Bosnu i Hercegovinu od strane Srbije i Crne Gore ili tzv. Jugoslavije. Autor je vrlo akribično i dokumentirano dokazao da se radi o agresiji kao međunarodnom zločinu, odnosno djelu koje za sobom povlači ne samo odgovornosti države koja ga počinj, već i pojedinaca koji ga naredi ili sprovode. O tom je i u teoriji i u praksi međunarodnog prava još od Nürnberškog procesa postignuta opća saglasnost. To je sankcionirano i članom 2. tačkom četiri Povelje UN kojim se u cilju održavanja kolek-

tivne sigurnosti zabranjuje ne samo oružani napad, na što se je pojam agresije uglavnom svodio u razdoblju između dva svjetska rata, nego se istovremeno zabranjuje svaka upotreba sile usmjerena protiv političke nezavisnosti ili teritorijalnog integriteta određene države, odnosno svaka akcija koja je u suprotnosti sa ciljevima i načelima UN. Da se u slučaju i sudbini Bosne i Hercegovine upravo o tom radi, knjiga dr S. Čekića pruža obilje vjerodostojnih izvora i podataka. Sve je to u osnovi bilo od početka poznato čelnicima i moćnicima UN i tzv. međunarodne zajednice, ali ništa nisu preduzeli da spriječe srpsko—crnogorskog, odnosno četničkog agresora u njegovim namjerama.

Pojam genocida kao krivičnog djela nastao je i konstituiran je neposredno poslije drugog svjetskog rata kao posljedica zločinačke fašističke prakse, prije svih njemačkih nacista, da iz etničkih, rasnih ili vjerskih razloga i motiva fizički uništavaju i zatiru cijele ljudske skupine. U tom je smislu ovaj termin prvi put upotrebljen u Rezoluciji 96 Generalne skupštine UN od 11. novembra 1946. Slijedeći tu politiku Generalna je skupština na svom trećem zasjedanju usvojila 9. decembra 1946. posebnu Konvenciju o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida, bez obzira, da li je počinjen u doba rata ili za vrijeme mira. Prema članu 2. ove konvencije zločinom se genocida smatraju sva djela počinjena s ciljem uništenja neke određene posebne ljudske grupe, u koja spadaju ubistvo članova grupe, teške povrede fizičkog ili duševnog integriteta članova grupe, namjerno podvrgavanje grupe uvjetima sračunatim na njenu djelimičnu ili potpunu likvidaciju, mjera kojima je cilj porođaja, odnosno rađanja u samoj grupi i prisilno prevođenje djece iz grupe u drugu grupu.

Sva su ova djela i mnoga još teže počinjena tokom 1991—1993. nad Bošnjacima o čemu vrlo dokumentirano i angažirano, ali uz punu naučnu akribičnost i odgovornost, govori knjiga dr S. Čekića. Na žalost, mada je to sve manje više poznato nadležnim organima UN i državama potpisnicima navedene Konvencije, akcije koje se preduzimaju da se spriječi jedan od najtežih zločina u historiji čovječanstva su vrlo mlake, spore i neadekvatne. Ono što se danas dešava Bošnjacima može se slobod-

no nazvati ne prostim genocidom, nego Holokaustom, kako se obično naziva sistematsko uništenje preko šest miliona evropskih Jevreja od strane nacista prije i tokom drugog svjetskog rata (U literarnom smislu sama riječ holokaust, pisana malim početnim slovom znači žrtvovanje putem spaljivanja, potpuno uništenje ljudi ili životinja vatrom, ili općenito neku veliku destrukciju).

Posebna je vrijednost ovog rukopisa što se ne bavi samo srpsko—crnogorskom agresijom i četničkim genocidom nad Bošnjacima nego obuhvata i agresiju i zločine genocida koje su nad Bosnom i Hercegovinom i Bošnjacima izvršili Hrvatska vojska i ustaški dio HVO-a. Službena je Hrvatska od početka učesnik agresije protiv Bosne i Hercegovine. U početku išlo je to prikriveno preko paravojnih postrojbi HVO-a i paradržave Herceg—Bosne, a od oktobra 1992. radi se o otvorenom ratu protiv Bosne i Hercegovine sa svim klasičnim elementima agresije. Hrvatska je svojim oružanim snagama bez objave rata izvršila napad na teritoriju Bosne i Hercegovine, kako suhozemnim, tako i zrakoplovnim, pa i pomorskim snagama, jer vrši blokadu bosanskohercegovačke morske obale. Ona istovremeno obrazuje i pruža podršku oružanim bandama na vlastitoj teritoriji i ubacuje ih u Bosnu i Hercegovinu, gdje masovno ubija, zatvara i progoni civile, te uništava cijela sela i gradove, itd. O svemu tome autor pruža akribične i meritorne činjenice u svom rukopisu.

Uz heuristički veoma fundiran tekst autor je u prilog svojih analiza i zaključaka priložio veći broj izvornih dokumenata koji ukazuju na kontinuitet genocidne politike prema Bošnjacima još od 1941. pa sve do danas. Ta politika, kao što se iz priloženih dokumenata može zaključiti, i na srpskoj i na hrvatskoj strani, ima svoju ignorantsku i, nažalost, zločinačku logiku i slijed na obje strane.

Imajući sve naprijed navedeno u vidu ova studija dr Smaila Čekića može se čitati i kao svojevrsna »bijela knjiga«, kakve se u određenim političkim i diplomatskim sporovima službeno izdaju. Međutim, snaga argumenata, izvornih činjenica i priloženih dokumenata cijeloj studiji daju isključivo naučni ka-

rakter. Autor ovu svoju studiju nije pisao za potrebe dnevne politike, nego iz dubokih naučnih pobuda. Njegov je očigledno cilj bio da obradom izvorne građe o agresiji na Bosnu i Hercegovinu i zločinima nad Bošnjacima sačuva sjećanje na ove najtragičnije dane u povijesti Bosne i Hercegovine i Bošnjaka. Odatle smatram da je ova studija više i od redovnog naučnog rada i od emotivnih bilješki. Zato je preporučujem za objavljivanje. Lično smatram da bi ovakav tekst morala izdati Vlada Bosne i Hercegovine, ali u svakom slučaju on se mora objaviti.

Prof. dr Mustafa Imamović

NAJPOTPUNIJE SVJEDOČENJE O AGRESIJI

Čast mi je podnijeti izvještaj sa prijedlogom o rukopisu knjige, »Agresija na Bosnu i genocid nad Bošnjacima 1991—1993«, autora dr Smaila Čekića.

Rukopis ima 25 autorskih tabaka podijeljenih u pet poglavlja. Autor je obradio pripreme za agresiju vršene naoružavanjem srpskog stanovništva u BiH od strane bivše JNA i fašističke SDS, sa pregledom vojnih formacija agresora, dislokacijom MTS, komandi, jedinica i ustanova JNA, te organizaciju logističke podrške agresorima iz Srbije, Crne Gore i Republike Hrvatske.

Knjiga je prvi dio dvotomnog projekta o agresiji i njenim posljedicama. U ovom prvom dijelu u uvodnom poglavlju je dat kratak istorijat dosadašnjih zločina genocida vršenih u prošlosti nad Bošnjacima na području BiH, Sandžaka i Crne Gore. Uz to, autor je u svim poglavljima ovog prvog toma, pripremljenog za štampu, također govorio o zločinima koji su sistematski i u kontinuitetu vršeni od strane agresora kao sastavni dio planiranja i priprema same agresije.

U tom je smislu posebno istaknuta odgovornost i saučesništvo u zločinu najviših političkih i vojnih činilaca i ličnosti bivše SFRJ, odnosno Srbije i Crne Gore, te Republike Hrvatske. Sve analize, tvrdnje i zaključci autora u tom pogledu zasnivaju se na velikom broju izvornih dokumenata, tako da knjiga sadrži obilje činjenica i podataka o pripremanju agresije, njenom toku i posljedicama u vidu zločina genocida. Svi dokumenti potvrđuju osnovnu tezu autora, da je riječ o planiranoj agresiji na Republiku Bosnu i Hercegovinu s ciljem uništavanja bošnjačkog naroda i zatiranja svih tragova njegovih postojanja na ovom tlu.

Dr Čekić je koristio ogromnu građu različite provenijencije, kao što su originalna dokumenta JNA, zaplijenjena arhiva SDS BiH, zatim zaplijenjena dokumenta ustaškog dijela HVO-a i

drugo. Znatan dio tih dokumenata autor je priložio na kraju knjige, što joj u heurističkom pogledu daje posebnu vrijednost. S obzirom na istraživačku utemeljenost ovog rukopisa, on predstavlja sigurno do sada najpotpunije svjedočenje o agresiji i toku rata protiv BiH kao države i Bošnjaka kao naroda.

Napominjem da sam sa autorom bio u čestom neposrednom kontaktu tokom njegovog istraživanja, te sam mu neke pojedinačne primjedbe i sugestije usmeno saopćio, a koje je autor prihvatio tokom samog rada.

S obzirom na sve izloženo smatram da je objavljivanje ove knjige prijeka potreba, kako naše nauke tako i politike, te predlažem da se rukopis što prije štampa, odnosno objavi.

Prof. dr Atif Purivatra

UNIVERZITET U SARAJEVU
Institut za istraživanje zločina protiv
čovječnosti i međunarodnog prava
SARAJEVO

Primljeno:		
Org. jed.	Broj	Pr.
	3633	

BILJEŠKA O AUTORU

Dr Samil Čekić je rođen 1953. u Gusiđu. Doktor je historijskih nauka. Profesor je na Sarajevskom univerzitetu i direktor Instituta za istraživanje zločina protiv čovječanstva i međunarodnog prava u Sarajevu. Bavi se proučavanjem vojne i savremene političke historije južnoslavenskih naroda, a posebno Bosne i Hercegovine. Izuzetno visok domen njegovih radova zapažen je u oblasti istraživanja zločina nad Bošnjacima u Drugom svjetskom ratu i genocidnoj agresiji na Bosnu i Hercegovinu 1991—1994.

Ova knjiga je nastala u Institutu za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu. Institut je naučno istraživačka ustanova koja proučava i obrađuje zločine genocida i druge oblike kršenja međunarodnog prava. U radu Instituta angažirano je više istaknutih naučnih i stručnih saradnika, koji permanentno rade na istraživanju ove problematike, čiji rad, između ostalog, ima i neprocjenjivu vrijednost od međunarodnog značaja.

Smail Čekić
AGRESIJA NA BOSNU I GENOCID
NAD BOŠNJACIMA 1991—1993.
1994.

Izdavač
NIPP »Ljiljan«

Za izdavača
Mensur Brdar

Recenzenti
prof. dr Mustafa Imamović
prof. dr Atif Purivatra
prof. dr Jusuf Žiga

Likovna i grafička oprema
Ismar Mujezinović

Lektor
Samija Halilović

Korektor
Enes Durmišević

Štampa
DP »Delo« TČR, Ljubljana

Za štampariju
Alojz Zibelnik

Tiraž
3.000